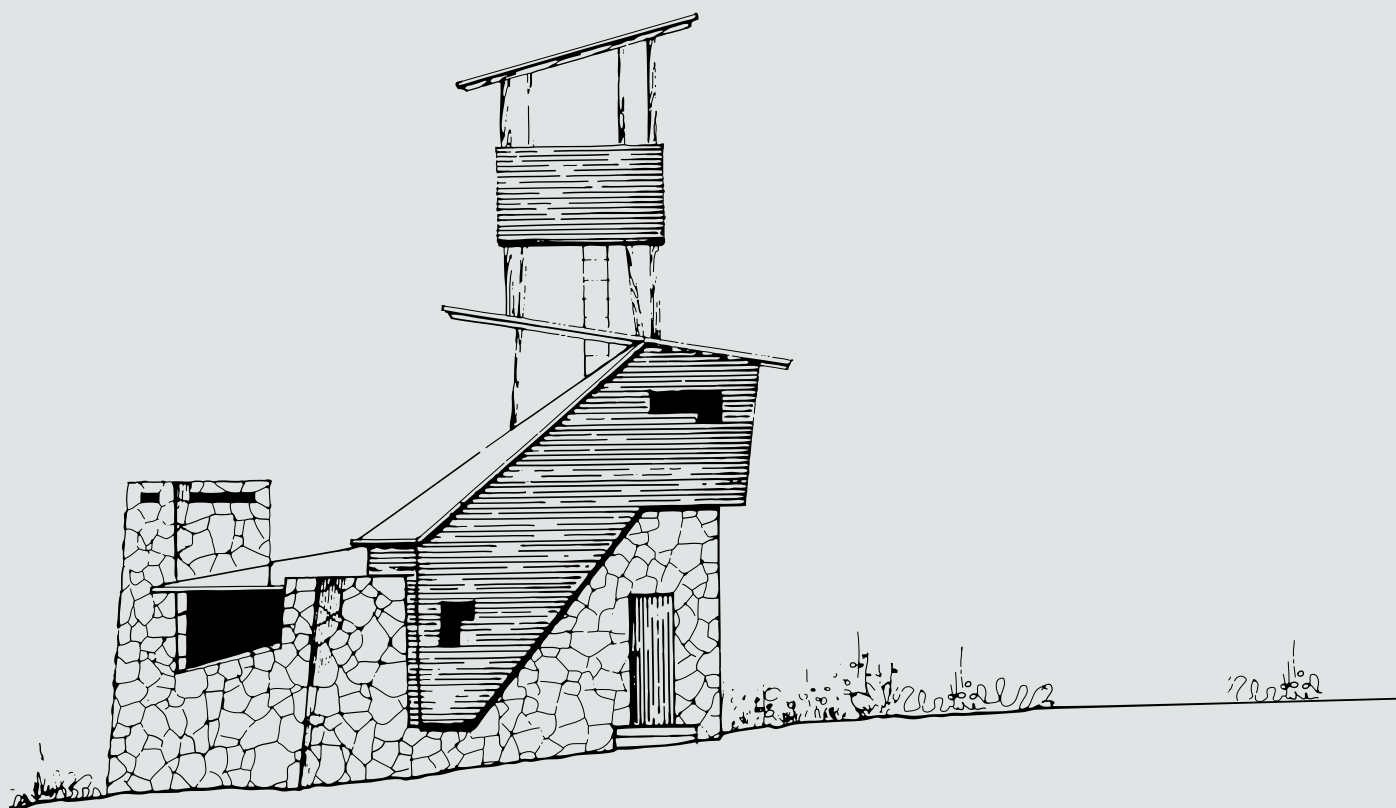

קרן קימת לישראל
K K L - J N F

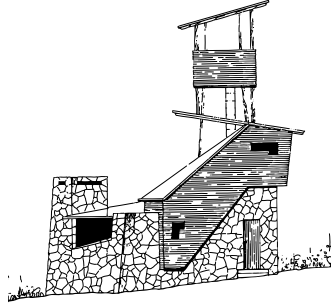
מגדלי תצפית אש ביערות קק"ל מסמך מדיניות לשימור ושימוש מחדש

חלק א' | סקר ותיעוד - מרחב צפון

גוטמן
אסיף
אדריכלים

מפ"ק אגף תכנון
קרן קימת לישראל

**מגדלי תצפית אש ביערות קק"ל
מסמך מדיניות לשימור ושימוש מחדש**

חלק א' | סקר ותיעוד - מרחב צפון

צופה מראש מגדל

מגדל, באתוס הציוני, הוא הרבה יותר ממבנה גבוה. מי שנטע כרם, לא השלים את מלאכתו אלא רק כאשר בנה בו מגדל, כך לפחות אנחנו יכולים להסיק מהנביא ישעיהו במשל הכרם הנהדר שלו: "ויעזקה ויסקלהו ויטעהו שורק ויבן מגדל בתוכו" (ישעיהו ה 2). על צירוף המילים "חומה ומגדל" אין צורך להרחיב את הדיבור.

גם קרן קימת לישראל לא השלימה את מלאכת הייעור עד שלא בנתה ביערותיה מגדלים. 42 מגדלים בנתה קק"ל במשך השנים ביערותיה, כך למדנו מעבודת התייעור המקיפה והמרתקת שיזם פנחס כהנא - מנהל מחלקת התכנון בקק"ל.

מלכתחילה לא נבנו המגדלים אלא למטרה מעשית ופשוטה. להעניק לצופי האש מקום רם ונישא, שממנו יוכלו לזהות דליקות כבר בראשיתן ולהזעיק את כוחות הכיבוי. בדיעבד התברר שיצרנו מורשת. עבודת התייעור היסודית מבהירה לכולנו את הפוטנציאל הרב - תיירותי, לאומי, אדריכלי והיסטורי - הגלומים במגדלי התצפית שלנו. אחדים מהם, כגון מגדל התצפית במודיעין, הפכו לאייקונים בקרב ציבור המטיילים.

עבודת התייעור המפורטת עושה צדק עם המגדלים עצמם וגם עם האדריכלים שתכננו אותם. חומר הרקע הוא אוצר בלום בתכנון עתידי של היער. המגדלים, מעצם תפקידם, נבנו במקומות אסטרטגיים. ליד רבים מהם הוצבו חניונים ומסביבתם יוצאים מסלולי טיול מושכי קהל. לא נותר לנו אלא לבחון את האפשרות להפוך את מגדלי התצפית לאטרקציה נוספת באתרי קק"ל, כמובן מבלי שהדבר יפגע בתפקידים המקורי.

אני מבקש להודות לפנחס כהנא על היוזמה ולעדי אסיף ממשרד האדריכלים גוטמן-אסיף, שתיעדה את מגדלי התצפית ביערות קק"ל ביסודיות ומתוך תחושה של שליחות. תודה לוועדת ההיגוי, שטרחה וייעצה בכל שלב ושלב של ביצוע העבודה, עד שזכינו להביאה לידי גמר.

ב ב ר כ ה,

אפי שטנצלר
יו"ר דירקטוריון קק"ל

היגוי התכנית: פנחס כהנא
צוות התכנון: אדר' עדי אסיף, אדר' שירה תורג'מן, אדר' יעל קאופמן
כתיבה: אדר' עדי אסיף
איסוף נתונים ומיפוי: אדר' שירה תורג'מן, אדר' יעל קאופמן
עריכה: אדר' עדי אסיף, אדר' שירה תורג'מן, אדר' יעל קאופמן, נועה מוטר
צילום: אדר' שירה תורג'מן, ארכיון קק"ל

תודות: אילנה פרידמן, נירה צדוק, נינה עמיר, דוד ברנט, ישראל טאובר, רונן טלמור, עמנואל קראופשטיין, דודי שקולניק, נתן סס, מתי קוניס, משה פרל, שמעונה סבג, אדר' צבי אלחייני, מוטי קפלן, גיא מילוסלבסקי, יעקב חייט, בתיה שאולי

מסת"ב 5-3-90438-965-978

בהוצאת קרן קימת לישראל, אגף התכנון ויחידת הפרסומים, קשרי ציבור.

ירושלים 2014

פתח דבר

מערך מגדלי תצפית אש מורכב מ-42 מגדלים הפזורים ביערות קק"ל ברחבי הארץ.

קק"ל יזמה את יצירתו של מסמך מדיניות לתאר את המצב הפיסי של המגדלים, מידע על מתכניהם, מצבם הסטטוטורי ומצב התשתיות והבטיחות בסביבתם.

מגדלי תצפית האש משמשים כיום רק את צופי האש המתריעים מפני פריצת שריפות. רובם ממוקמים במקומות שולטים בעלי תצפית נופית מרשימה. אי לכך, העבודה בוחנת גם את האפשרויות לשילוב המגדלים במערך תיירות אזורי ולפתיחתם לציבור.

לעבודה ראשונית זו, המוצגת באוגדן זה בשלושה חלקים נפרדים, חשיבות רבה. היא עושה צדק היסטורי עם המתכננים, מתעדת את מצב המבנים ובוחנת את האפשרות לשימורם, מתכננת את שילובם במערך התיירות האזורי ובודקת מחדש את תפקודם הבסיסי כמגדלי תצפית אש. חוברת ההמצאות המהווה חלק מהאוגדן, מופצת גם כחוברת נפרדת.

בתחום אתרעה מפני שריפות נעשית בקק"ל בחינה מעמיקה של טכנולוגיות לווין חדשניות, שיעילותן רבה באיתור מהיר של מוקדי אש. במסגרת זו נבחן גם המשך תפקודם של מגדלי התצפית בעתיד.

עבודת איסוף הנתונים להכנת מסמך המדיניות נעשתה ע"י משרד גוטמן אסיף אדריכלים, בהנחיית ועדת היגוי של קק"ל. בוועדה לקחו חלק:

פינחס כהנא - מרכז וועדת ההיגוי

ד"ר דוד ברנד - יערן ראשי ומנהל אגף ייעור

יחיאל כהן - סגן מנהל מרחב מרכז

חנוך צורף - מנהל אזור ההר

שמעונה עדה - מנהלת מחלקת תכנון מרחב צפון

ריקי דאדון - מנהלת מחלקת ארכיון

רמי זריצקי - ממונה על הגנת היערות מאש

משה שלר - מנהל מחלקת קהל וקהילה

ענת גולד - מנהלת מחלקת תכנון מרחב דרום

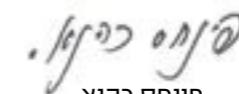
זוהר צפון - אדריכל מרחב דרום

אלי אריה - מהנדס אגף מפעלי פיתוח

צביקה איילון - מנהל מחלקת קהל וקהילה מרחב צפון

אני מודה לכולם על שהקדישו מזמנם לקידום עבודה חשובה זו.

בברכה,

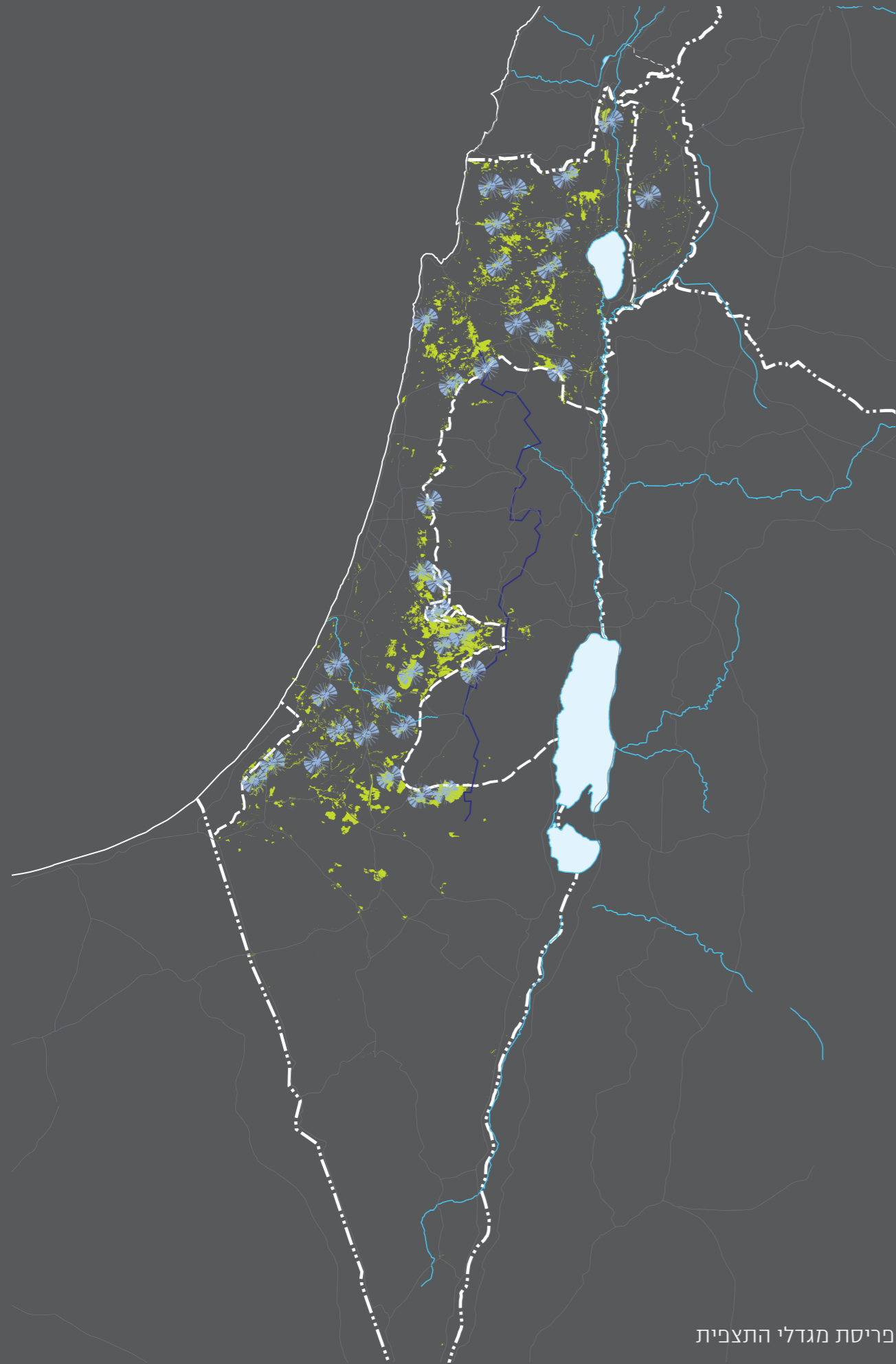

פינחס כהנא

מנהל מחלקת תכנון

תוכן העניינים

הקדמה	6
סקר ותיעוד	10
סקירת מגדלי התצפית	15
תיעוד מגדלי התצפית	23
מגדל שחומית	24
מגדל ברעם	52
מגדל נווה זיו	74
מגדל מעלות	92
מגדל מצודת בירייה	112
מגדל בירייה	128
מגדל אחיהוד	142
מגדל חזון	164
מגדל שפרעם	182
מגדל תורען	198
מגדל טבריה	224
מגדל עופר	244
מגדל גניגר	270
מגדל מזרע	280
מגדל גבעת המורה	300
מגדל ברקן	324
בבליוגרפיה	344

פריסת מגדלי התצפית

מושכל בשילוב אדריכלות מקומית ואבן פראית בשילוב בטון חשוף וצורות חדשניות – וכלה בחזרה אל קונסטרוקציות עכשוויות קלות במגדלי מתכת מתקופות מאוחרות יותר.

לקראת סוף המאה שעברה, עם ההתפתחויות הטכנולוגיות לאיתור מוקדי שריפות והרחבת מערך היערנים בקק"ל, ירדה קרנם של מגדלי התצפית – תשתית מגדלי התצפית בחלקה כבר לא מאוישת עקב גובה העצים שהשתנה וכעת מפריע לתצפית וכן שטחי היערות שהשתנו במשך השנים – חלק מהמגדלים נהרסו, חלקם הוחלפו במגדלי מתכת בטיפוסים קבועים וחלקם נותרו עומדים שוממים. עם זאת, מגדלי התצפית נותרו חלק בלתי נפרד ממורשת הנוף הטבעי והמלאכותי וממורשת הבנייה בנוף יערות הארץ. אולם, בשונה מ"מגדל השמירה" או "מגדל המים" שהיו לסמלים מכוננים של ההתיישבות – "מגדל תצפית האש" טרם קיבל מעמד אדריכלי-תרבותי מובהק.

עשרות מגדלי התצפית שהקימה הקרן הקיימת בריכוזי היערות הגדולים בארץ נועדו בראש ובראשונה להתריע מפני שריפות. מגדלים אלו נבנו בראשי הרים או גבעות נישאות, על מנת שמבטם יחלוש על שטחי יער נרחבים וימנע שריפות בעודן בראשיתן. למגדלי תצפית אלו נועד תפקיד מרכזי בשמירה ובהגנה על מפעל הייעור הארצי-לאומי של הקרן הקיימת למן הקמתה בתחילת המאה שעברה ובמיוחד משלהי שנות ה-50 עם הגברת מפעל הייעור והקמתם של מגדלי תצפית רבים כפעולת מנה נגד שריפות. מתוקף מיקומם האסטרטגי הבולט, הפכו מגדלים אלה עם השנים לנקודות ציון ואתרי תצפית נוף. חלק מהם נושאים גם זיכרון של מורשת העבר.

בבנייתם של מגדלי התצפית עסקו אדריכלים ומהנדסים ספורים אך התכנון האדריכלי, הכמעט מבודד, יצר כר יצירתי רחב ממנו צמחו מספר מבני תצפיות המאירים באור ייחודי את סיפור מורשת הבנייה בארץ. מסקירת המגדלים ניכרת התפתחותם האדריכלית, ההנדסית, הטכנולוגית, החומרית והעיצובית – החל ממבני עץ ומתכת פשוטים, דרך מבנים אדריכליים מורכבים עם קומת מסד מסיבית שעשו שימוש

– הדרך היא מסלול ההגעה אל מגדל התצפית. בחלק מהיערות מדובר בדרך נופית מוסדרת, בחלקם נכללים מסלולים אופניים או מסלולים רגליים ובחלק קטן מהיערות מגדלי התצפית נגישים באמצעות רכבי שטח בלבד.

– המוקד הינו מגדל התצפית עצמו והמתקנים הצמודים אליו. מתוך 42 מגדלי התצפית ביערות קק"ל, 16 הינם מגדלי בטון ואבן והשאר הינם מגדלי מתכת בארבעה טיפוסים קבועים.

– התצפית הינה הנכס הנופי של כל מגדל ומגדל. מכל נקודת תצפית בראש מגדל נשקף נוף פנורמי ייחודי המאפיין את חטיבת הנוף בו הוא נמצא. מכיוון שאין מדובר בנקודת תצפית לכיוון אחד, אלא במבט פנורמי רחב, מרבית הנופים הנשקפים הינם רב גוניים ומורכבים וניתן ללמוד מהם על סביבת היער, הסביבה הבנויה והממשק בין השתיים.

מסמך המדיניות לשימור ושימוש מחדש של מגדלי התצפית ביערות קק"ל בא לתעד את עברם של מגדלי התצפית ולהגדיר את עתידם. מסמך זה יסקור את ההיסטוריה של הקמת המגדלים, ימפה את המגדלים הקיימים, על מצבם הפיסי והתפקודי, על סביבתם והנוף הנשקף מהם, כמו גם את צורתם וסגנונם תוך מבט על הקשרים אדריכליים תקופתיים – זאת לקראת שימורם הפיסי של מגדלי התצפית הראויים לשימור תוך בחינת מגוון אפשרויות ליציקת תכנים שימושים חדשים במ ובסביבתם, בין אם מוזיאליים, היסטוריים, הסברתיים, סביבתיים, אקולוגיים, קהילתיים, נופיים וכן הלאה. מעבר לערכם ההיסטורי והאדריכלי, מבקש מסמך זה לראות במגדלים אלו גם גוף עבודה מצטבר בנופי התרבות של הארץ.

העיסוק במגדלי תצפית אש מקבל תוקף לאור השריפה שהשתוללה בכרמל בדצמבר 2010. השריפה בכרמל הדגישה את חשיבות היערות בארץ כשטח משמעותי בפני עצמו ולא כשאריות המרחבים המאוכלסים. הקשר ההדוק בין המרחב הפתוח של היער והממשק שלו עם איזורים מיושבים, יכולת השליטה באיזורים נרחבים בעת שריפה (אך גם בעת שגרה), ההשפעה המוראלית העצומה שלאסון זה היתה על התודעה הישראלית – כולם מדגישים את היות יערות הארץ תשתית מרחבית חיונית; תשתית פנאי, נופש ומרגוע, תשתית אקולוגית-סביבתית ותשתית נופית מרכזית בדמות הארץ.

תשתית מגדלי תצפית האש של יערות הקרן הקיימת נמצאת היום בנקודת מפנה – מצד אחד, תפקודה כתשתית לגילוי אש עתיד להשתנות כליל כאשר את התצפיתנים המאיישים כיום את רוב מגדלי התצפית יחליפו ככל הנראה מצלמות מתקדמות לגילוי מוקדם של שריפות על ידי צילום פשוט או על ידי זיהוי חום ו/או עשן. מצד שני, מדובר בתשתית הממוקמת בנקודות אסטרטגיות מבחינת הנוף הנצפה מהן ומבחינת הפוטנציאל התיירותי שלהן – ובחלקן, כאמור, גם מבחינת ערכם האדריכלי של המגדלים עצמם. מגדלי התצפית ברחבי היערות הינם בעלי פוטנציאל לשמש כנקודת המוצא של היער – שיא היער, מלשון "שיא גובה" – מבחינה נופית ומבחינה תיירותית. הגישה החברתית במגמת הייעור החדשה של קק"ל, לפיה תכליתו העיקרית של היער לספק שירותי פנאי ונופש בחיק הטבע לציבור, מכוונת לתכנון היערות ופיתוחם מתוך התייחסות לגישות בציבור וממגמה של להגביר את השימוש על ידי הציבור, להגדיל את שביעות רצונו ולשפר את חוויית ביקורו ביער. גישה זו באה יד ביד עם הפוטנציאל של מגדלי התצפית כמוקדי תיירות. נקודת המוצא של היער מוגדרת דרך שלושה מרכיבים עיקריים: דרך, מוקד ותצפית:

תכניות המתאר המפורטות הן כר פורה לפיתוחו של היער ומכאן חשיבותן לגיבוש הגישה התכנונית של מגדלי התצפית ביערות. מהלך הכנת תכניות המתאר המפורטות נמצא בשלבים מתקדמים אך טרם הושלם. ישנם מגדלים הנמצאים ביערות שלהם כבר תכנית מפורטת מאושרת וישנם כאלו שנמצאים ביערות בהם טרם החלה הכנת תכנית כזו – מסמך המדיניות יציע דרכים לשימור ופיתוח בהתאם למצב הסטטוטורי של היערות.

2. אופן הצגת ממצאי הסקר

כאמור, ממצאי הסקר מאגדים מידע מתחומים שונים וברמות שונות. החל במידע טכני (כגון גובה, מיקום וכד') וכלה במידע היסטורי-תיעודי (שרטוטים, צילומים וכד'). ממצאי הסקר רוכזו בכרטסת סדורה זהה לכלל המגדלים באופן שיקל את ההתמצאות במסמך וכן יוכל לשמש כלי להשוואה בין מגדל למגדל.

להלן הקריטריונים המרכיבים את כרטסת התיעוד:

- שם המגדל
- מקור השם
- שייכות למרחב בקק"ל
- צפון
- מרכז
- דרום
- מידרג מצב פיזי
- דרגה א': נשמר, במצב טוב
- דרגה ב': נשמר, טובל מהזנחה
- דרגה ג': טובל ממפגעים
- דרגה ד': לא נשמר
- מיקום גיאוגרפי כללי
- תחום שיפוט
- גוש / חלקה
- מיקום גיאוגרפי ממוקד ותיאור סביבתו הקרובה של המגדל
- תאור המבנה ופיתוח השטח
- גובה המבנה
- גובה פסגת המגדל מעל פני הים
- תיאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל
- שנת בניה
- אדריכל
- הנצחה ו/ תורמים
- תפקוד המגדל כיום
- תיאור היער
- שטח
- סיווג היער
- מידע היסטורי אודות סביבת המגדל הקרובה
- נוף וסביבה
- צמחייה
- ייעוד הקרקע בו נמצא המגדל
- המצב הסטטוטורי של קרקע המגדל
- שירותים תיירותיים + קהל וקהילה

1. אופן עריכת הסקר

מערך מגדלי התצפית ביערות קק"ל פרוס בכל רחבי הארץ; ממגדל שחומית באזור קריית שמונה ועד מגדל מיתר בפאתי באר שבע. ארבעים ושניים מגדלי התצפית שנסקרו מקיפים גוף מידע נרחב הכולל שכבות רבות החל במידע פיזי דרך מידע סטטוטורי ועד מידע היסטורי.

סקר המגדלים החל באיסוף מידע פיזי על כל מגדל ומגדל – לאורך מספר שבועות התקיימו סיורים בכל אחד מהמגדלים ואלו תועדו. את הסיורים הובילו יערי קק"ל במרחבים השונים ואלו גם סיפקו את המידע העדכני הרלוונטי כגון אופן השימוש במגדל, זמני האיוש ומידת התאמת המגדל לתפקידו היום. בסיורים נאסף מידע פיזי עדכני: תיעוד צילומי עכשווי של המגדל, תיעוד צילומי של הנשקף מהמגדל, תיעוד המגדל בסביבתו, תיאור מצב תשתיות נוכחי, דרכי גישה ועוד.

במקביל, נערך חיפוש מקיף וייסודי בארכיונים המרכזיים וקובץ החומר המתאים לכל מגדל ומגדל. מרבית החומרים נמצאו בארכיון הציוני ובארכיון קק"ל אך חומרים בעלי ערך רב נמצאו גם בארכיונים קטנים של מרחבי קק"ל השונים או של ישובים (כגון ארכיון גילת) בארכיון אדריכלות ישראל, בארכיון הארוורד ובגנזך המדינה.

פן נוסף של הסקר שנערך הוא איסוף מידע סטטוטורי. מרבית מגדלי התצפית נבנו ביוזמת הקק"ל ובתחום היערות אך לא הוצאו להם היתרי בנייה פרטניים. עם זאת, ישנן תכניות רבות המתייחסות למגדלים כחלק מאזורי קליטת קהל, חניונים, נקודות תצפית ועוד. חלק מהמגדלים מצוינים כאייקון של תצפית או חניון בתכניות יער מפורטות.

מעבר למעמד הסטטוטורי של המגדלים עצמם, נאסף מידע סטטוטורי אודות היערות בהם ממוקמים המגדלים השונים. בהתאם להוראות תמ"א 22, "הוחל בשנת 2001 מהלך מקיף של הכנת תכניות מתאר ברמה מפורטת ליערות הכלולים בתמ"א 22 ואף מעבר להם. התכנון המפורט, העוקב אחר גבולות היער ותפקודיו מצוין אותם בדיוק, תורים ליצירת שטחי יער המשולבים במערך התכנון המקומיים הכולל, מתוך הבנת צרכי הפיתוח. התכנון המפורט מחזק את מעמדם הסטטוטורי של היערות ותורם לפיתוחם מתוך ראייה כוללת ותפיסה מערכתית של היער" (מתוך מסמך מדיניות תמ"א 22).

מדרג מצב פיזי	נק'	מידרג טיילות	נק'	מידרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	ערך אדריכלי: חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	ערך היסטורי: חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	ערך נופי: חשיבות וייחודיות הנוף הנשקף מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	ערך תיירותי: קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

משמעות ניקוד גבוה או ניקוד נמוך:

מגדל שקיבל ניקוד גבוה יותר הינו מגדל המתאים יותר לפיתוח עתידי, כלומר, מצבו הפיזי הנוכחי טוב יחסית, קיימים בו או בסביבתו ערכים שונים שכדאי לשמר או לפתח ויש בו פוטנציאל טיילות טוב. מגדל שקיבל ניקוד נמוך הינו מגדל שפיתוחו העתידי יצריך משאבים גדולים יותר והתמורה מפיתוחו עלולה להיות נמוכה יותר – מגדל שמצבו הפיזי רעוע, אינו נמצא במקום נגיש ואין בו ערכים נופיים, היסטוריים או אדריכליים.

עם זאת, אין מדובר בשיטת ניקוד אבסולוטית אלא בכלי עזר לניתוח והשוואה בין המגדלים תוך ניסיון לבחון אופני פיתוח עתידיים. אין לראות בניקוד זה המלצה חד משמעית לכאן או לכאן ומספר מגדלים הם בעלי מאפיינים יחודיים עליהם יש לתת את הדעת בבואנו לדון בפיתוח עתידי.

– מידרג טיילות:

דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל / דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית / דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל / דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל – תשתיות במגדל ובסביבתו – מידרג ערכי שימור ושימוש מחדש: ערך אדריכלי: חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה / ערך היסטורי: חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד' / ערך נופי: חשיבות וייחודיות הנוף הנשקף מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים / ערך תיירותי: קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד' מקורות מידע

3. דירוג וניקוד המגדלים

מערך מגדלי התצפית מורכב, כאמור, מ-42 מגדלים הפזורים ברחבי הארץ. לכל מגדל מאפיינים שונים ופוטנציאל עתידי שונה. מסמך המדיניות לשימור ושימוש מחדש של מגדלי התצפית שואף לייצר מסגרת לפעולה נרחבת של הקרן הקיימת בתחום מגדלי התצפית אם בשימורם ואם בפיתוח סביבתם. מאסת המגדלים מצריכה קביעת סדרי עדיפויות שעל פיהם ובהתאם למטרות בשטח יקודם תכנון פרטני למגדלים ו/או סביבתם. במסמך זה גובשו שלושה מידרגים: מידרג מצב פיזי, מידרג טיילות ומידרג ערכי שימור ושימוש מחדש. מידרג המצב הפיזי ומידרג הטיילות הינם מידרגים היררכיים:

מידרג מצב פיזי

דרגה א': נשמר, במצב טוב
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה
דרגה ג': סובל ממפגעים
דרגה ד': לא נשמר

מידרג טיילות

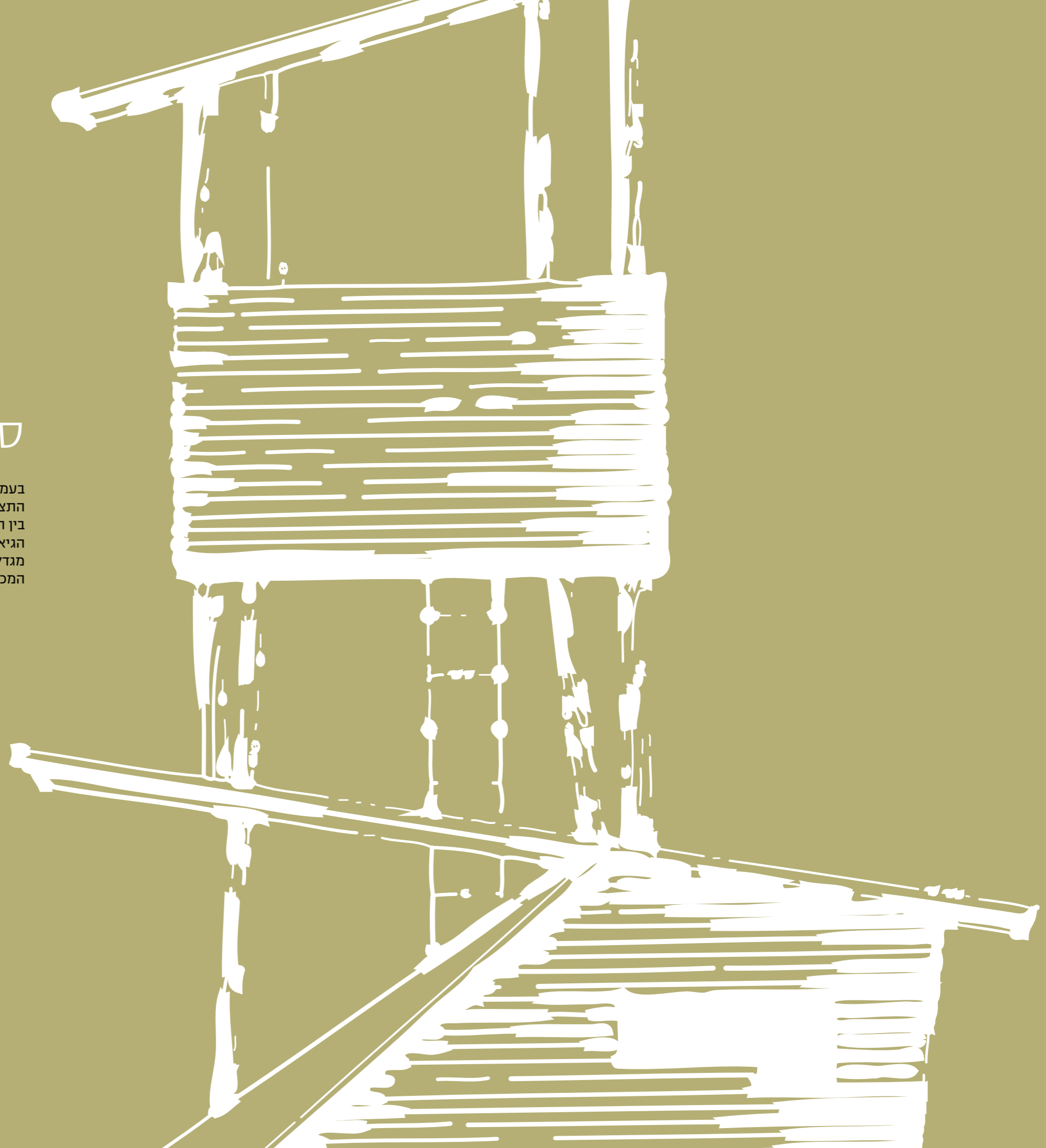
דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל
דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית
דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל
דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל

מידרג ערכי שימור ושימוש מחדש מאפשר סיווג וזיהוי הערכים המובילים בכל מגדל בצורה אחידה: ערך אדריכלי: חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה
ערך היסטורי: חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'
ערך נופי: חשיבות וייחודיות הנוף הנשקף מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים
ערך תיירותי: קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'

בכל מידרג חולקו נקודות על פי הסעיפים השונים. במידרגים ההיררכיים ניתן ניקוד עולה (בין 0 ל 3 נקודות) ובמידרג ערכי השימור והשימוש מחדש ניתן ניקוד זהה לכל סעיף מתוך רצון לקבלת ניקוד גבוה יותר במגדלים להם ערכים בנושאים רבים יותר.

סקירת מגדלי התצפית

בעמודים הבאים תוצג סקירה מתומצתת של כלל מגדלי התצפית ביערות קק"ל, זאת על מנת לאפשר מבט השוואתי בין המגדלים השונים. לצד תמונה עכשווית ומיקומם הגיאוגרפי על גבי מפת איתור יוצגו פרטים בסיסיים על כל מגדל. סקירה זו מקדימה את הפרק "תיעוד מגדלי התצפית" המכיל מידע מקיף יותר על כל מגדל ומגדל.

מגדל מעלות
 מיקום: יער מעלות
 שנת בניה: 1993
 אדריכל: יגאל רץ
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה א
 נשמר, במצב טוב.

עמוד 92

מגדל שחומית
 מיקום: יער הרי נפתלי
 שנת בניה: 1975
 אדריכל: ס. גרוספלד
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה ב
 נשמר, סובל מהזנחה.

עמוד 24

מגדל מצודת בירייה
 מיקום: יער בירייה
 שנת בניה: 1945
 אדריכל: יעקב טומרקין
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה א
 נשמר, במצב טוב.

עמוד 112

מגדל ברעם
 מיקום: יער ברעם
 שנת בניה: סוף שנות ה 60
 אדריכל: יגאל רץ
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה ב
 נשמר, סובל מהזנחה.

עמוד 52

מגדל נווה זיו
 מיקום: יער כברי
 שנת בניה: לא ידועה
 אדריכל: י.ד. מילוסלבסקי
 דירוג המצב הפיזי:
 לא נשמר.

עמוד 128

מגדל נווה זיו
 מיקום: יער כברי
 שנת בניה: תחילת שנות ה - 90
 אדריכל: יגאל רץ
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה ב
 נשמר, סובל מהזנחה.

עמוד 74

מגדל תורען
 מיקום: יער תורען
 שנת בניה: 1970
 שלב ב: 1996
 אדריכל: ס. גרוספלד
 אדריכל שלב ב: יגאל רץ
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה ג
 סובל ממפגעים.

עמוד 198

מגדל אחיהוד
 מיקום: יער אחיהוד
 שנת בניה: סוף שנות ה 60
 אדריכל: ידידיה אייזנשטט
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה א
 נשמר, במצב טוב.

עמוד 142

מגדל טבריה
 מיקום: יער שוייץ
 שנת בניה: תחילת שנות ה - 90
 אדריכל: יגאל רץ
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה ג
 סובל ממפגעים.

עמוד 224

מגדל חזון
 מיקום: יער חזון
 שנת בניה: תחילת שנות ה - 90
 אדריכל: יגאל רץ
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה א
 נשמר, במצב טוב.

עמוד 164

מגדל עופר
 מיקום: יער עופר
 שנת בניה: סוף שנות ה 60
 אדריכל: ידידיה אייזנשטט
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה א
 נשמר, במצב טוב.

עמוד 244

מגדל שפרעם
 מיקום: יער שפרעם
 שנת בניה: תחילת שנות ה - 90
 אדריכל: יגאל רץ
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה ג
 סובל ממפגעים.

עמוד 182

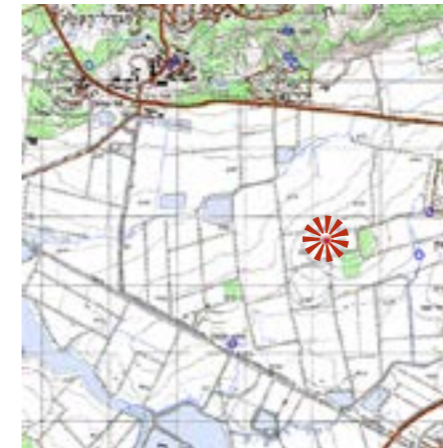
מגדל ברקן
 מיקום: יער ברקן
 שנת בניה: תחילת שנות ה - 90
 אדריכל: יגאל רץ
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה ב
 נשמר, טובל מהזנחה.

עמוד 324

מגדל גניגר
 מיקום: גניגר
 שנת בניה: 1935
 אדריכל: יוחנן רטנר ועמונואל
 ילן (וילנסקי)
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה א
 נשמר, במצב טוב.

עמוד 270

מגדל מזרע
 מיקום:
 צופה על יערות בסביבת היישוב
 שנת בניה: תחילת שנות ה - 90
 אדריכל: יגאל רץ
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה ג
 טובל ממפגעים.

עמוד 280

מגדל גבעת המורה
 מיקום: יער גבעת המורה
 שנת בניה: סוף שנות ה 60
 אדריכל: ידידיה אייזנשטט
 דירוג המצב הפיזי:
 דרגה א
 נשמר, במצב טוב.

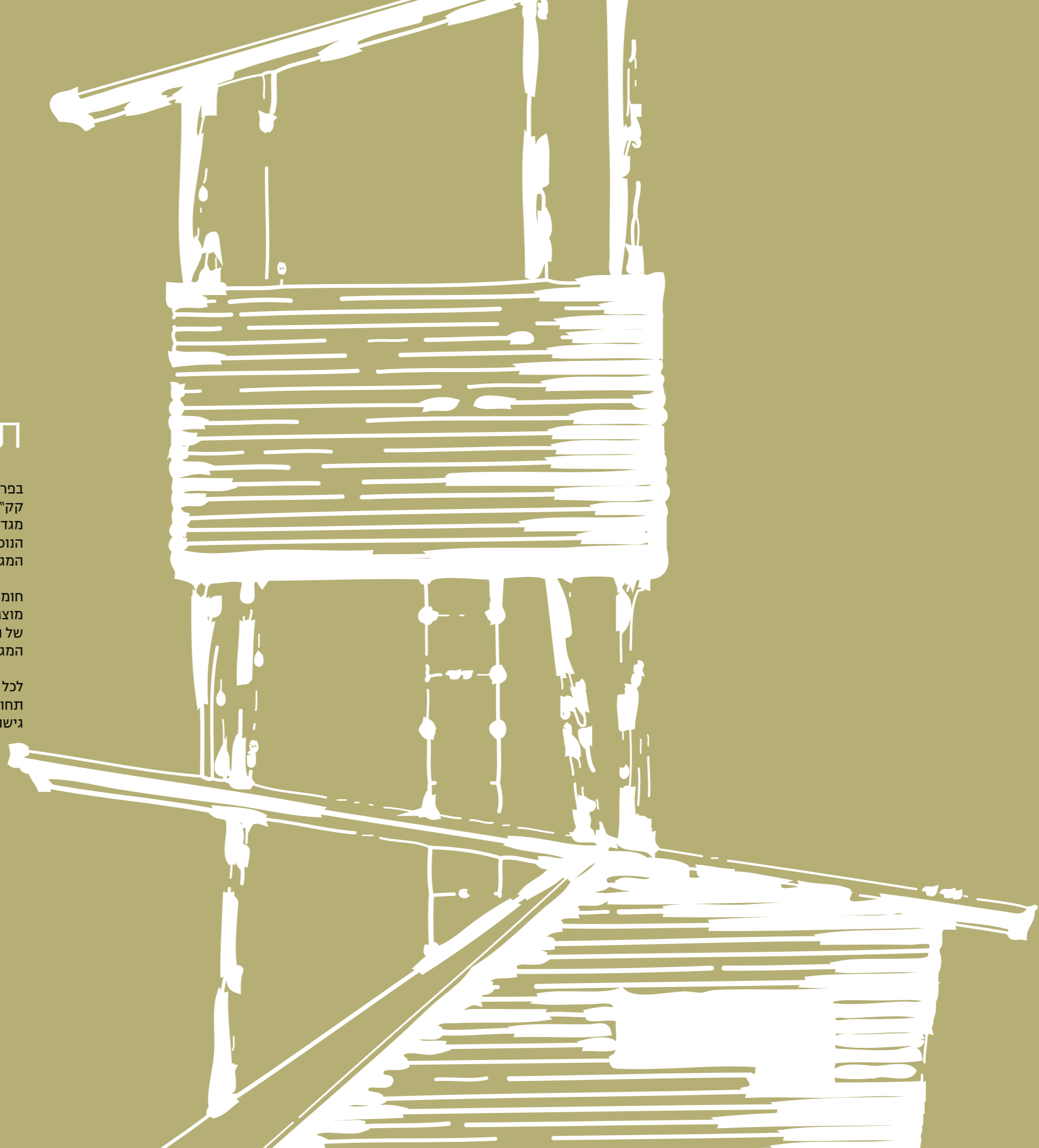
עמוד 300

תיעוד מגדלי התצפית

בפרק הדו"ח העיקרי מופיע תיעוד של כל מגדל ומגדל ביערות קק"ל. המגדלים מסודרים על פי שתי הקבוצות העיקריות: מגדלי בטון ומגדלי מתכת. בכל מגדל נערך סיור ותועד מצבו הנוכחי: סביבת המגדל, חזיתות המגדל, הנוף הנשקף מן המגדל והאופן בו המגדל נראה מסביבתו.

חומרים היסטוריים ארכיונים שנשתמרו על המגדלים השונים מוצגים גם הם. אלו חומרים השופכים אור על המצב הרצוי של המגדלים בשלב התכנון ומהווים מקור התייחסות למצב המגדלים כיום.

לכל מגדל מופיעה גם מפת איתור מפורטת המכילה את תחומי היערות, שבילי האופנים, אתרי קק"ל השונים ודרכי גישה. זאת בנוסף לתצלום אוויר של אזור המגדל.

מגדל שחומית

מגדל שחומית, יער הרי נפתלי, מגדל בטון
מס' סידורי 33 במפות הממ"ג

שם המגדל	שחומית
מקור השם	על שם הגבעה בה יושב המגדל: גבעת שחומית.
שייכות למרחב בקק"ל	מרחב צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה ב, נשמר, טובל מהזנחה
מיקום גיאוגרפי כללי	בחלק המערבי של אצבע הגליל, בין גבול לבנון לעמק החולה, סמוך לעיר קריית שמונה.
תחום שיפוט	קריית שמונה
גוש וחלקה	גוש: 13148 חלקה: 1
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מגדל בטון חשוף על עמוד מפוצל. הגישה לעמדת התצפית היא דרך מדרגות בטון מאחורי הבניין. תאור השטח: בסביבת המגדל חניון, פינות ישיבה, סככות ופינת הנצחה.
גובה המבנה	5 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית באחריות קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	135 מטר מעל פני הים (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית באחריות קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
תיאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	הישובים הנצפים מהמגדל: ממערב ומצפון מערב: קריית שמונה ממזרח: בית הלל, הגושרים מדרום מזרח: שדה נחמיה מצפון מזרח: מעיין ברוך היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: ממזרח: שמורת נחל שניר, גן לאומי חרשת טל. מצפון: גן לאומי תל חי. ממערב: שמורת קריית שמונה, שמורת מרגליות.
שנת בניה	1975
אדריכל המגדל	ס. גרוספלד
הנצחה ו/ תורמים	בחניון גבעת שחומית, בסמוך למגדל התצפית קיים אתר הנצחה, פינות ישיבה ושולחנות פיקניק.
תפקוד המגדל כיום	המגדל מאויש מתחילת מאי ועד סוף אוקטובר בין השעות 09:00-18:30.
תיאור יער הרי נפתלי	1. שטח 17,908 דונם
2. סיווג היער	יער נטע אדם קיים: 6,918 דונם יער טבעי לשימור: 9,911 דונם יער נטע אדם מוצע: 396 דונם יער טבעי לטיפוח: 386 דונם
3. מידע היסטורי אודות היער	גבעת שחומית היא הנקודה בה התיישבו מקימי העיר קרית שמונה הסמוכה.

*נתונים אלו נכתבו עפ"י סיורים בשטח ושיחות עם היערן או סייר האזור

מגדל שחומית כפי שנראה מכביש הגישה בקריית שמונה

תאור המבנה ופיתוח השטח

מסת בטון בעלת צורניות אורכית אשר נתמכת בקרקע על ידי עמודי בטון. ההישענות על המדרון מקנה למבנה חתך מיוחד בעל גבהים משתנים. תא התצפית נמצא במפלס הכי גבוה של קונסטרוקציית המבנה.

המבנה מחולק לשני חלקים עיקריים: חלק ראשון הינו תא תצפית מתומן בעל פתחים בשבע פאות שנשען על קונסטרוקציה הנתמכת בקרקע המדרון. החלק השני הינו גרם מדרגות המורכב משני מהלכי עלייה רציפים ההולכים מכיוון מזרח לכיוון מערב. גרם המדרגות מתחבר ישירות אל המסה אשר מהווה את תא התצפית. גרם המדרגות נצמד אל הצלע המזרחית של תא התצפית המתומן המהווה את פתח הכניסה לתא התצפית. בשאר צלעות המתומן ישנם פתחים מזוגים.

חומר הגמר של כל חלקי המבנה הינו טיח.

תיאור השטח:

המגדל מהווה חלק מחניון גבעת שחומית. בסמוך למבנה קיימים שטח מרוצף, פינות ישיבה, עמדות פיקניק ושלטי הכוונה למטיילים.

מיקום גיאוגרפי ותיאור סביבת המגדל

מגדל התצפית ממוקם בחניון הר הנחש בגבעת שחומית בסמוך לקריית שמונה. המגדל צופה על היערות והפארקים בסביבתו הקרובה.

הוראות הגעה לאתר:

המגדל נמצא בסמוך לכניסה לקריית שמונה. נוסעים צפונה בכביש 90. פונים מזרחה לרחוב הנרייטה סאלד.

ועל פי השילוט, מגיעים לגבעת שחומית.

יישובים בסביבתו הקרובה של המגדל:

ממערב ומצפון מערב: קריית שמונה

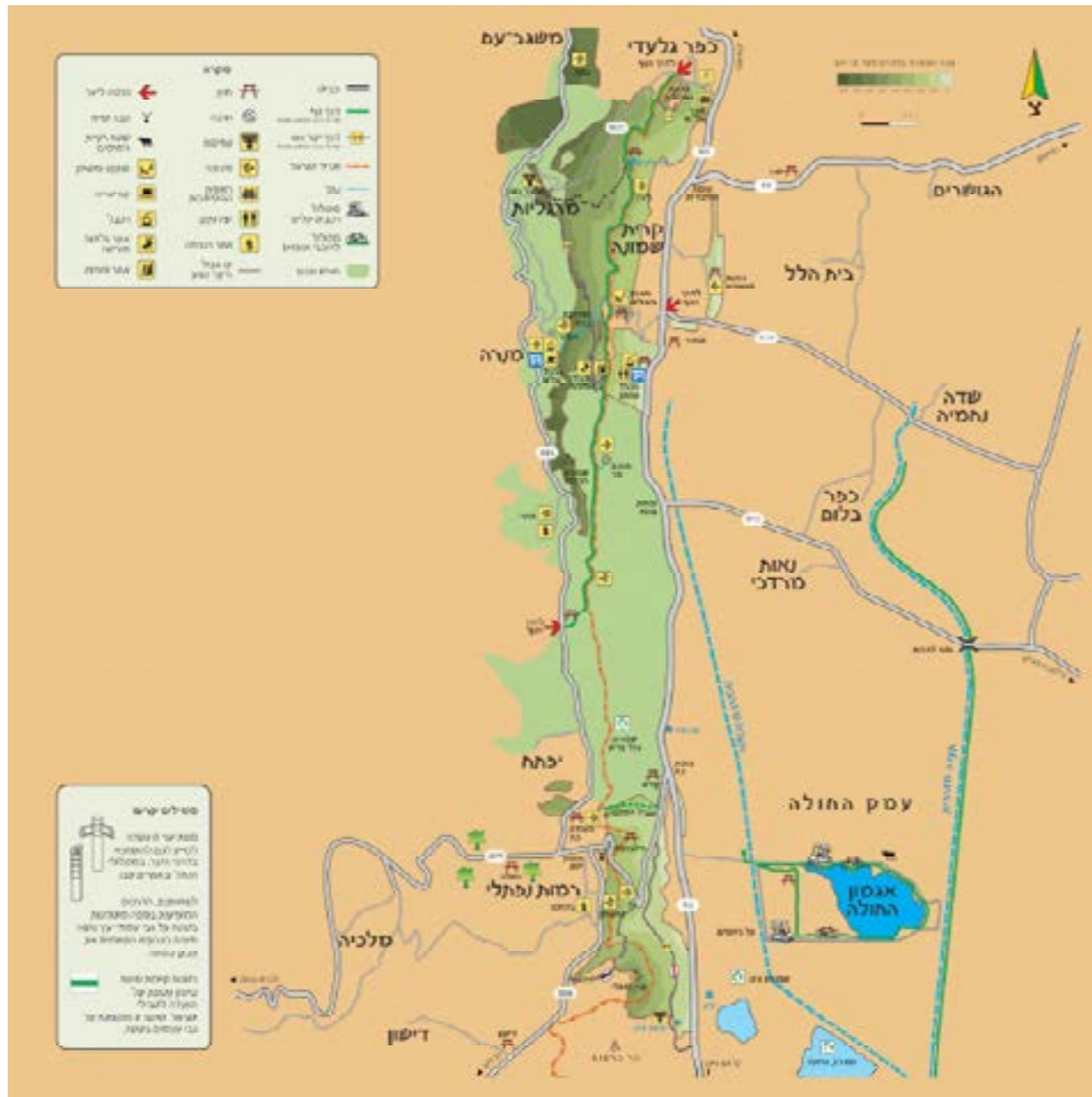
ממזרח: בית הלל

4. נוף וסביבה	אקלים: האקלים בעמק החולה יבשתי, עם משרע טמפרטורה גבוה בין חורף לקיץ ובין יום ולילה. טופוגרפיה קרקע ונוף: יער הרי נפתלי נטוע לאורכו של רכס רמים, רכס צר וארוך, בחלק המערבי של אצבע הגליל, בין גבול לבנון לעמק החולה. הרכס מתנשא לגובה של למעלה מ-800 מטרים מעל פני הים והוא יורד בתלילות אל עמק החולה, תוך כדי יצירת מצוקים, תוצר של השבר הגיאולוגי הסורי-אפריקאי. מפסגות הרכס נשקפים הנופים המרהיבים של עמק החולה, הגולן, החרמון ודרום לבנון.
5. צמחייה	-אורן -ברוש -אקליפטוס -אלון מצוי -אלה ארצישראלית
תכנית מתאר ליער הרי נפתלי	מס' תכנית: ג/8942 שטח התכנון: 34,660 דונם מטרת התכנית: הכנת תכנית מתאר ליער במורדות רכס הרי נפתלי. סטאטוס: בשלבי קידום: לפני דיון לאישור.
ייעוד הקרקע של המגדל	אין התייחסות למגדל בתכנית ג/8942
מצב סטטוטורי של קרקע המגדל	*אין התייחסות ספציפית למגדל בתכנית
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	דרגה ב, האתר נגיש, פעיל חלקית.
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	1. חניונים: חניון גבעת שחומית (הר נחש) 2. אתרים בקריית שמונה וסביבתה הקרובה הח'אן: רחוב יהודה הלוי ביישוב קריית שמונה. ביתו לשעבר של כמאל אפנדי אל-חוסיי, החשוב בנכדי אל-חאלסה בראשית המאה ה-20 ומי שעמד בראש ההתקפה על תל חי ב-1920. הבית שוחזר, והיום שוכן בו מרכז עירוני לאמנויות וגלריה. מוזיאונים: ברחוב הירדן 16 שוכן המוזיאון לתולדות קריית שמונה. המוזיאון שוכן במסגד של אל-חאלסה ובו מימצאים מחפירות ארכיאולוגיות שנערכו בקריית שמונה ותיאור תולדות היישוב. ברחוב הירדן 23 שוכן מוזיאון סיפורי המקרא ובו תיאור סיפורי ספר בראשית בדיורמות, פסלים וציורים. פארק הזהב: פארק עירוני לאורך אפיק נחל זהב בין רחוב הירדן במזרח והרחובות ההגנה ועליית הנוער במערב. במקום מדשאות וחורשות ובהן עצי צפצפה ומילה סורית. ליד הנחל ניצבת טחנת קמח מהתקופה העות'מנית, ובצפון הפארק נמצא המוזיאון לתולדות קריית שמונה. רכבל: בכניסה הדרומית לקריית שמונה נמצאת התחנה התחתית של רכבל צוק מנרה, המטפס אל קיבוץ מנרה בראש מצוק רמים והוא רכבל הנוף הארוך בישראל.
תשתיות המגדל ובסביבתו	אין תשתיות

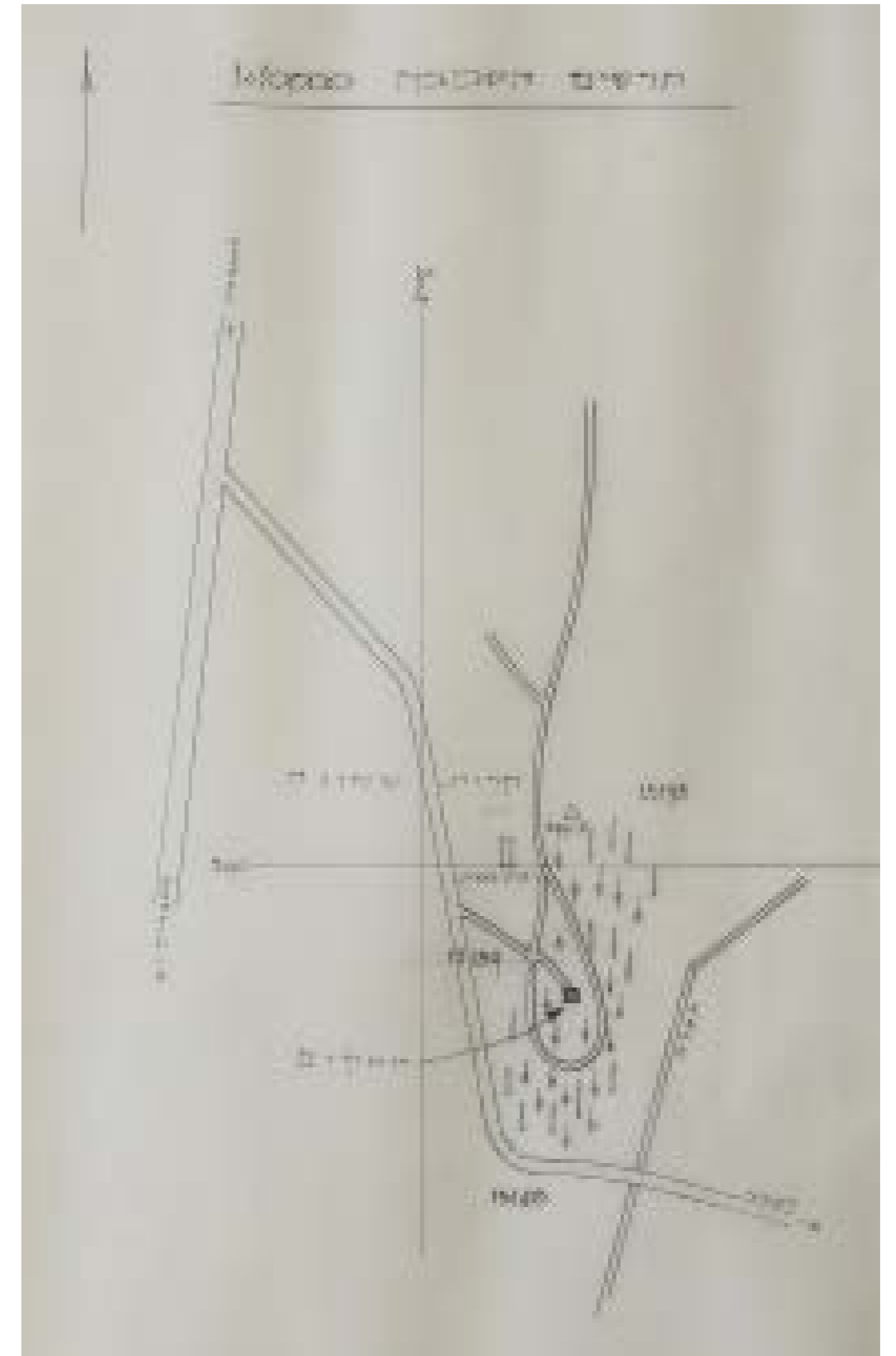
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	1. ערך אדריכלי מבנה המגדל בגבעת שחומית הינו בעל סגנון בנייה יוצא דופן משל שאר מגדלי התצפית. סגנון הבניה מתבסס על מוטיבים צורניים, ומשתמש בגיאומטריה אשר מחלקת את האובייקט לקטעים ולמשטחים שונים. ניכר שההשראה לעיצוב המיוחד של המגדל הינה מאפייני הנוף המגוון הנצפה מהמגדל ועצם היותו של המגדל נקודת ציון המייצגת נקודת קצה וצופה על גבולות המדינה. מגדל זה מתפקד כפסל סביבתי בשל הצורה המיוחדת שלו. 3. ערכי הנוף הנשקף מהמגדל המגדל צופה על גבול לבנון ועל היישובים הצפוניים ביותר בארץ לצד מגוון נופי של טבע קיים. 4. פוטנציאל המקום כאתר טיילות קריית שמונה יושבת על מוקד הישוב הארצי, ובגן - לאומי עתיק יומין ושוכנת בפיתחו של אזור תיירותי (ארץ פלגי מים, חרמון, הגדר הטובה - ולמרגלות הפארק הגיאולוגי). חוצה אותה נחל עין זהב. גבעת שחומית אשר בפסגתה יושב מגדל התצפית הינה תוצר של השבר הסורי אפריקאי. למגדל יש פוטנציאל לשמש כאתר תיירותי בשל מיקומו הייחודי.
מקורות מידע	1. אילנה פרידמן 2. יערן המגדל 3. מסמכים מהארכיון הציוני 4. מפות הממ"ג 5. אתר האינטרנט של קק"ל

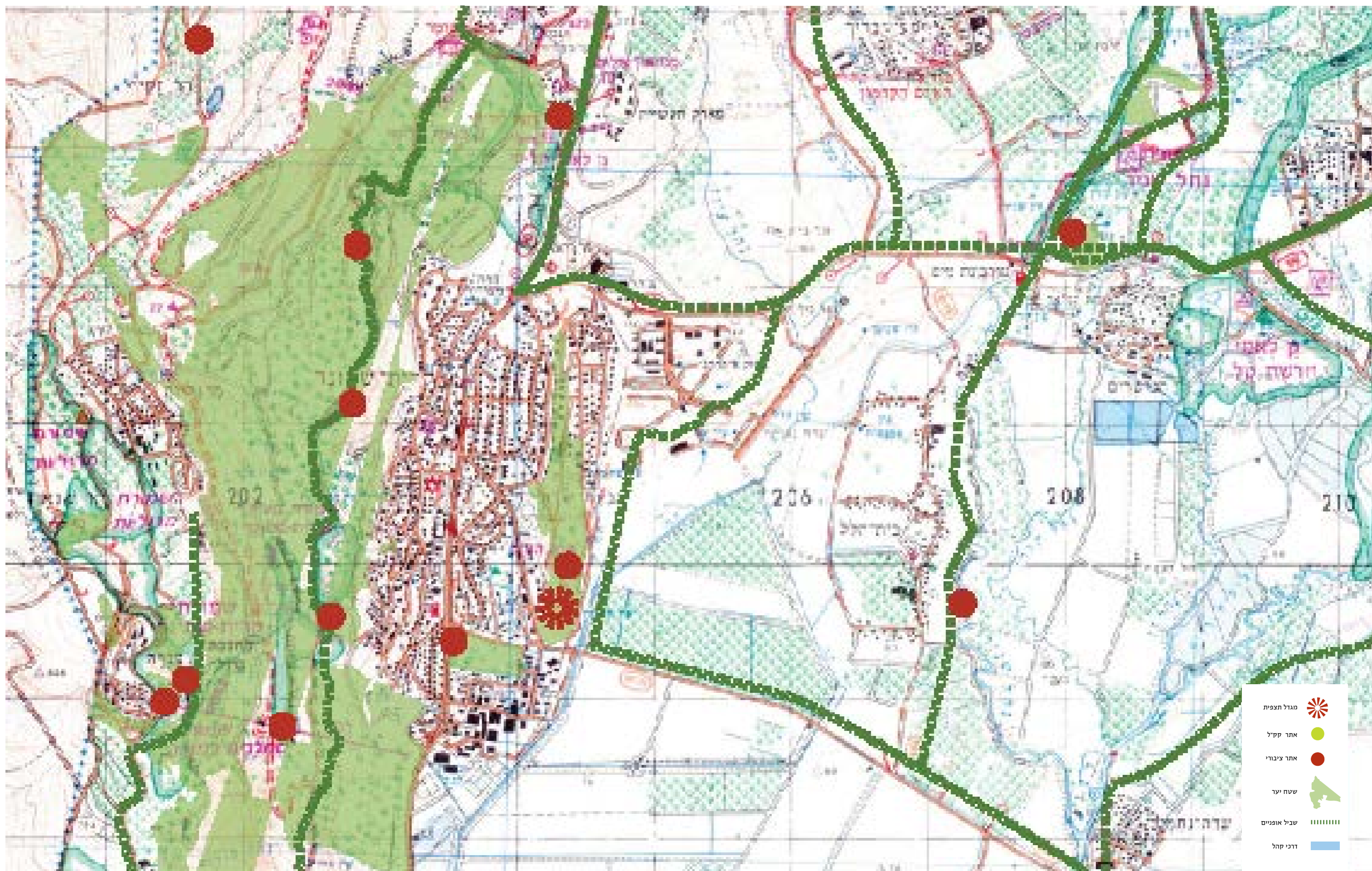
מדרג מצב פיזי	נק'	מידרג טיילות	נק'	מידרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	<u>ערך אדריכלי</u> : חשיבות אדריכלית של מבנה המגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	<u>ערך היסטורי</u> : חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממכגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	<u>ערך נופי</u> : חשיבות וייחודיות הנוף הנשקף מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	<u>ערך תיירותי</u> : קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 13

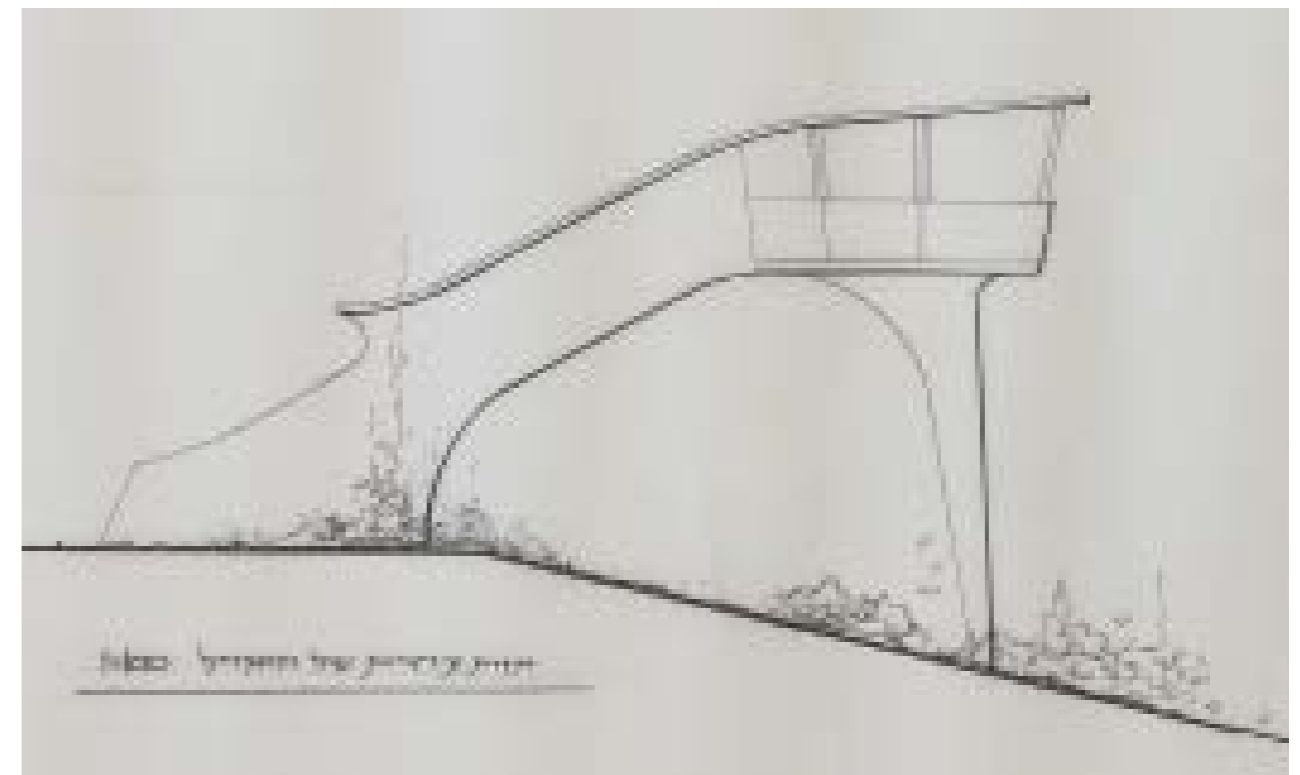
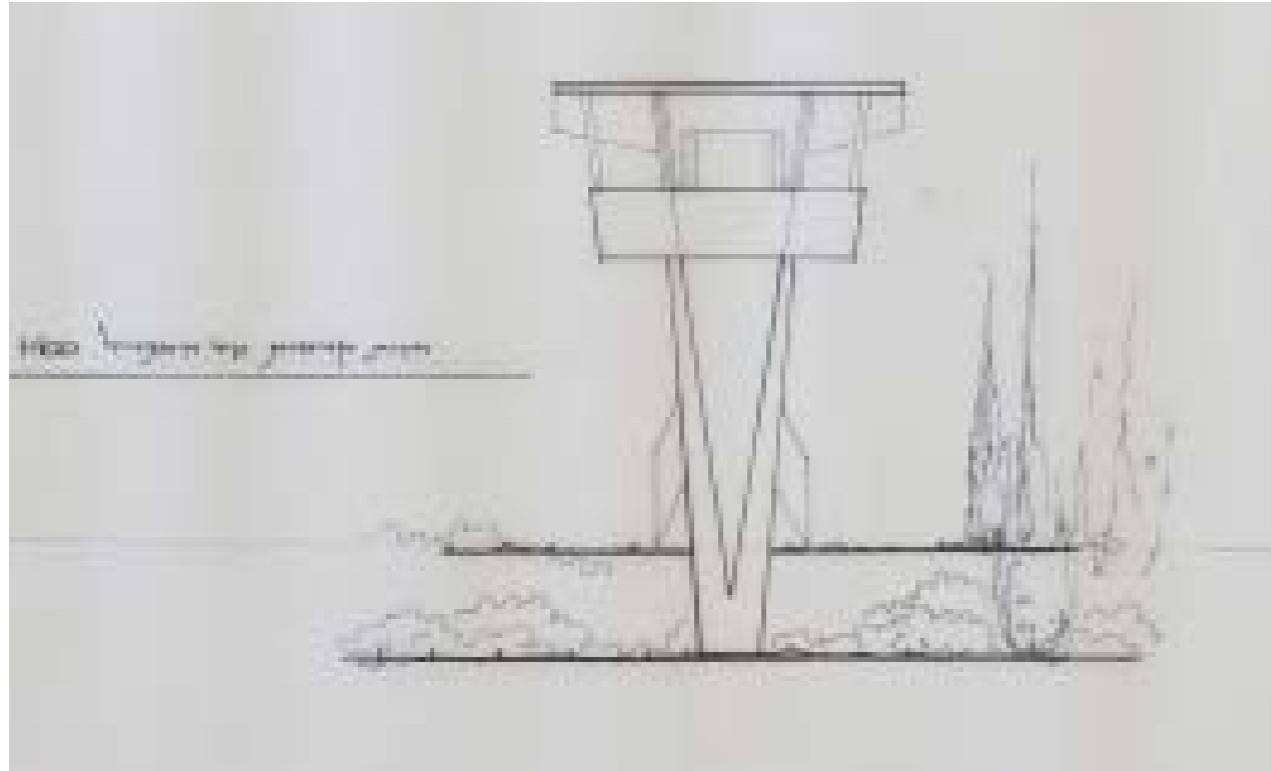

מפת האתר- מתוך אתר קק"ל

המגדל וסביבתו - חניון, פינות ישיבה וסככות, פינת הנצחה

צילום פנורמי לכיוון דרום מזרח

פנים תא התצפיתן שמור ומאובזר - שולחן וכיסאות, ספה, ארון לתפעול מערכת סולרית ותקשורת ועוד

שער הכניסה למגדל, נועל בתום השימוש

ארון חשמל ותקשורת

מבט מתא התצפיתן אל המדרגות הפנימיות ושער הכניסה למגדל

פנים תא התצפיתן - חלונות היקפיים במצב שמור ותקין

מבט מהמדרגות הפנימיות אל תא התצפיתן

מצבו הפיסי של המגדל

סביבת המגדל

קילוף טיח וסדקים בבטון

תעלות חפורות באדמה

חלונות תקינים ושמורים בתא התצפיתן

פינת הנצחה

גרפיטי על קיר המדרגות החיצוני

פינת הנצחה

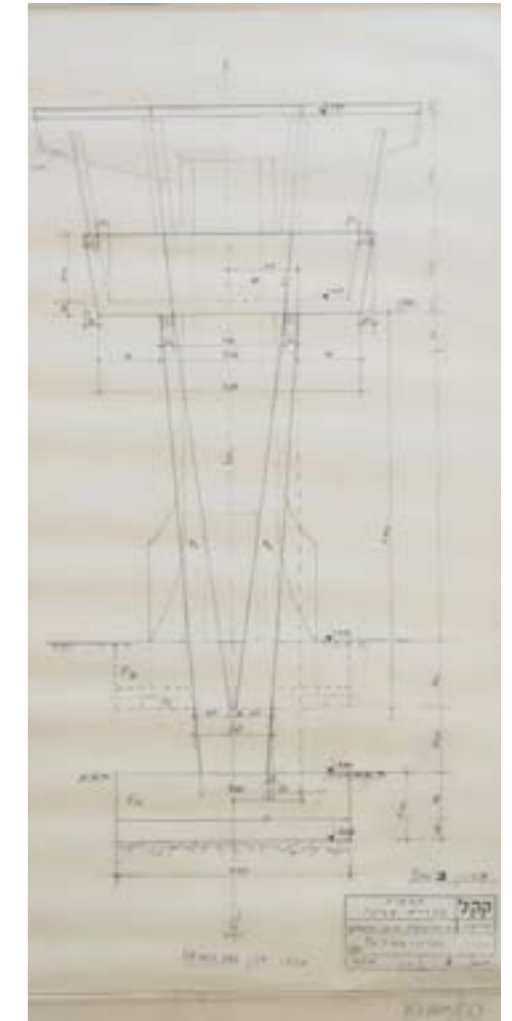
לוח סולרי על גג המגדל להפקת אנרגיה

מדרות חיצוניות ומעקה מבטון עם תוספת מאחז יד עליון ממתכת צבועה

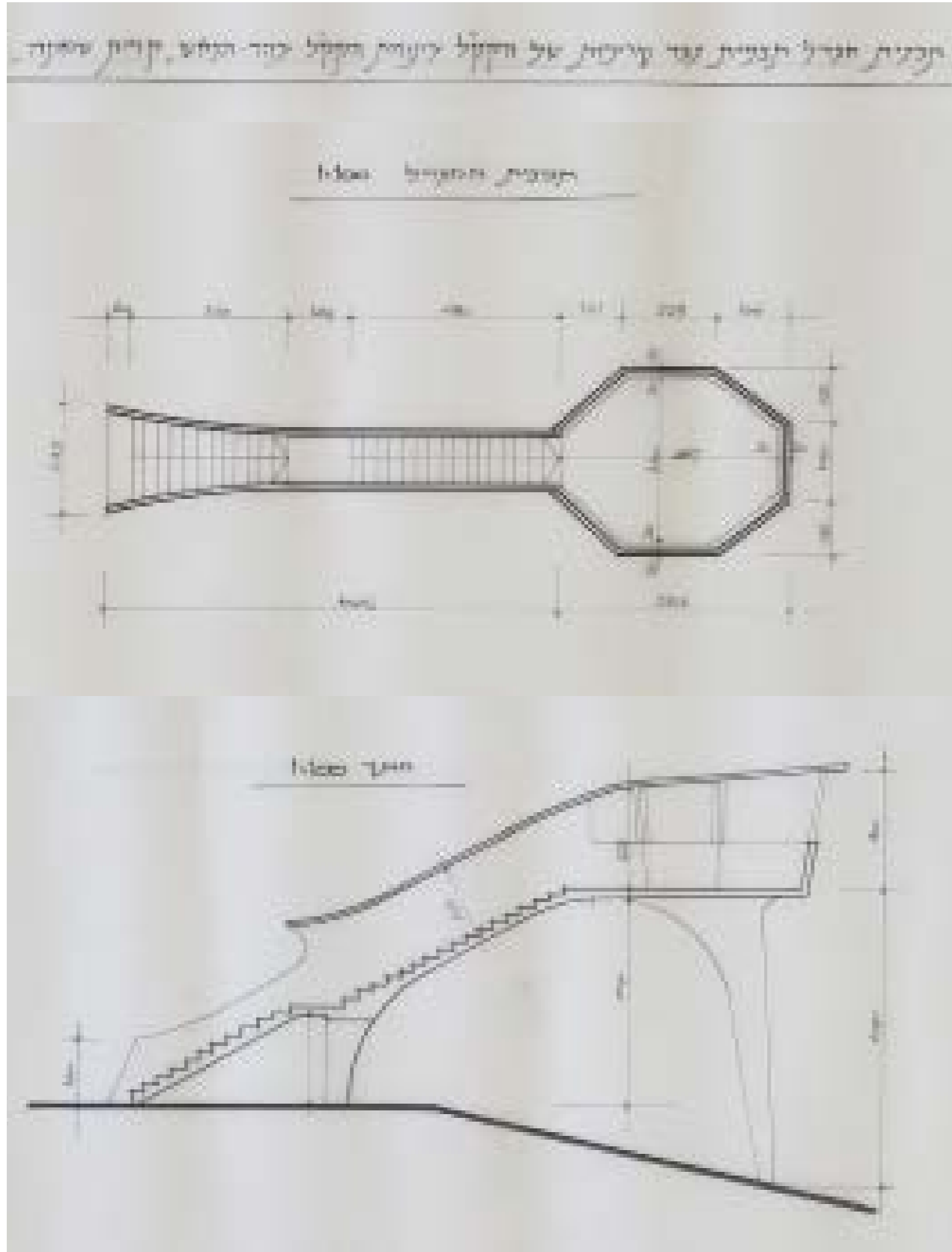
מצלמת 360 מעלות על גג המגדל

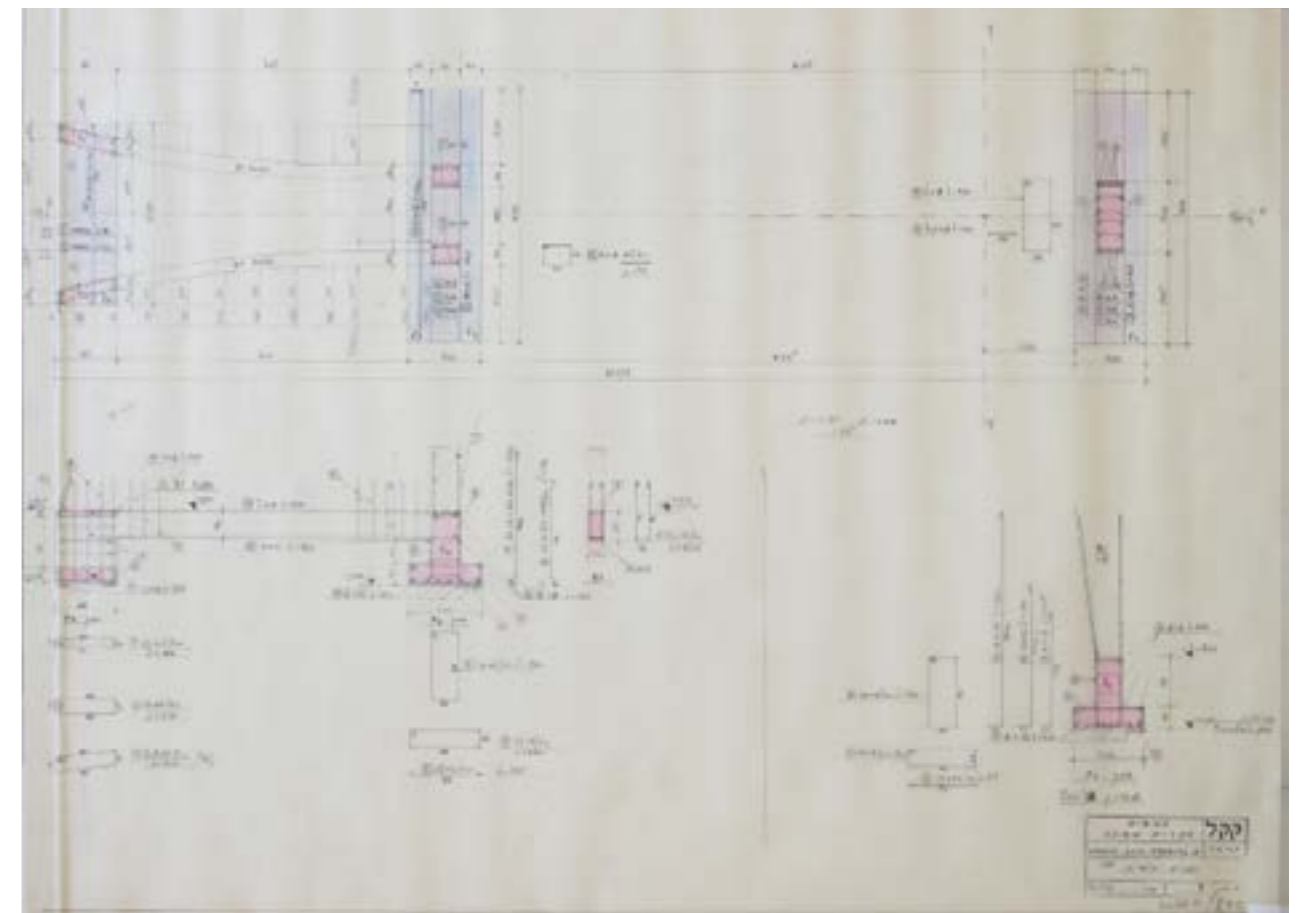
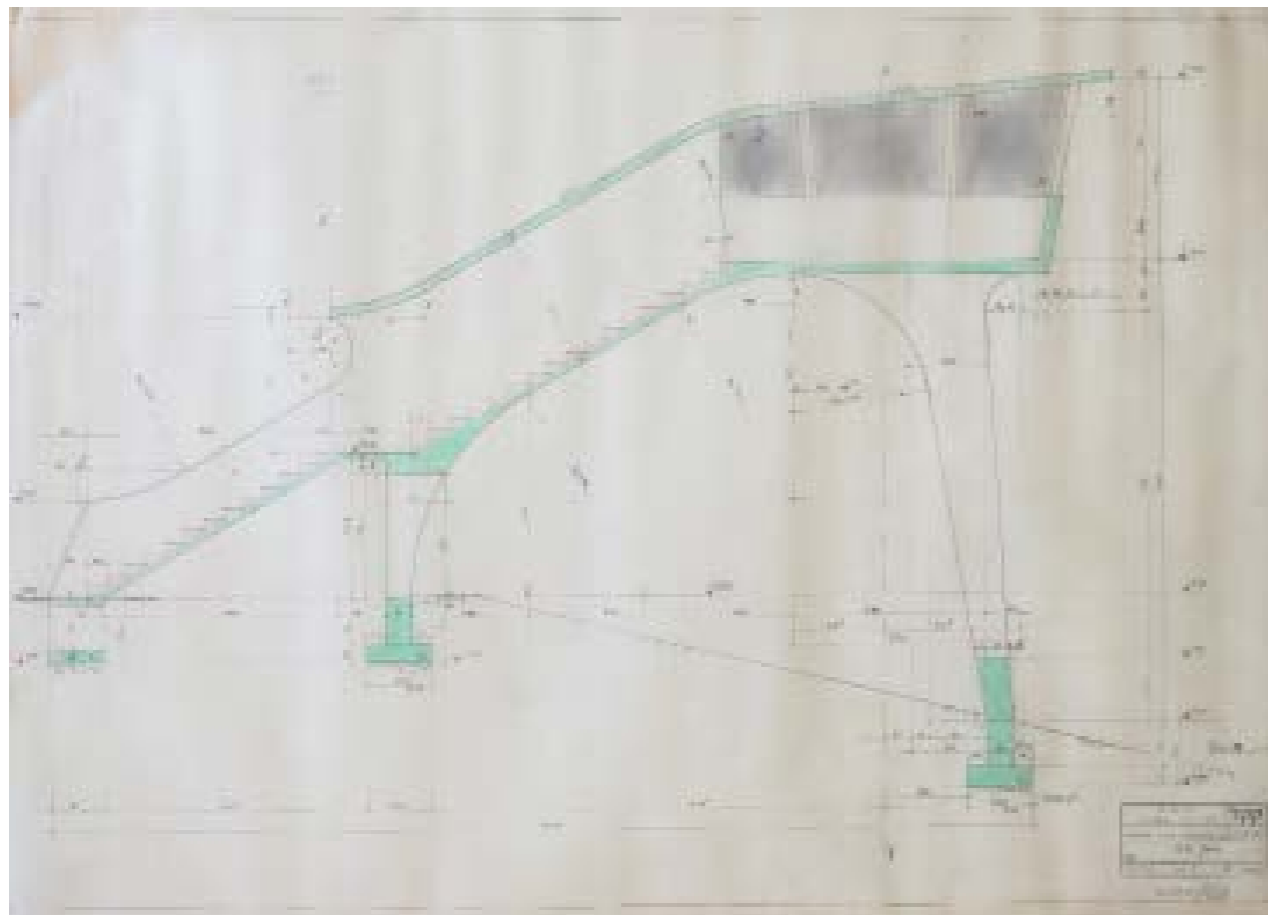
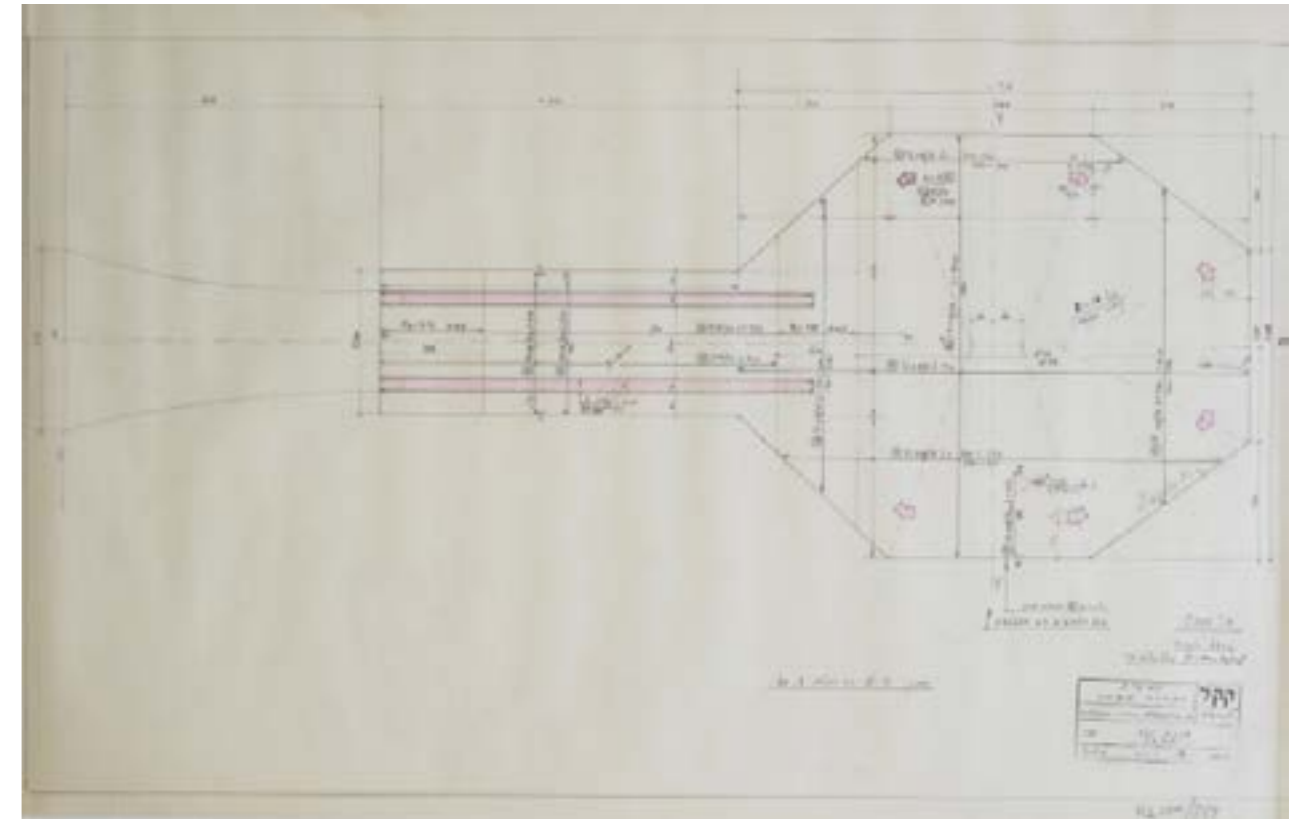
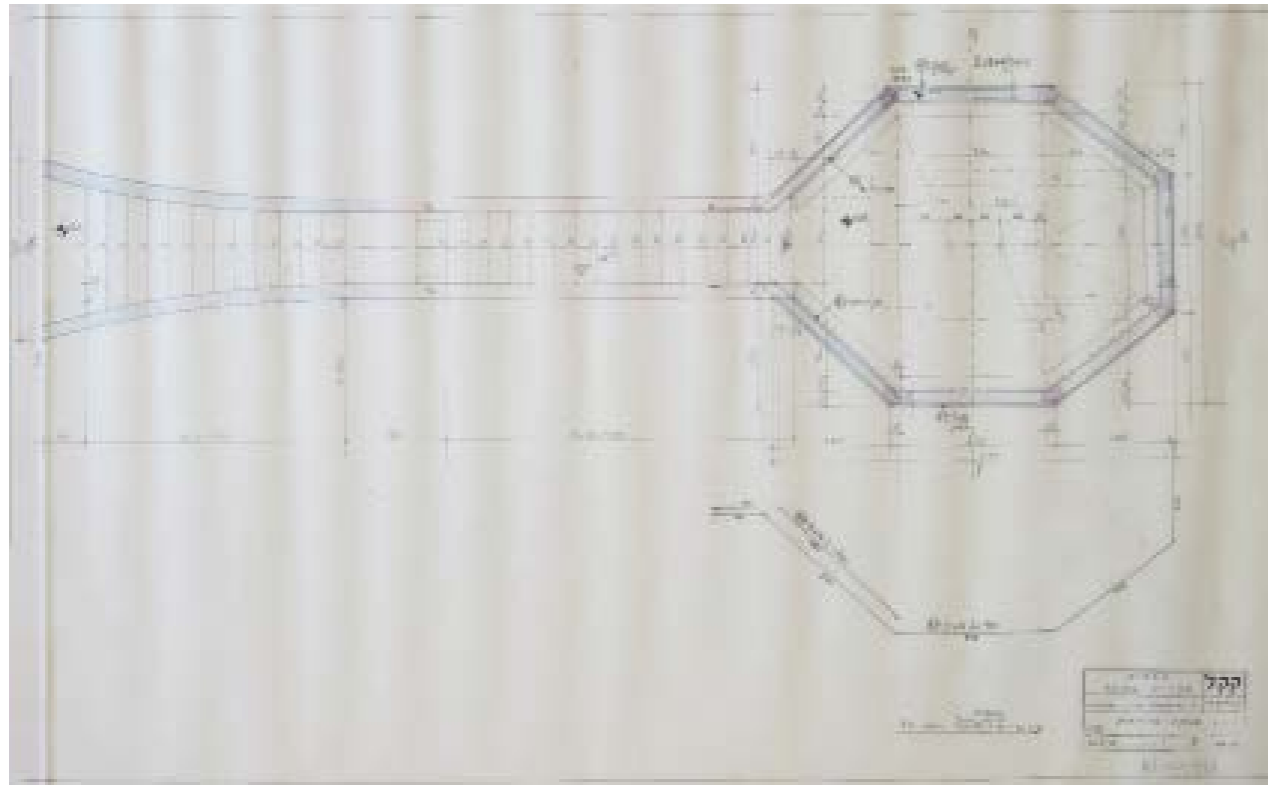
חזית דרומית- פירוט קונסטרוקטיבי ועמודי התמך

פרט חיבור העמודים לתא התצפיתן

מגדל שחומית, חזית דרום מזרחית- 1979

מגדל ברעם

מגדל ברעם, יער ברעם, מגדל בטון
מס' סידורי 2 במפות הממ"ג

שם המגדל	ברעם
מקור השם	על שם שרידי העיר הקדומה ברעם, הנמצאת במרחק שני קילומטר מקיבוץ ברעם הסמוך למגדל ברעם
שייכות למרחב בק"ל	מרחב צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה ב, נשמר, לא מתוחזק
מיקום גיאוגרפי כללי	גליל עליון
תחום שיפוט	מועצה אזורית מרום גליל
גוש וחלקה	גוש: 14242 חלקה: 32
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מבנה מבטון ומתכת. המבנה בצורת גליל עם 3 קומות תצפית. מדרגות קונזוליות חיצוניות מבטון – המשמשות לעלייה למרפסת הצופים מחברת ביניהן. תאור השטח: בסביבת המגדל חניון גדול, פינות ישיבה ואתר הנצחה.
גובה המבנה	7 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	741 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
תיאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	הישובים הנצפים מהמגדל: מצפון: קיבוץ ברעם, קיבוץ יראון, מושב אביבים מדרום: קיבוץ צבעון, גוש חלב, מושב כפר חושן ממזרח: מושב כרם בן זמרה, ריחניה ממערב: מושב דובב מדרום מערב: קיבוץ סאסא היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: מצפון וצפון מערב: יערות ברעם מדרום: יער מירון מדרום מזרח: יער ביריה ממזרח: שמורת נחל דישון ממערב: שמורת הר סאסא, שמורת הר מירון
שנת בניה	סוף שנות ה-60
אדריכל המגדל	יגאל רץ
הנצחה ו/ תורמים	ישנו קיר הנצחה ליד המגדל מתרומתה של קרן קורט מארה"ב
תפקוד המגדל כיום	המגדל מאויש חלקית: מתחילת מאי ועד סוף אוקטובר בין השעות 9:00-18:30
תאור יער ברעם	1. שטח 10,483 דונם
2. סיווג היער ע"פ תמ"א	22 יער טבעי לשימור 439 דונם יער נטע אדם קיים 9684 דונם יער טבעי לטיפוח 360 דונם
3. מידע היסטורי אודות היער	יערות ברעם נטועים במרומי הגליל, במדרונות התלולים המשתכלים אל נחל דישון משתי גדותיו. חלקותיהם הוותיקות של יערות ברעם נשתלו כבר בשנת 1950, אך עיקר השטח ניטע בין השנים 1955-1965.

*נתונים אלו נכתבו עפ"י סיורים בשטח ושיחות עם היערן או סיר האזור

תיאור המבנה

מבנה בטון בצורת גליל אשר בפסגתו תא תצפית אובאלי. גרם המדרגות מטפס אל תא התצפית בצורה מעגלית על ידי מדרגות לולייניות אשר חודרות לתוך המסה הגלילית בקטעים מסוימים ממהלך המדרגות, ומקיפים את המסה הגלילית בקטעים אחרים. מהלך המדרגות נעצר בדרכו במחצית הטיפוס אל פסגת המגדל במפלס ביניים הנמוך ממפלס מרפסת התצפית. מפלס ביניים זה הינו מרפסת תצפית נוספת אשר צורתה עגולה. חומר הגמר של מעקה מרפסת התצפית ותא התצפית עשויים מתכת וחומר הגמר של המסה הגלילית הינו בטון חשוף. הגישה אל גרם המדרגות העלייה אל התצפית ותא התצפית הינו דרך קירות בטון המשקים לקוטר של גליל הבטון בתחתיתו. תיאור השטח:
אין פיתוח שטח למרגלות המגדל. בסמוך למגדל ישנו עמדות פיקניק ואתר הנצחה. אתר הנצחה יושב על שטח מפולס של אדמה מהודקת.

מיקום מגדל ברעם ביחס ליערות

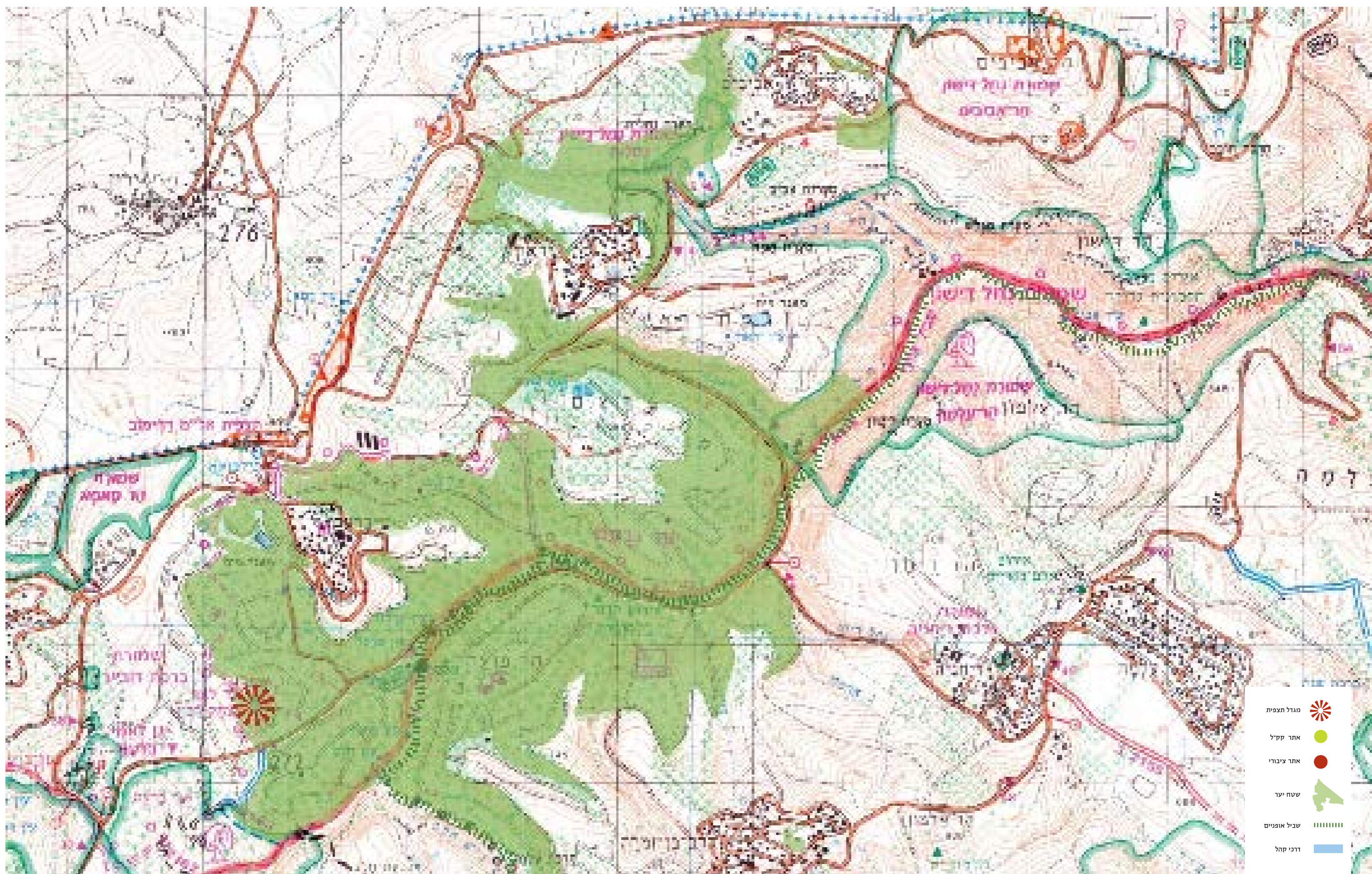
מגדל ברעם ממוקם בחלק הדרום מערבי של יער ברעם. הוראות הגעה לאתר:
מגדל התצפית ביער ברעם ממוקם בראש הר שפרה. הגישה אל מגדל התצפית הינה דרך כביש אספלט היוצא מהכביש הראשי העובר לאורך יער ברעם, כ-1.8 ק"מ דרומית לפנייה אל כפר ברעם.
יישובים בסביבתו הקרובה של המגדל:
מצפון: קיבוץ ברעם (הוקם בשנת-1949)
ממערב: מושב דובב (הוקם בשנת 1963)

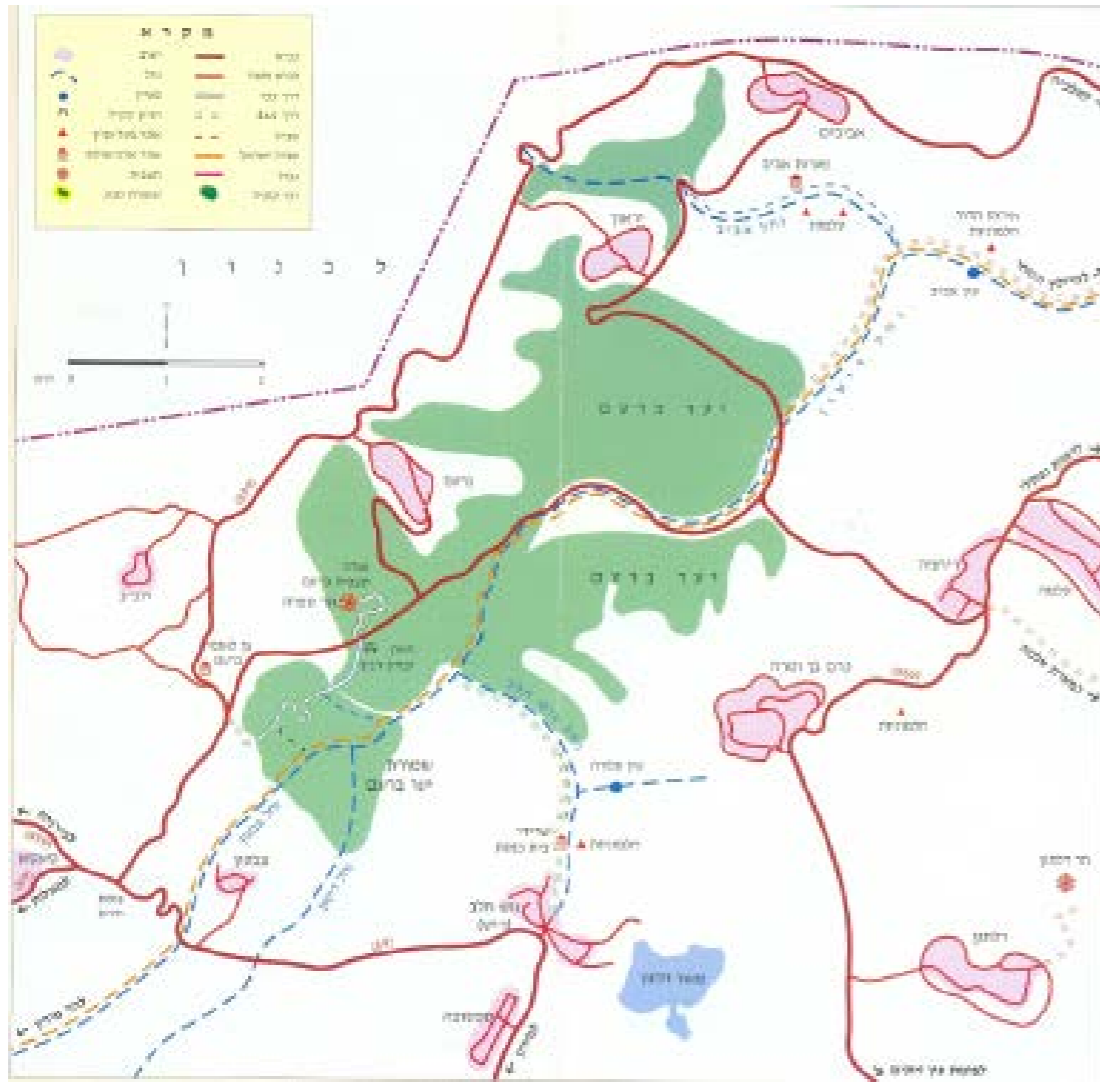
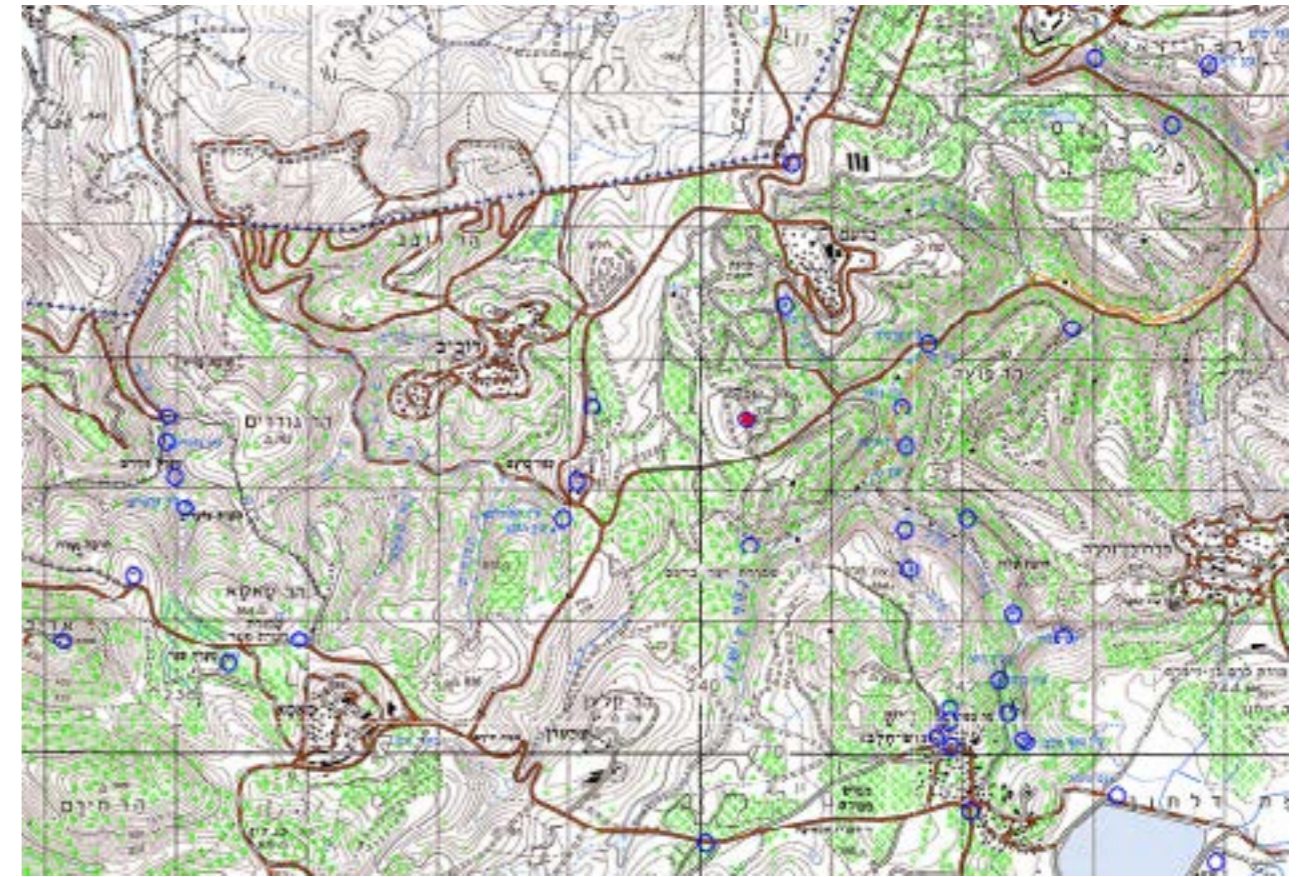
4. נוף וסביבה	אקלים: אקלים הגליל העליון: אקלים ים תיכוני לח, הקיץ חם ויבש והחורף קר וגשום יותר מאשר ברוב חלקי הארץ. טופוגרפיה, קרקע ונוף: קיים שוני בסוגי הסלע והקרקע משני עבריו של גבול היער. מצד אחד: מצפון-מזרח לגבול היער מופיעים סלעי קירטון מתקופת הסנון, היוצרים אדמת "רנדזינה" אפורה-צהובה. ומצד שני: מדרום-מערב, צומח היער על גבי סלעי גיר ודולומיט קשים היוצרים אדמת "טרה-רוסה" חומה-אדומה. סיבת התופעה: שבר גיאולוגי העובר מצפון-מערב לדרום-מזרח.
5. צמחייה	-עצי אורן: אורן ירושלים ואורן ברוטיה (עיקר עצי יערות ברעם) -ברושים -מעט ארזים -חורש טבעי
תכנית מתאר יער ברעם	תאור התכנית: תכנית מקומית מפורטת ליער ברעם מס' תכנית: ג/13450 שטח התכנון: 21,857 מטרת התכנית: פיתוח וקביעת ו/או שימור יערות ושמורות טבע לטובת הציבור ולמען שיפור הנוף והסביבה בהתאם לתמ"א 22 סטאטוס: מאושרת
ייעוד הקרקע של המגדל	המגדל נכלל בשטח יער נטע האדם לפי תמ"א 22
מצב סטטוטורי של קרקע המגדל	שטח המגדל נכלל בתכנית מתאר מקומית מפורטת ליער ברעם התייחסות למגדל בתכנית: בתקנון התכנית: סעיף 3.1.10 <u>מגדל תצפית</u> מבנה תצפית כהתראה בפני שריפות ולתצפית נוף. כמו כן, אזור לחניון מבקרים ואתר הנצחה. היתר בנייה יינתן ע"פ תכנית בינוי שתאושר על ידי הועדה המקומית. במקום יותרו שירותים סניטרים, מזנון, מחסן, חדרי צוות, סככות צל, פינות ישיבה, דרכי גישה וחניות.
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	דרגה ב, האתר נגיש, האתר פעיל חלקית.
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	1. חניונים: 1. חניון אביבים 2. חניון עין סוף 3. חניון התותים 4. חניון רבין 5. חניון התחנה 2. אתרים ביער ברעם: 1. בית הכנסת העתיק של ברעם הוא כיום גן לאומי. זהו בית כנסת קדום שנשמר בתקופת המשנה והתלמוד היה כאן כפר יהודי גדול. 2. בקיבוץ יראון הקימה קק"ל בשנת 2003 אתר הנצחה לזכר חללי גרעין דפנה שהוכשר בקיבוץ דפנה לעלייה לקרקע בקיבוץ יראון. 3. מסלולים: 1. מסלול הליכה (4 ק"מ) נחל גוש חלב. 2. מסלול הליכה (4.5 ק"מ) נחל אביב.
תשתיות המגדל ובסביבתו	1. מים

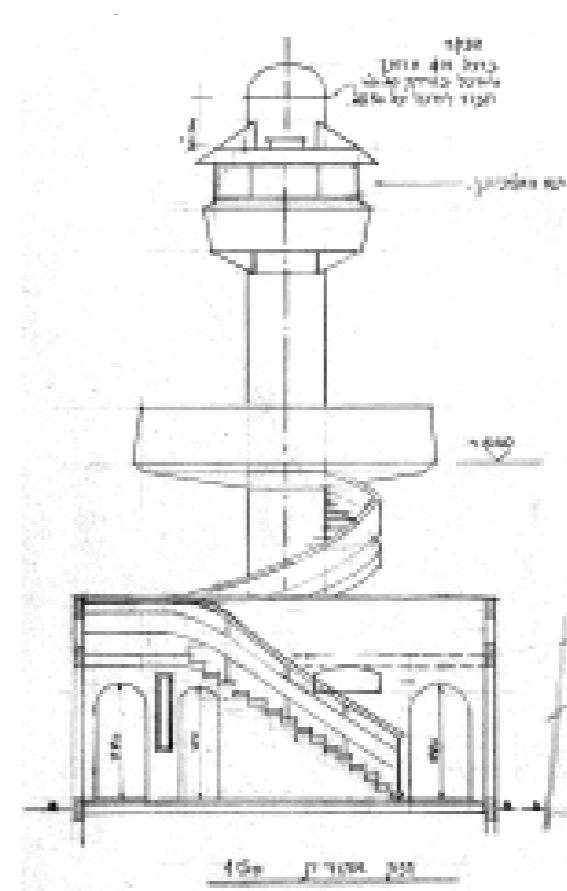
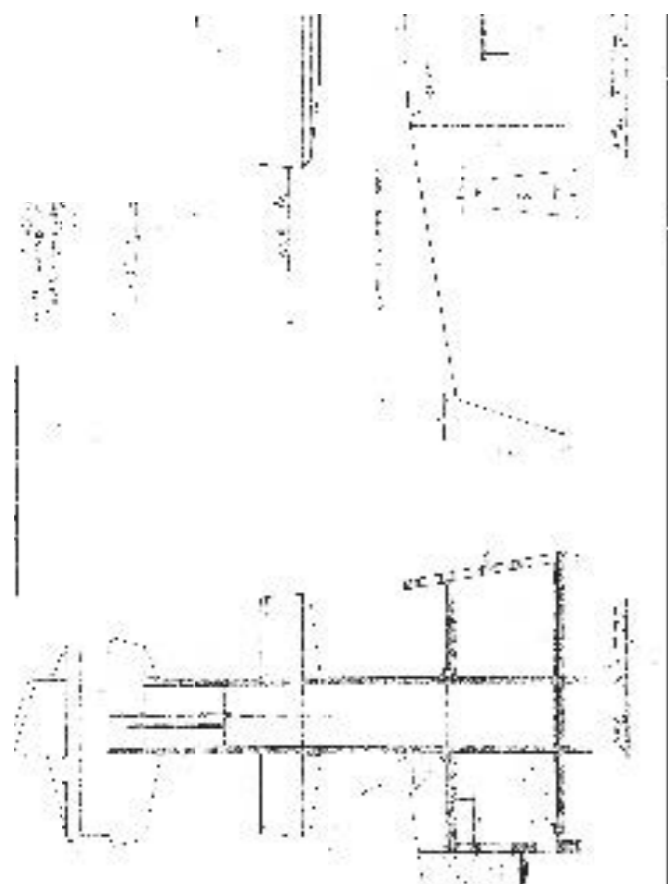
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	1. ערך אדריכלי של המבנה: מגדל ברעם הינו בין המגדלים האחרונים אשר נבנו בבטון בסוף שנות ה 60 של המאה הקודמת. צורתו של המגדל ייחודית. התפקוד הפונקציונאלי של הצורות הגיאומטריות של מגדל ברעם בא לידי ביטוי פונקציונאלי ביצירת תצפית פנוראמית של 360 מעלות בשתי מרפסות התצפית. מניעי העיצוב הינם הניסיון ליצור מבנה מיוחד הנצפה למרחוק. מגדל ברעם הינו אחד מבין המגדלים האחרונים אשר תיפקדו כפסל סביבתי. הוא מסמל סוף של תקופה בה מגדלי תצפית אש של קק"ל היוו נקודת ציון ביער ותוכנו נקודתית עבור האתר בו הם נבנו. חומרי הבניה של מגדל ברעם, בטון חשוף ומתכת הינם חומרים פשוטים וגולמיים המייצרים מראה צנוע המזוהה עם סגנון הבנייה הרווח בארץ בתקופה בה המגדל נבנה. 2. ערכי הנוף הנשקף מהמגדל: הנוף הנשקף מהמגדל משלב תופעה גיאולוגית ייחודית בתוך יער מגוון בעצי נטע אדם וחורש טבעי. 3. פוטנציאל סביבת המגדל כאתר טיילות: הקרבה של המגדל לחניונים מסודרים, שבילי היער המסומנים וקרבתו לגן הלאומי: בית הכנסת העתיק של ברעם, מגדילים את פוטנציאל המקום כאתר טיילות.
מקורות מידע	1. אילנה פרידמן 2. יערן המגדל 3. מסמכים מהארכיון הציוני 4. מפות הממ"ג 5. אתר האינטרנט של קק"ל

מדרג מצב פיזי	נק'	מידרג טיילות	נק'	מידרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	ערך אדריכלי: חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	ערך היסטורי: חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	ערך נופי: חשיבות וייחודיות הנוף הנשקף מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	ערך תיירותי: קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 13

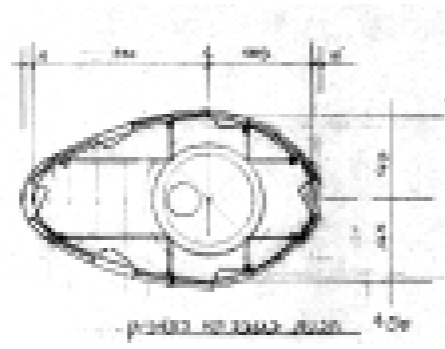

צילום פנורמי לכיוון דרום

פנים המגדל

פנים תא התצפיתן

המגדל וסביבתו

המגדל וסביבתו

חדר תחתון לשימוש היערן

חניון גדול ופינות ישיבה

מים זורמים בחדר היערן

פינת הנצחה בסמוך למגדל

פרטים וחומרים

קירות בטון חשוף ומדרגות מתכת - פיר עליה פנימי לתא התצפיתן

מצבו הפיסי של המגדל

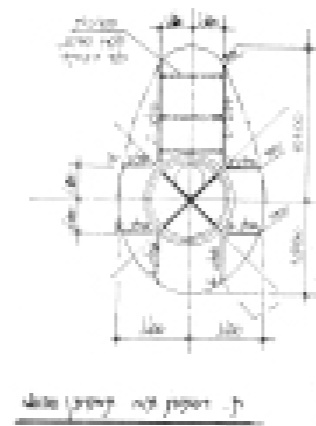
קילופי צבע וחלודה במעקה מרפסת הצופים

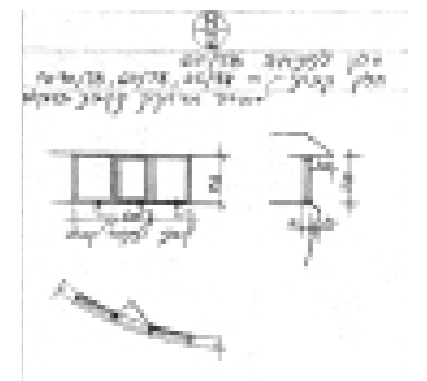
אנטנת בטיחות בראש המגדל

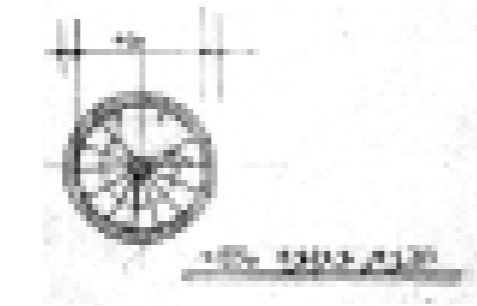
רטיבות, סדקים וקילופי צבע בקירות המגדל

רצפת תא התצפיתן - צלעות קונסטרוקטיביות

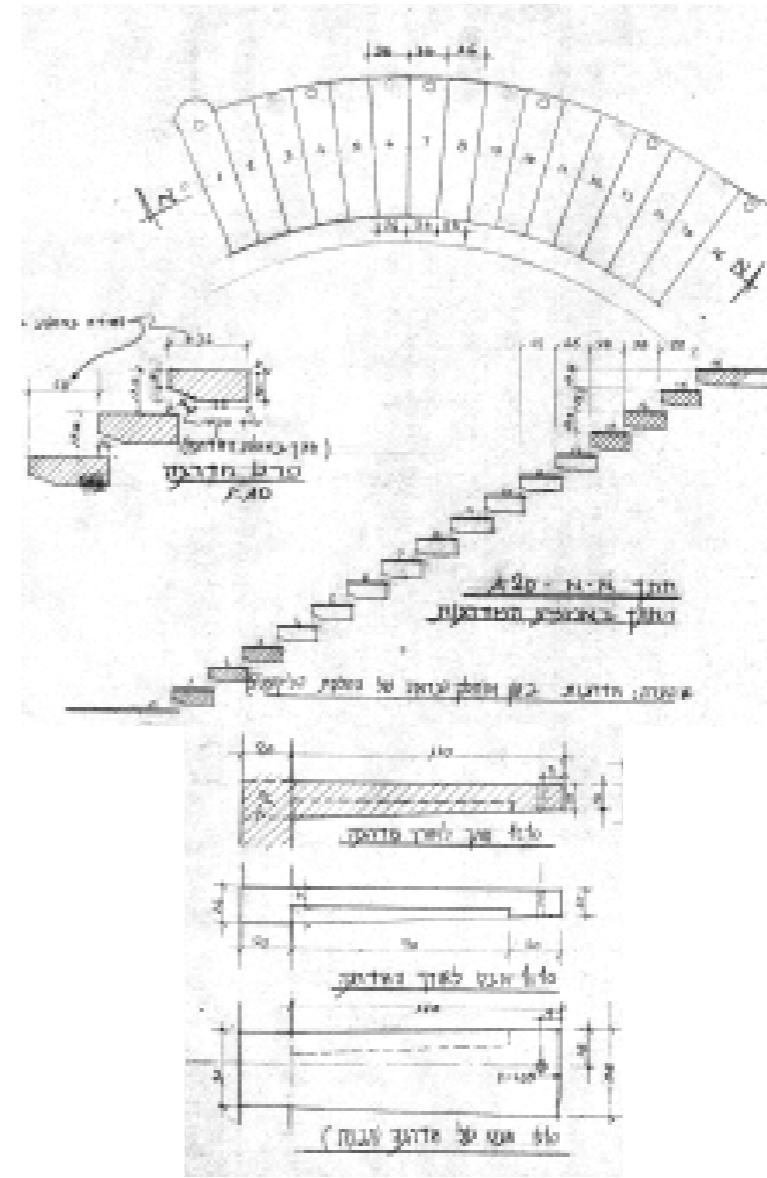
חלונות תקינים בתא התצפיתן

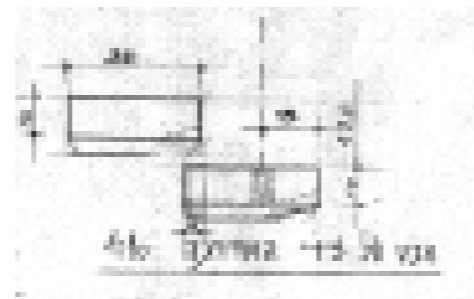
פיר מדרגות מתכת פנימי (בקוטר 1.5 מ') המשמש לעלייה לתא התצפיתן- אינו פתוח לקהל

פיר המדרגות הפנימי- מבט מלמטה אל הסולם המוביל לתא התצפיתן

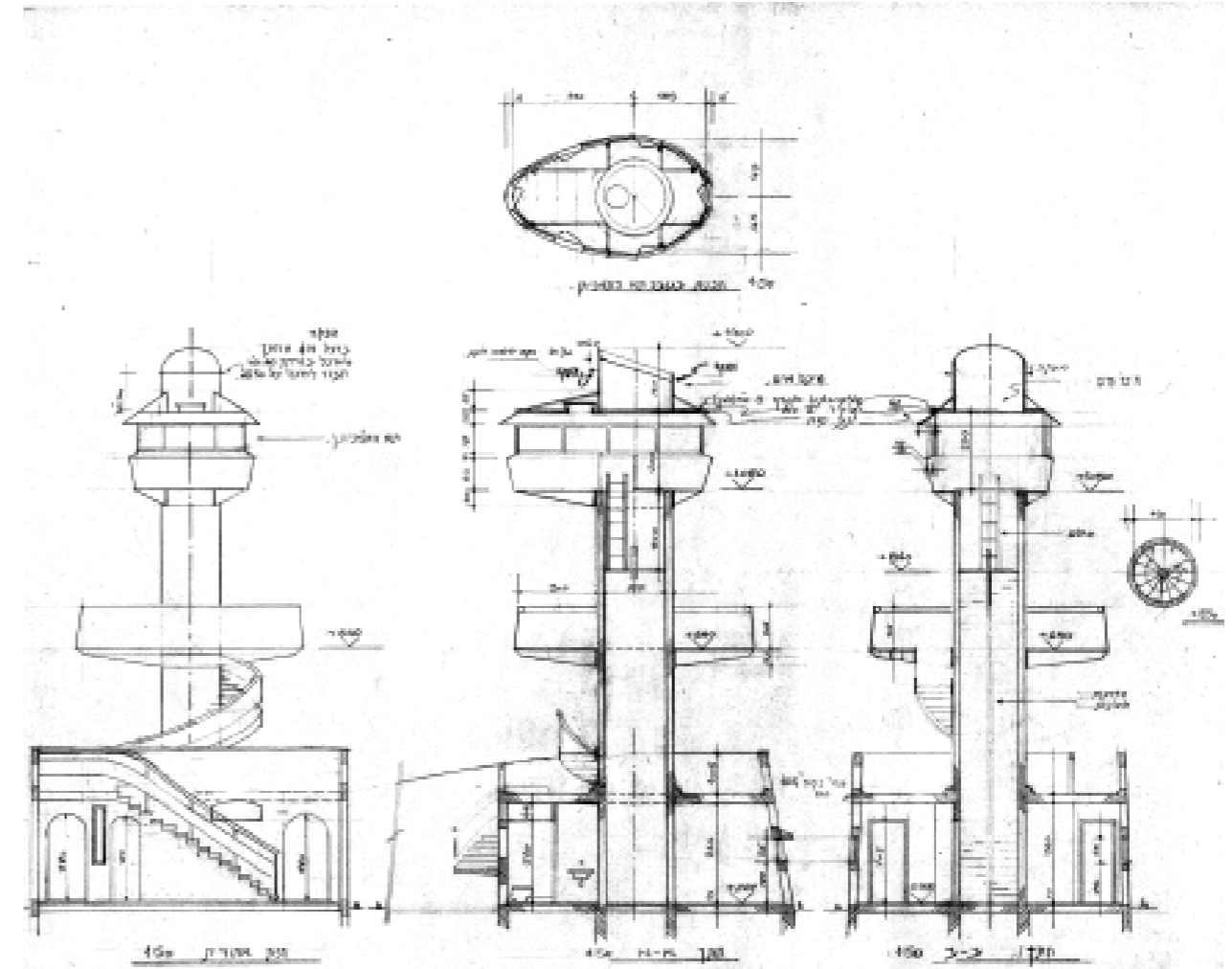
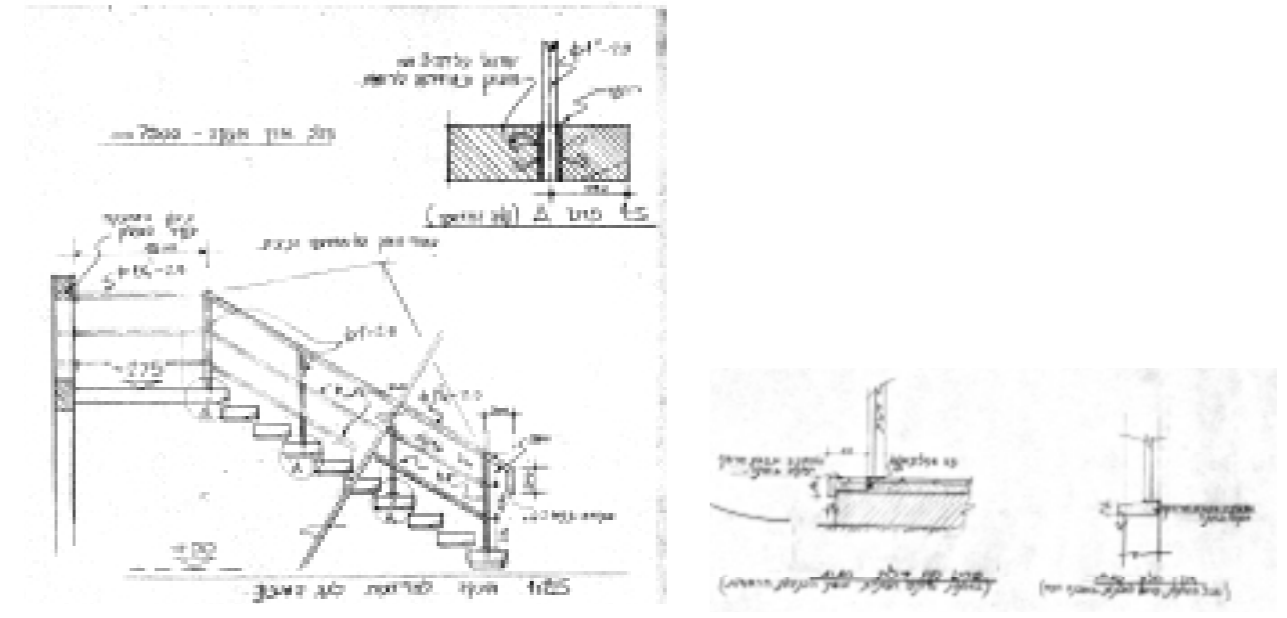
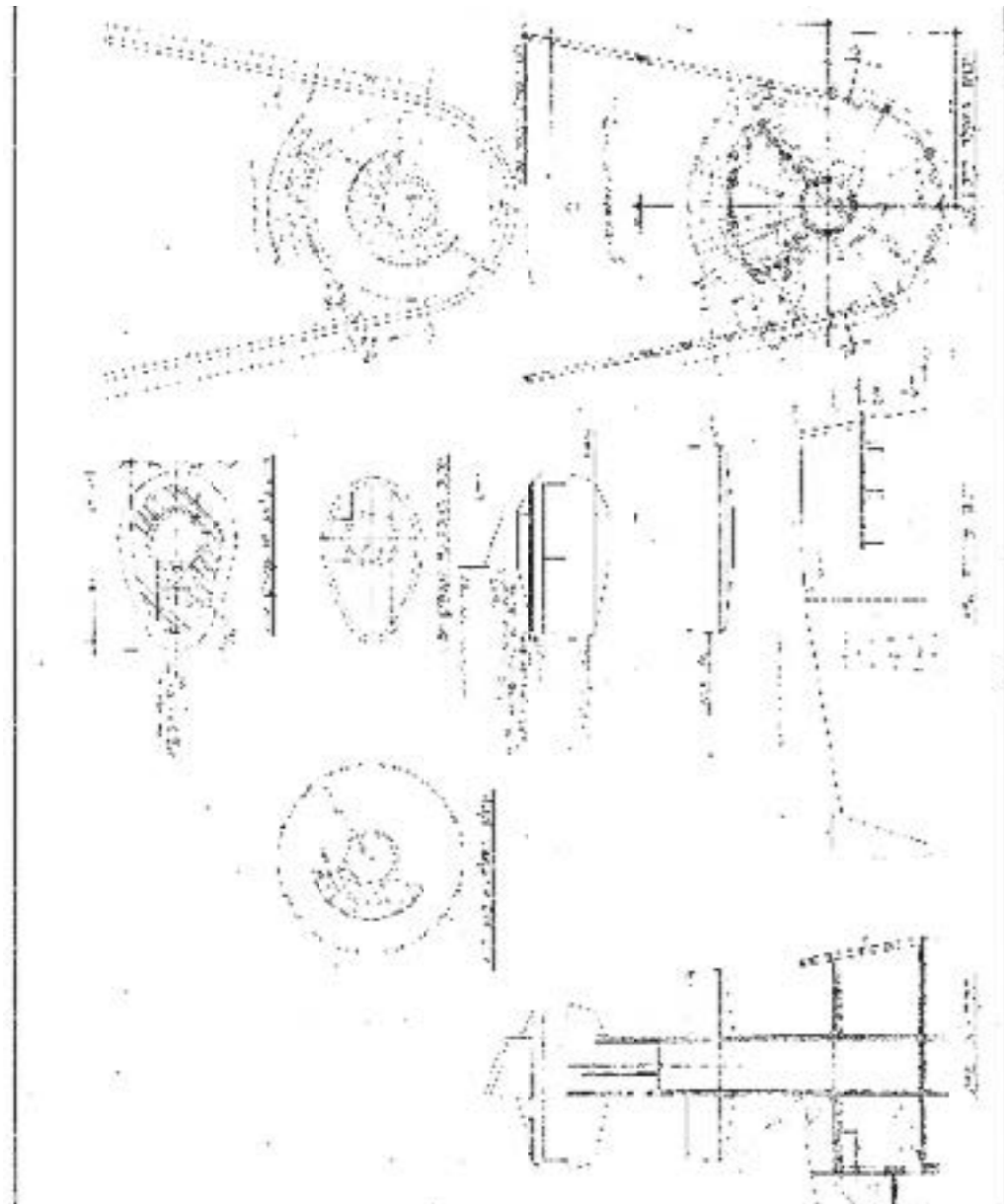
מדרגות חיצוניות- שרטוטים

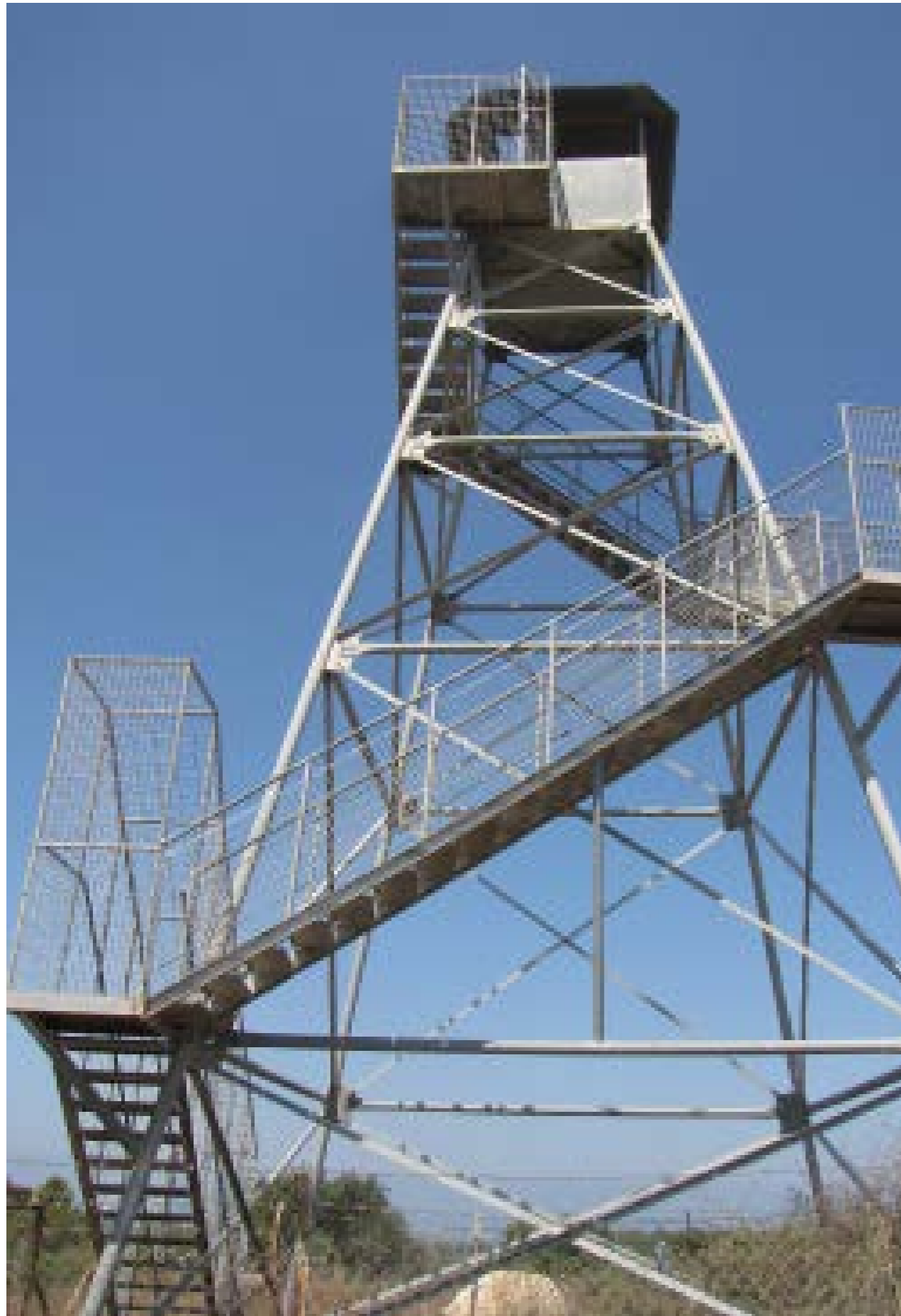

פרט חתך מדרגה חיצונית

מדרגות קונזוליות חיצוניות מבטון- המשמשות לעלייה למרפסת הצופים. העליה פתוחה לקהל.

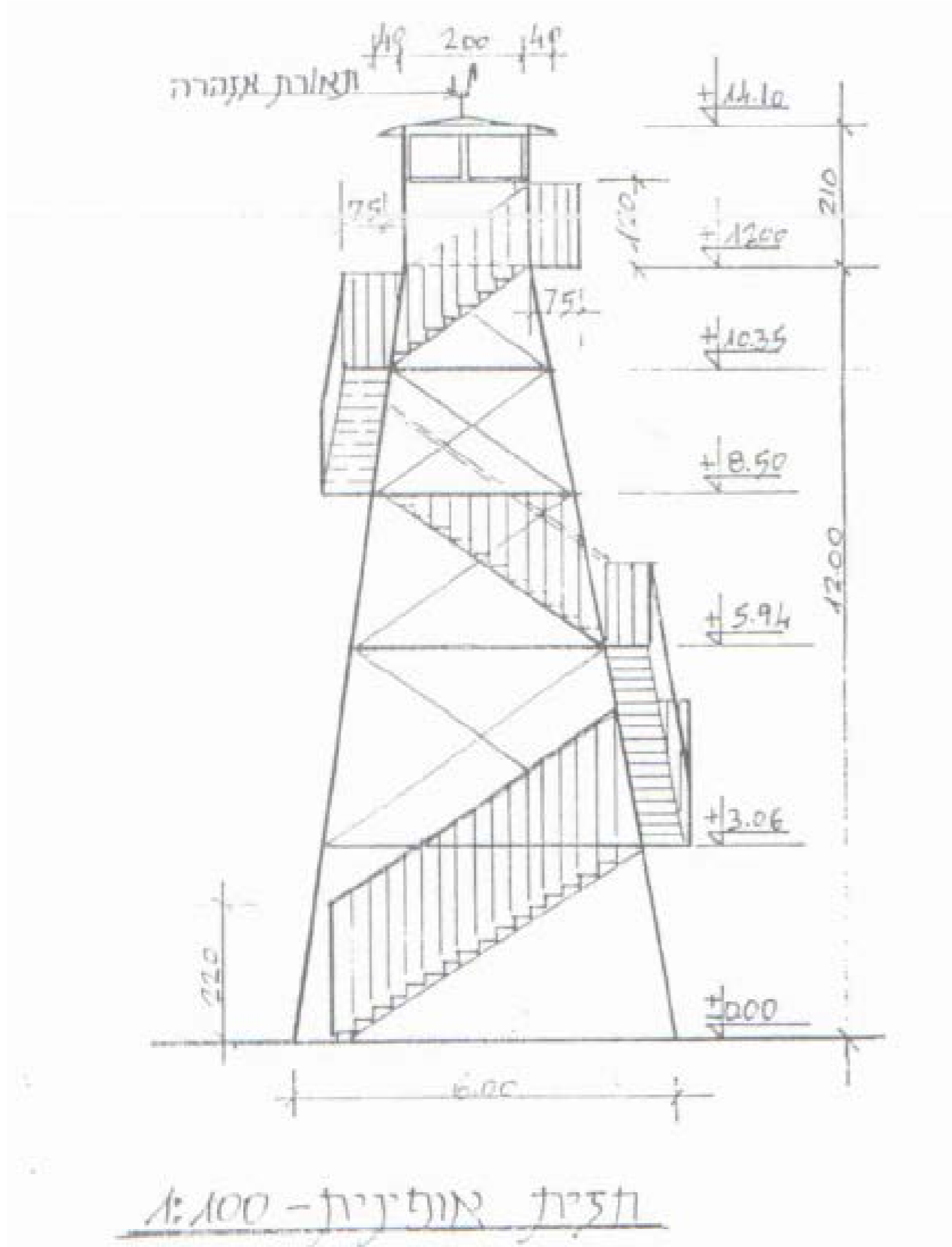

מגדל נווה זיו

שם המגדל	נווה זיו – זיו הגליל
מקור השם	על שם המקום בו יושב המגדל
שייכות למרחב בק"ל	מרחב צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה א: נשמר, במצב טוב
מיקום גיאוגרפי כללי	גליל מערבי
תחום שיפוט	מועצה אזורית מרום הגליל
גוש וחלקה	גוש: 18669 חלקה: 2
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מבנה קל ממתכת. תא התצפית סגור ומקורה. העלייה אל עמדת התצפית הינה דרך גרם מדרגות המקיף את קונסטרוקציית המגדל. תאור השטח: בסביבת המגדל חניון, פינות ישיבה, פינת הנצחה. כמו כן מסביב למגדל ישנה גדר היקפית.
גובה המבנה	14 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	212 מטר מעל פני הים (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
תאור גיאורפי של הנוף הנשקף מהמגדל	הישובים הנצפים מהמגדל: מצפון: מנות ממערב: קיבוץ כברי דרום מזרח: געתון היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: מצפון מזרח ומערב: יער כברי מדרום: יער מעלות
שנת בניה	תחילת שנות ה - 90
אדריכל המגדל	יגאל רץ
הנצחה ו/ תורמים	המגדל הוקם לזכר צ'רלס וסאלי דרימר
תפקוד המגדל כיום	המגדל לא מאויש
תאור יער כברי 1. שטח	7,299 דונם
2. סיווג היער	יער נטע אדם קיים: 1,191 יער טבעי לשימור: 2,939 יער טבעי לטיפוח: 3,169
3. מידע היסטורי אודות היער	יער כברי ננטע סביב קיבוץ כברי. הקיבוץ נמצא באזור הגבול הצפוני של מדינת ישראל וסביר להניח שנטעו עצים באזור לצורך תפיסת מקום ולצורך ביטחוני בזמנו.

4. נוף וסביבה	אקלים: ים תיכוני לח, הקיץ חם ויבש והחורף קר וגשום יותר מאשר ברוב חלקי הארץ. הטמפרטורה הרב שנתית הממוצעת היא כ-30 מעלות, והלחות היחסית היא כ-60% במוצא. הגליל העליון הוא חבל הארץ הגשום ביותר בארץ ישראל, ממוצע המשקעים בכל שטחו גבוה מ-600 מ"מ בשנה ובמקומות מסוימים עומד על 950 מ"מ בשנה. מספר ימי הגשם גם הוא מהגבוהים בארץ ומגיע ל-60 עד 70 ימים בשנה. הבצורת נדירה בו. טופוגרפיה, קרקע ונוף: האזור מגוון מבחינת נוף וכולל חוף ים מפורץ, הרים גבוהים ונחלים החורצים את ההרים לרוחבם ויוצרים עמקים. באזור נותרו שרידי חורש ים תיכוני, בו חיים חזירי בר וציפורים.
5. צמחייה	-אלון -חרוב -אלה ארצישראלית
תכנית מתאר יער	תכנית מס: ג/13565 מהות התכנית: קביעת גבולות מדויקים ושימושים עיקריים ליער, הוספת/ הרחבת שטחי יער טבעי לשימור ויער טבעי לטיפוח, התווית דרכי גישה, שינוי שטח יער נטע אדם קיים בפועל, המוגדר כשטח פתוח לשטח יער נטע אדם, שינוי שטח המוגדר כשמורת טבע ליער טבעי לשימור, שינוי שטח המוגדר כגן לאומי לשמורת טבע וקביעת זכויות ומגבלות בניה. סטטוס: לקראת מתן תוקף
ייעוד הקרקע של המגדל	שטח חקלאי בסמוך ליער טבעי לטיפוח
מצב סטטוטורי של קרקע המגדל	שטח חקלאי *אין התייחסות ספציפית למגדל בתכנית
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	ג. קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	1. חניונים: חניון השיירה חניון משתלת כברי חניון שולמן 2. אתרים: מבנה השאיבה של עין אשחר, תצפית החרוב, חורבת געתון (חורבת סורטוק) והגן הלאומי מבצר יחיעם
תשתיות המגדל ובסביבתו	אין
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	<u>ערך נפיי</u> : חשיבות וייחודיות הנוף הנשקל מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נפיים אחרים
מקורות מידע	1. אילנה פרידמן 2. יערן המגדל 3. מפות הממ"ג 4. אתר האינטרנט של קק"ל

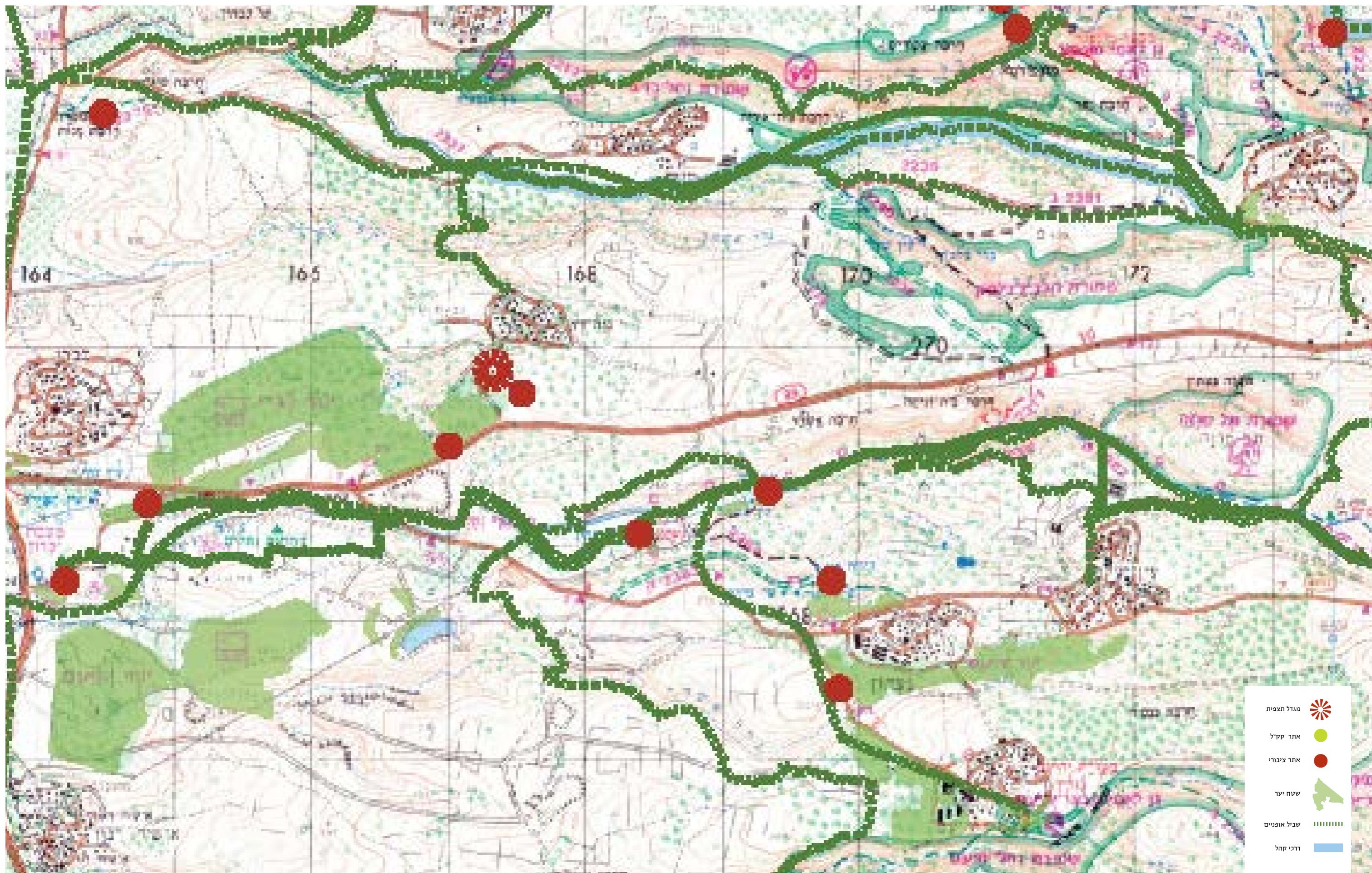
*נתונים אלו נכתבו עפ"י סיורים בשטח ושיחות עם היערן או סייר האזור

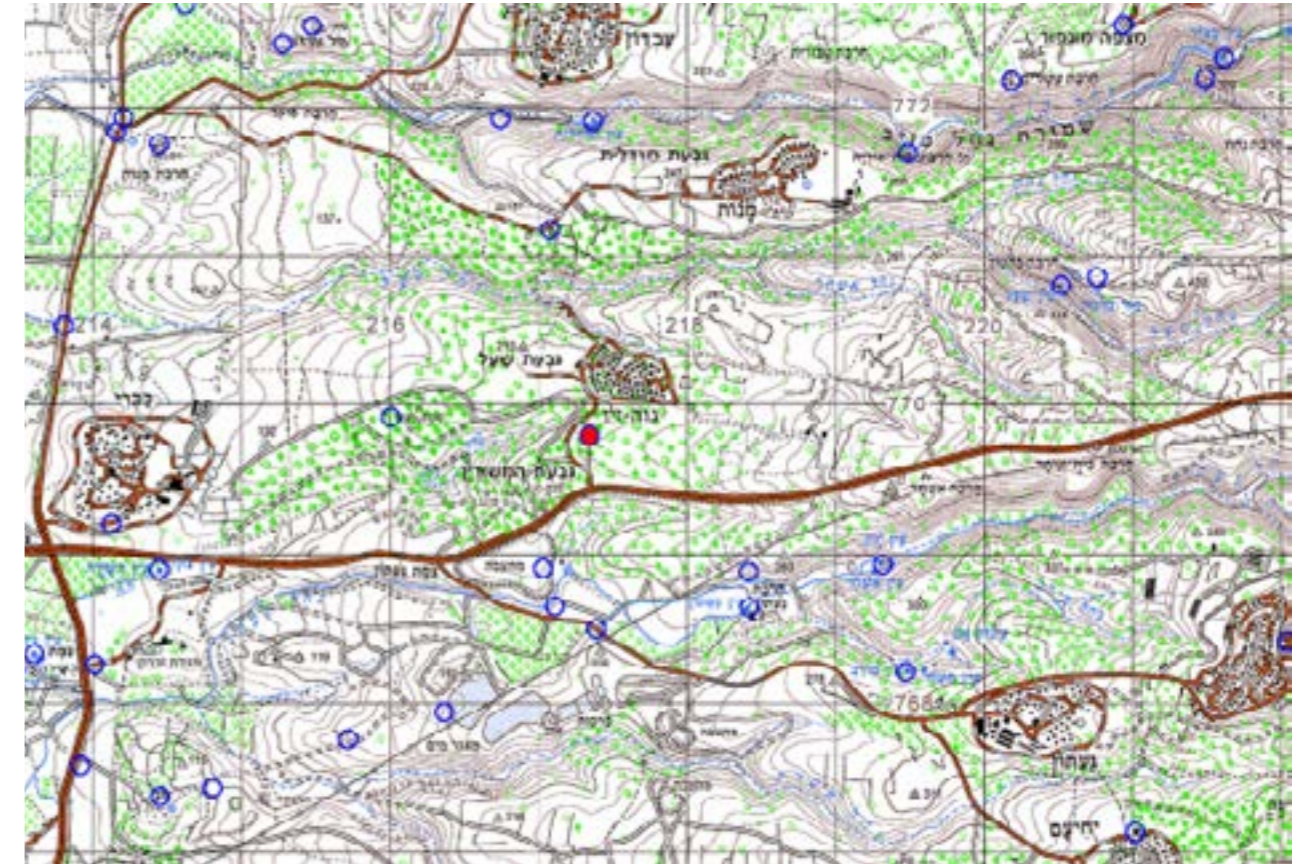

*שרטוטים אופייניים לטיפוס מגדל מתכת זה - אינם תואמים במדויק את המגדל המוצג בפרק זה

מידרג מצב פיזי	נק'	מידרג טיילות	נק'	מידרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	ערך אדריכלי: חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	ערך היסטורי: חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	ערך נופי: חשיבות וייחודיות הנוף הנשקל מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	ערך תיירותי: קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 6

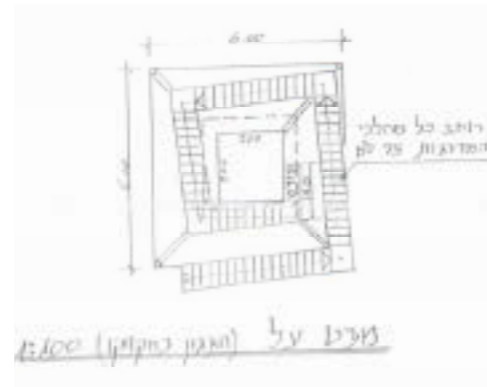

המגדל וסביבתו - חניון, פינות ישיבה, פינת הנצחה, גדר היקפית

צילום פנורמי לכיוון מערב

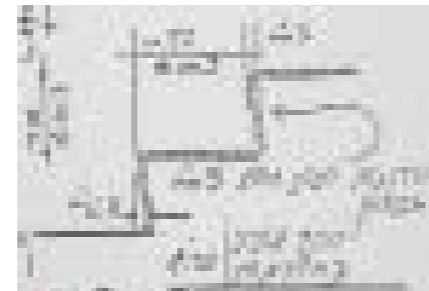

בשרטוט: תכנית המגדל המקורית
בתמונה: מבט אל תא התצפיתן

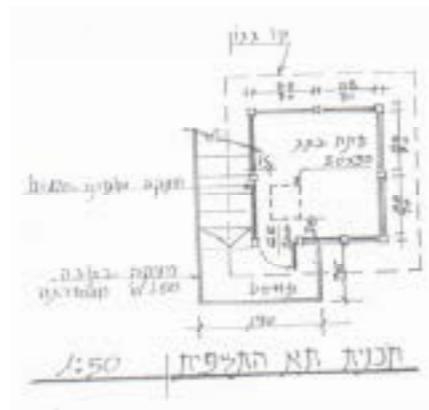

פנים המגדל

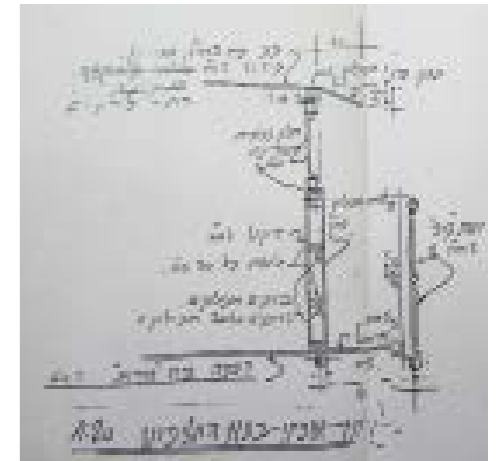
פנים תא התצפיתן

מדרגות העלייה למגדל

בשרטוט: תכנית תא התצפיתן
בתמונה: פנים תא התצפיתן

בשרטוט: חתך אופייני בתא התצפיתן
בתמונה: הכניסה לתא התצפיתן

*שרטוטים אופייניים לטיפוס מגדל מתכת זה - אינם תואמים במדויק את המגדל המוצג בפרק זה

מצבו הפיסי של המגדל

סביבת המגדל

גדר היקפית פרוצה

שלט אזהרת בטיחות בכניסה לשטח המגדל

גדר המדרגות פרוצה – ניתן לעלות למגדל ללא השגחה. לא בטיחותי

פינת ההנצחה בסמוך למגדל

עיקום הרשת לאורך מעקה המגדל

מבט מהמגדל אל החניון

מגדל מעלות

מגדל מעלות, על פסגת הר בטח בתוך שטח יער מעלות, מגדל מתכת מס' סידורי 6 במפות הממ"ג

שם המגדל	מגדל מעלות
מקור השם	על שם יער מעלות עליו המגדל צופה.
שייכות למרחב בק"ל	מרחב צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה א, נשמר במצב טוב
מיקום גיאוגרפי כללי	גליל מערבי
תחום שיפוט	מועצה אזורית מעלה יוסף
גוש וחלקה	גוש: 18396 חלקה: 2
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מבנה קל ממתכת. תא התצפית סגור ומקורה. העלייה אל עמדת התצפית הינה דרך גרם מדרגות מתכת. תאור השטח: ישנה גדר המקיפה את המתחם, שער הכניסה, שבילים מסודרים, שילוט ומפת הסבר.
גובה המבנה	6 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	578 מטר מעל פני הים (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
תאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	הישובים הנצפים מהמגדלים: ממערב: היישובים נהריה, ראש הנקרה ויישובי גבול הצפון מצפון: המושב מעונה והכפר מעיליא היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: ממזרח: תרשיחא, מעלות ורכסי המירון
שנת בניה	1993 (מקור: אתר האינטרנט של קק"ל)
אדריכל המגדל	יגאל רץ
הנצחה / תורמים	לא ידוע
תפקוד המגדל כיום	מאויש חלקית, תלוי תחזית מזג האוויר
תיאור יער שטח	6,982 דונם
2.סיווג היער ע"פ תמ"א 22	יער נטע אדם קיים 1,204 דונם יער טבעי לשימור 1,656 דונם יער טבעי לטיפוח 4,122 דונם
3.מידע היסטורי אודות היער	הנטיעה הראשונה של קק"ל על פסגת ההר ומורדותיו הייתה בשנת 1986. מגדל תצפית יערני ששולט על מרחבי הגליל המערבי הוקם על פסגת ההר ב-1993. בשנת 1998 נוספו נטיעות מסוג אורן ברוטיה. בשנת 2003 פרצה שריפה שכללה כמחצית משטח היער ופעולת השיקום שנערכה בשנים 2003-2004

מגדל מעלות וסככות התצפית כפי שנראים מכביש הגישה ביער

*נתונים אלו נכתבו עפ"י סיורים בשטח ושיחות עם היערן או סייר האזור

מיקום גיאוגרפי ותיאור סביבת המגדל

ממזרח: יער אלקוש

מדרום מזרחי: יער מעלות

הוראות הגעה לאתר:

מגדל התצפית ממוקם בחניון אשר שוכן על פסגת הר

בטח. ההגעה אל הר בטח : מכביש מס' 89 פונים דרומה

לכיוון יחיעם ועין יעקב בכביש מס' 8.833

יישובים בסביבתו הקרובה של המגדל:

המגדל יושב בסמוך ליישוב מעלות תרשיחא

תאור המבנה ופיתוח השטח

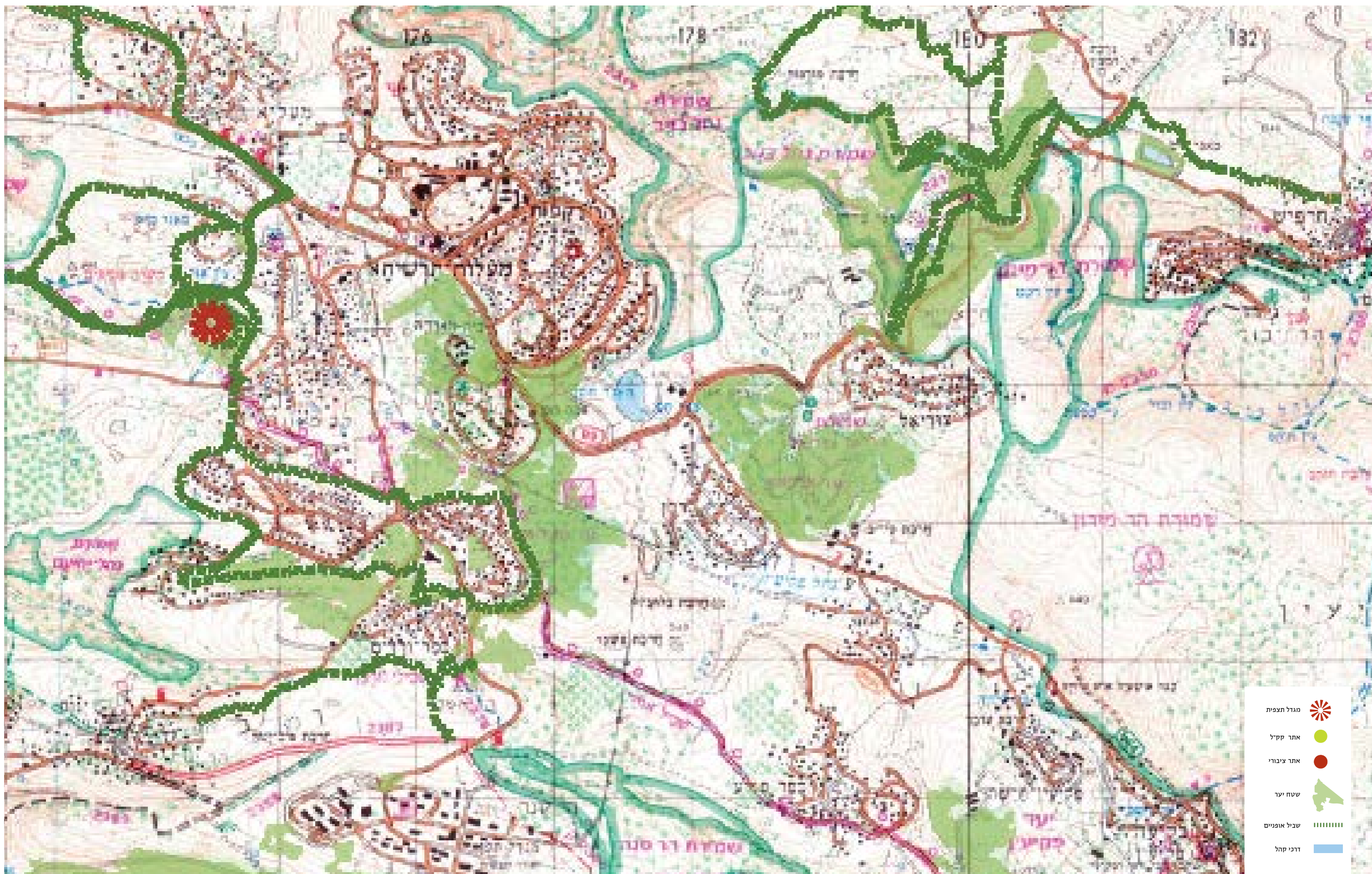
מבנה קל: מבנה מתכת הבנוי בשיטת מסבכים.

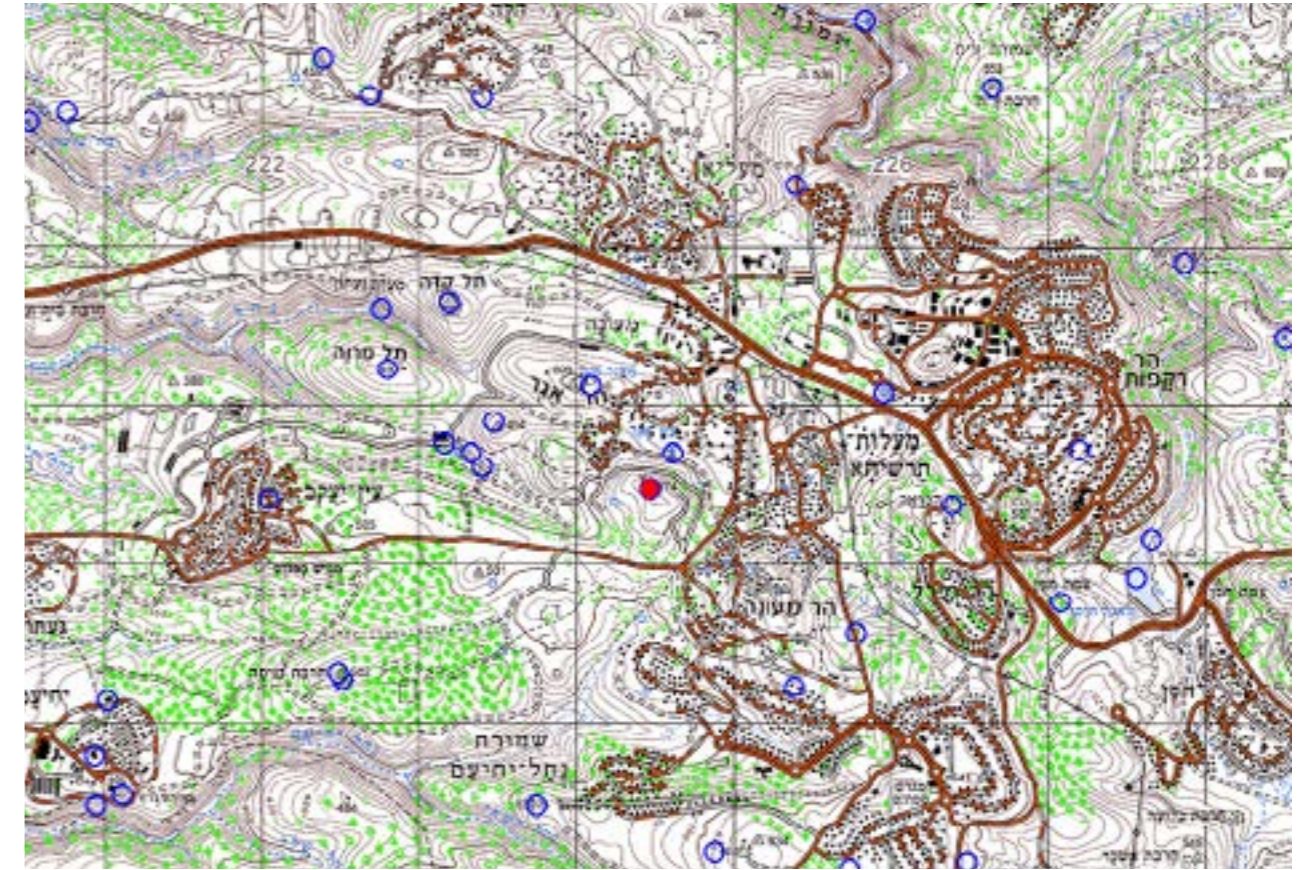
אין פיתוח שטח בסביבתו הקרובה של המבנה.

4. נוף וסביבה	אקלים: אקלים ים-תיכוני טיפוסי. טופוגרפיה, קרקע ונוף: בתוואי הדרך אל יער מעלות, ממזרח לכביש ניצבים סלעים קארסטיים ומשמאל סלעי קירטון לבנים. דרך עפר לבנה, אשר קיבלה את צבעה מהסלע הקירטוני מתפתלת בעלייה תלולה לכיוון ההר. עצים מחטניים משני עברי הדרך ושוליים גבוהים של קירות קירטון לבנים.
5. צמחייה	אלה אלון קטלב עצי בוסתן חרוב
תכנית מתאר ליערות ושמורות טבע יחיעם-געתון	מס' תכנית: ג/18091 סטאטוס: הוחלט להפקיד בתנאים.
ייעוד הקרקע של המגדל	יער נטע אדם קיים
מצב סטטוטורי של קרקע המגדל	יער נטע אדם קיים לפי תוכנית ג/18091 *אין התייחסות ספציפית למגדל בתכנית
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	דרגה ב, האתר נגיש, פעיל חלקית.
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	1. חניונים: חניון פסגת הר בטח 2. אתרים: 1. המוזיאון הפתוח בתפן 2. מבצר מונפור 3. הגן הארכיאולוגי-יערני ליד בית הספר האזורי גליל מערבי 4. מרכז גוטסמן לתחריט בקיבוץ כברי. 3. מסלולים: 1. טיול רגלי ממצפור הר בטח מסלול הליכה מעגלי מוביל בין עצי היער ומתאים גם לרכב 4X4. הדרך יורדת מן המצפור, מתעקלת דרומה, פונה מזרחה ומטפסת חזרה אל המצפור. רכבי שטח יכולים להמשיך בניסיעה לכיוון המושב מעונה, דרך תל קידה, תל מרווה ויציאה דרך המושב עין יעקב. 2. קיימים שבילי אופניים (ע"פ האתר של קק"ל)
תשתיות המגדל ובסביבתו	אין
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	2. ערכי הרקע ההיסטורי של האתר במלחמת העצמאות שימש הר בטח כאחת מעמדות התצפית של צבא קאוקג'י. כמגינים אל פסגתו ומביטים בנוף שמשתרע מכל עבר מובנת החשיבות האסטרטגית של המקום. לצד מגדל התצפית, נמצאת עמדת תצפית מבטון שנותרה באתר מימי מלחמת השחרור. במהלך מבצע חירום הובס צבאו של קאוקג'י, הוא נסוג חזרה לסוריה ודרכי התחבורה לצפון נפתחו.
מקורות מידע	1. אילנה פרידמן 2. יערן המגדל 3. מסמכים מהארכיון הציוני 4. מפות הממ"ג 5. אתר האינטרנט של קק"ל

מדרג מצב פיזי	נק'	מדרג טיילות	נק'	מדרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	ערך אדריכלי: חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	ערך היסטורי: חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	ערך נופי: חשיבות וייחודיות הנוף הנשקל מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	ערך תיירותי: קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 8

המגדל וסביבתו- גדר המקיפה את המתחם, שער הכניסה, שבילים מסודרים, שילוט ומפת הסבר

צילום פנורמי לכיוון מערב

מצבו הפיסי של המגדל

פנים המגדל

מדרגות המגדל - מבט מתא התצפיתן

דלת תא התצפיתן הנעולה - חלודה וקילוף צבע

פנים תא התצפיתן

שלט אזהרת הבטיחות זרוק והגדר הפרוצה

הגדר המקיפה את המדרגות פרוצה והרוסה

חלודה וקורוזיה במדרגות המגדל

חלודה וקורוזיה במדרגות המגדל

חלודה וקורוזיה במדרגות המגדל

מצבו הפיסי של המגדל

חלודה וקילוף צבע- תקרת תא התצפיתן

חלודה בחיבור מוטות הקונסטרוקציה של המגדל

מפגעים- כיתובים על קירות וחלונות תא התצפיתן

מגדל מצודת בירייה

תאור המבנה ופיתוח השטח
מבנה בטון מחופה אבן פראית. גרם מדרגות מבטון
מוביל לכניסת המגדל בגובה קומה אחת. גרם מדרגות
מתכת מוביל מקומת הכניסה של המגדל אל איזור
התצפית.
תיאור השטח:
מצודת בירייה.

מיקום גיאוגרפי ותיאור סביבת המגדל
מגדל מצודת בירייה ממוקם בתוך מצודת בירייה
הוראות הגעה לאתר:
ההגעה אל מצודת בירייה הינה מכביש מס' 8900
יישובים בסביבתו הקרובה של המגדל:
מדרום- בירייה ומרום כנען איביקור

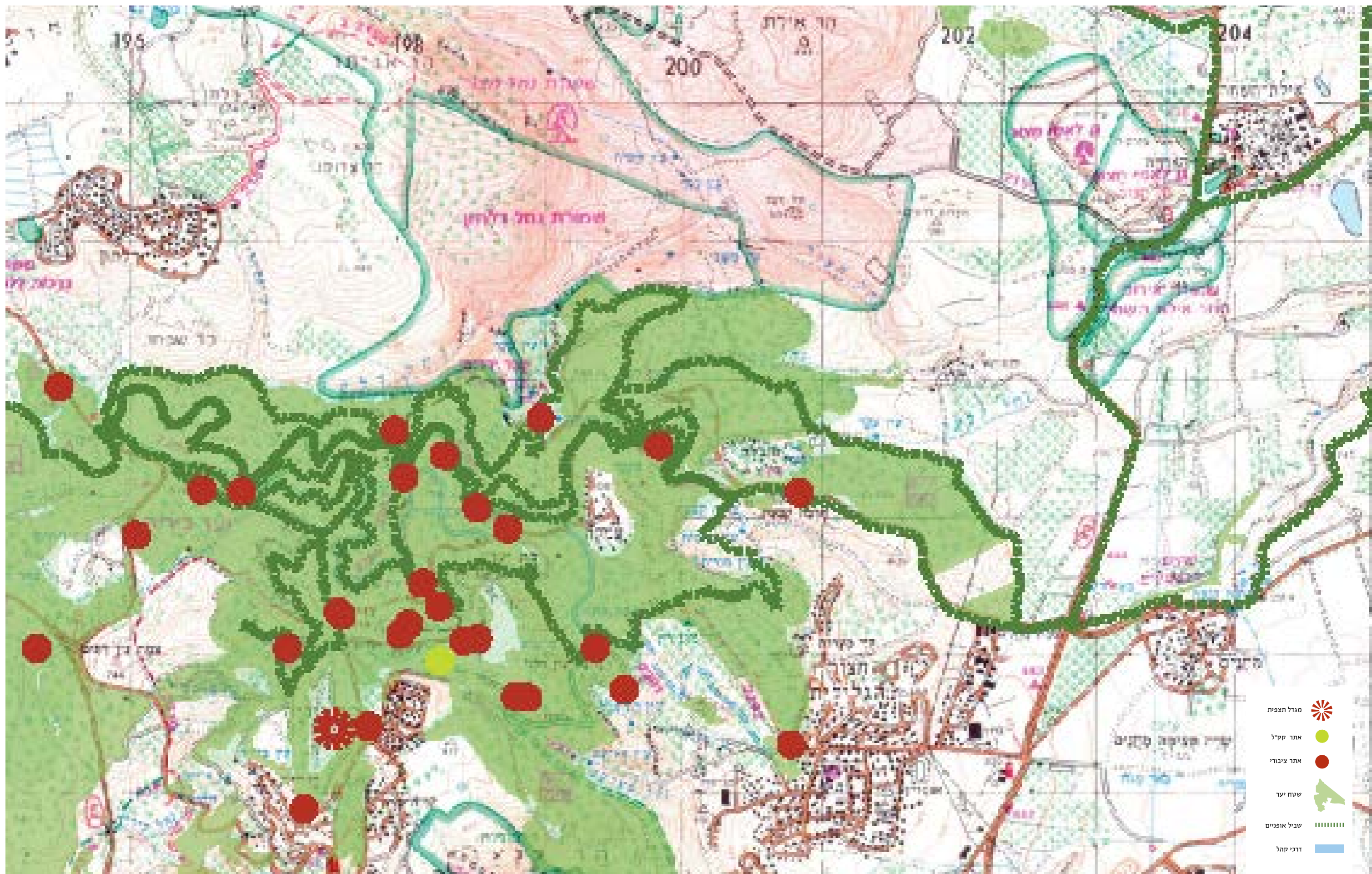
שם המגדל	מצודת בירייה
מקור השם	על שם מצודת בירייה בה יושב המגדל
שייכות למרחב בק"ל	מרחב צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה א': נשמר, במצב טוב - מגדל משוחזר
מיקום גיאוגרפי כללי	גליל
תחום שיפוט	מרום הגליל
גוש וחלקה	גוש לא מוסדר
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מבנה בטון מחופה אבן פראית. גרם מדרגות מבטון מוביל לכניסת המגדל בגובה קומה אחת. גרם מדרגות מתכת מוביל מקומת הכניסה של המגדל אל איזור התצפית. תאור השטח: המגדל נמצא בשטח מצודת בירייה.
גובה המבנה	9 מטר
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	918 מטר
תאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	הישובים הנצפים מהמגדל: מדרום: ביריה ומרום כנען איביקור היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: המגדל צופה על יער ביריה מצפון, מזרח ומערב.
שנת בניה	1945
אדריכל המגדל	יעקב טומרקין
הנצחה / תורמים	המגדל שופץ לפני כשנה וחצי בעזרת תרומות
תפקוד המגדל כיום	המגדל מוצג לקהל בלבד
תיאור יער בירייה	
1. שטח	14,741 דונם
2. סיווג היער ע"פ תמ"א 22	יער נטע אדם קיים
3 מידע היסטורי אודות היער	בשנת 1908 רכש הברון רוטשילד את אדמות ביריה למענם של איכרי ראש פינה. קבוצת פועלים ערכה ניסיון התיישבות בשנת 1922, אך ללא הצלחה. אדמת ביריה עברה לחזקת קרן קימת לישראל. באותם ימים ניטעו העצים הראשונים ביער. בשלהי מלחמת העולם השנייה, ב-8 בינואר 1946 עלו על הקרקע אנשי הפלוגה הדתית של הפלמ"ח. אנשי הפלוגה עבדו בשירות קק"ל ועסקו בהכשרת קרקע ובנטיעת יערות. המגדל שימש כמגדל שמירה של המצודה בעברו.

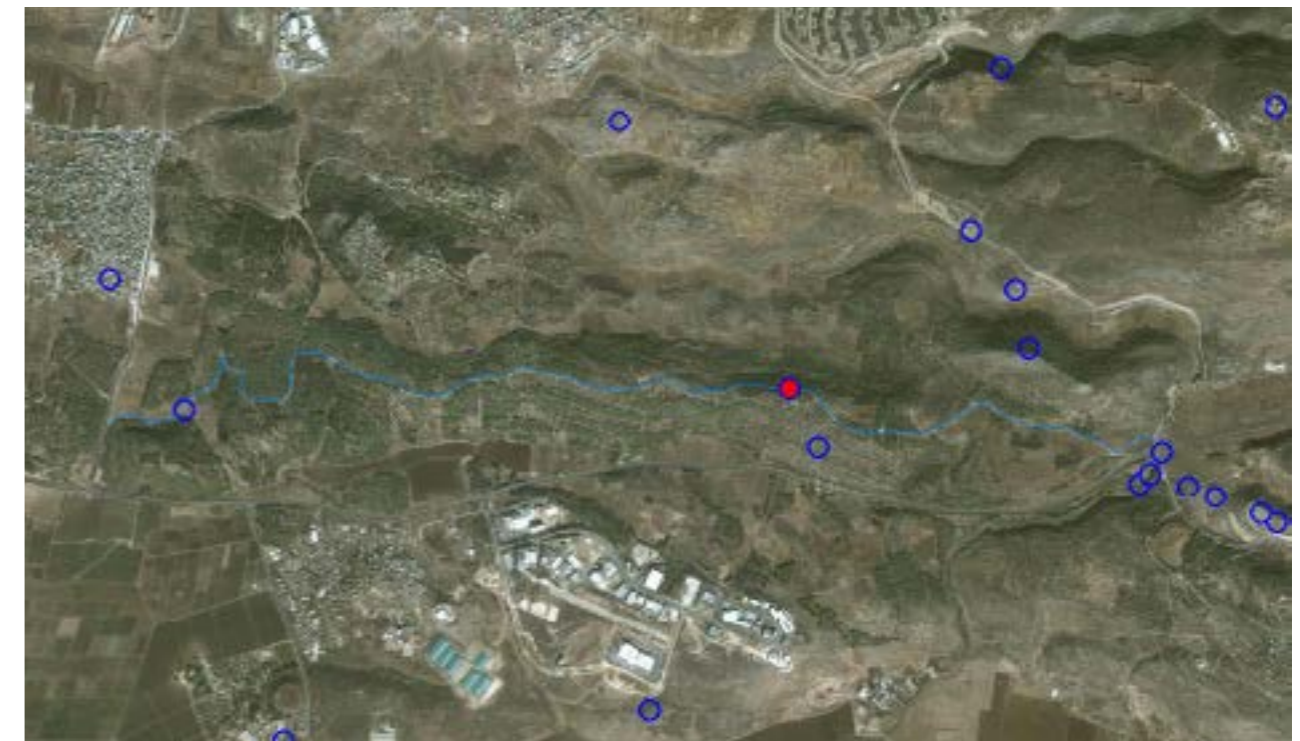
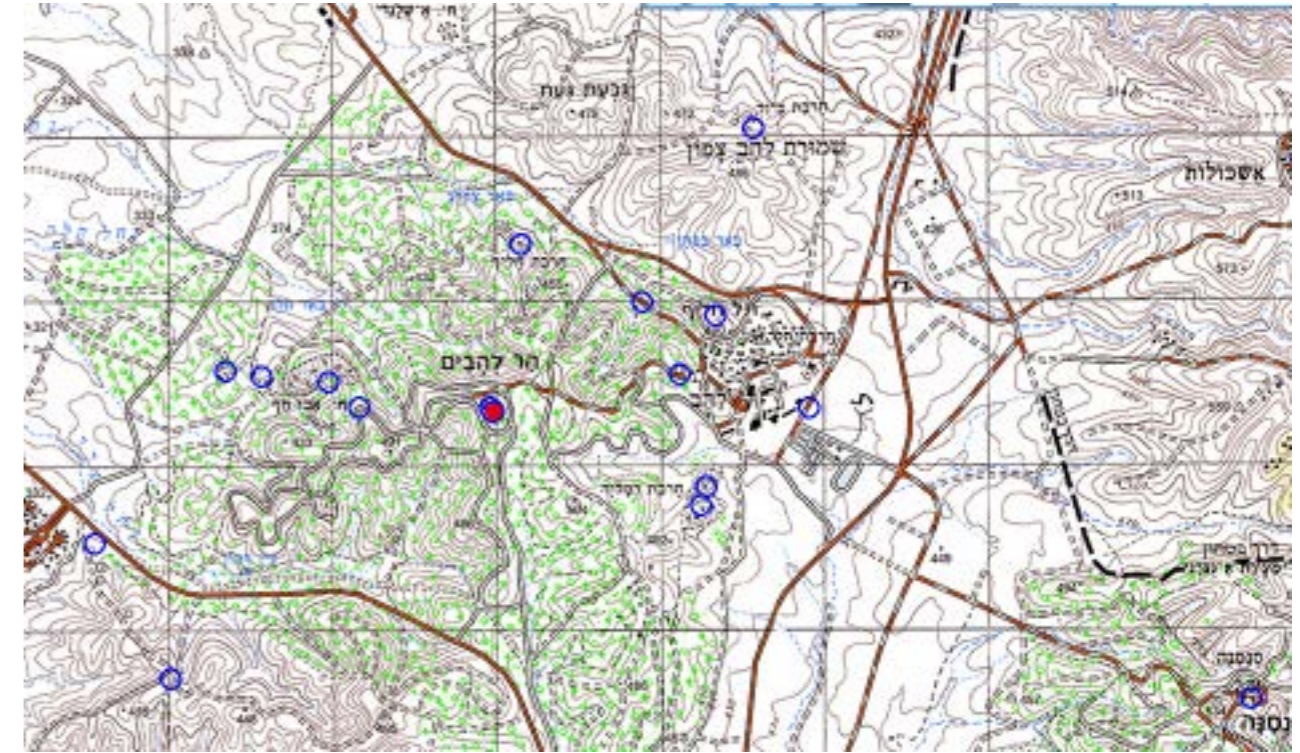
4. נוף וסביבה	אקלים: מזג האוויר בחורף קר וגשום, ולעיתים יורד בעיר שלג. בקיץ נוח עם אחוזי לחות נמוכים יחסית טופוגרפיה, קרקע ונוף: יער ביריה הוא יער נטע האדם הגדול בגליל. הוא משתרע על פני כ-20 אלף דונם במדרונות המשתפלים מאיזור צפת מזרחה, לעבר ראש פינה וחצור הגלילית; צפונה לעבר נחל דלתון ומערבה לנחל עמוד. אין פלא שביער כה גדול ניתן למצוא מגוון של אתרים מעניינים ומרתקים: יערות, בוסתנים, מעיינות, בית כנסת עתיק, בור סיד, קברי צדיקים וצמחייה עשירה, דרכי נוף ושבילי טיול ולצדם חניונים ומצפורים.
5. צמחייה	-אורן ברוטיה -אורן קנרי -ברוש מצוי -ברוש אריזוני -ארז האטלנטי
תכנית יער מתאר ליער בירייה	תכנית מס': ג/19341 סטאטוס: מאושרת מטרת התכנית: פרוט שטחים עפ"י תמ"א 22 לשטחי יער. יעוד שטחים לשימוש רב תכליתי לרווחת הציבור. הקמת מרכז מבקרים, שירותים ציבוריים וחניון יער והסדרת שימושים למצודת ביריה.
ייעוד הקרקע של המגדל	מרכז מבקרים ואתר מורשת
מצב סטטוטורי של המגדל	המגדל נכלל בתחום תכנית ג/19341 למצודת בירייה *אין התייחסות ספציפית למגדל בתכנית
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	א. פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	1. חניונים: קיים חניון גדול לצד מצודת בירייה 2. אתרים: המגדל נמצא במצודת בירייה - אתר מורשת ומרכז מבקרים
תשתיות המגדל ובסביבתו	-מים -חשמל
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	ערך אדריכלי: יש למגדל ולמצודה בו הוא נמצא חשיבות אדריכלית כמו כן המגדל משוחזר ערך היסטורי: למגדל ולמצודה ערך היסטורי גדול כמו כן ליער בירייה עצמו ערך נופי: חשיבות וייחודיות הנוף הנשקף מהמגדל ערך תיירותי: המגדל שוכן במצודת בירייה - אתר מטייל מאוד וכן בסביבת שבילי טיול רבים באזור
מקורות מידע	1. מרים מלכה 2. אילנה פרידמן 3 יערן המגדל 4. אתר האינטרנט של קק"ל

מידרג מצב פיזי	נק'	מידרג טיילות	נק'	מידרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	<u>ערך אדריכלי:</u> חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	<u>ערך היסטורי:</u> חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	<u>ערך נופי:</u> חשיבות וייחודיות הנוף הנשקל מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	<u>ערך תיירותי:</u> קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 18

צילום פנורמי הנשקף מן המגדל

מידע על האתר בשטח המצודה

מדרגות הכניסה למגדל

המדרגות במגדל

מבט אל המגדל מתוך המצודה

תא התצפית

הסולם המקורי של המגדל

מגדל בירייה

5. צמחייה	-אורן ברוטיה -אורן קנרי -ברוש מצוי -ברוש אריזוני -ארז האטלנטי
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	אתרים: במרכז היער עומדת מצודת ביריה – אתר המסמל את מאבקו של העם היהודי להתיישב על אדמתו. מצודת ביריה היא עתה מרכז מבקרים המתמקד בשני תחומים: א. המחשת העבר של ביריה ההיסטורית; ב. מרכז מבקרים יערני (בהקמה). במרכז המבקרים היערני יוכלו מבקרים ותלמידים ללמוד בצורה ויזואלית ואינטראקטיבית על הייעור והטבע בסביבה. מסלולים: דרך נופית של 21 קילומטרים ביער ביריה.
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	לא רלוונטי, המגדל לא נשמר.
מקורות מידע	1. יערן המגדל 2. מסמכים מהארכיון הציוני 3. מפות הממ"ג 4. אתר האינטרנט של קק"ל

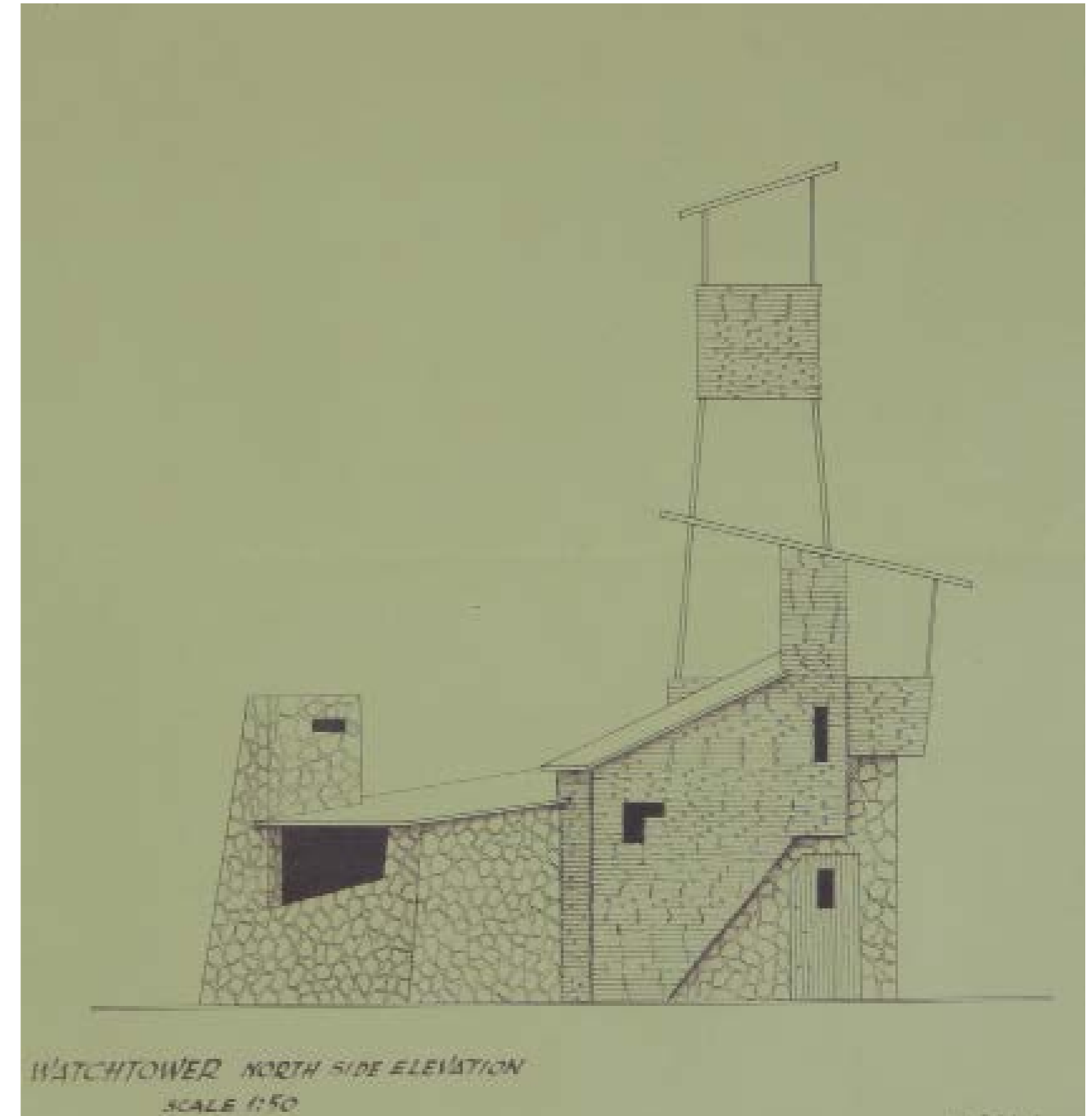
מדרג מצב פיזי	נק'	מידרג טיילות	נק'	מידרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	<u>ערך אדריכלי</u> : חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	<u>ערך היסטורי</u> : חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממכגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	<u>ערך נופי</u> : חשיבות וייחודיות הנוף הנשקל מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	<u>ערך תיירותי</u> : קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 3

שם המגדל	בירייה
מקור השם	על שם ההר עליו צופה המגדל
שייכות למרחב בקק"ל	צפון
דרוג מצב פיזי	דרגה ד, לא נשמר
מיקום גיאוגרפי כללי	גליל
תחום שיפוט	צה"ל – שרידי המגדל בשטח בסיס צבאי של נ"מ
תאור המבנה ופיתוח השטח	תיאור המבנה: מבנה בטון המחופה בחלקו אבן פראית ובחלקו חיפוי עץ. תא התצפית מקורה בגג משופע עם ניתוק על ידי עמודים דקים. תיאור השטח: בסיס צבאי של נ"מ
גובה המבנה	לא רלוונטי
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	לא רלוונטי
שנת בניה	סוף שנות החמישים
אדריכל המגדל	ישראל דן מילוסלבסקי
הנצחה / תורמים	לא רלוונטי
תפקוד המגדל כיום	לא רלוונטי
תאור יער ביריה	1. שטח 14,741 דונם
2. סיווג היער	יער נטע אדם: 14,741 דונם
3 מידע היסטורי אודות היער	בשנת 1908 רכש הברון רוטשילד את אדמות ביריה למענם של איכרי ראש פינה. קבוצת פועלים ערכה ניסיון התיישבות בשנת 1922, אך ללא הצלחה. אדמת ביריה עברה לחזקת קרן קימת לישראל. באותם ימים ניטעו העצים הראשונים ביער. בשלהי מלחמת העולם השנייה, ב-8 בינואר 1946 עלו על הקרקע אנשי הפלוגה הדתית של הפלמ"ח. אנשי הפלוגה עבדו בשירות קק"ל ועסקו בהכשרת קרקע ובנטיעת יערות.
4. נוף וסביבה	אקלים: מזג האוויר בחורף קר וגשום, ולעיתים יורד בעיר שלג. בקיץ נוח עם אחוזי לחות נמוכים יחסית טופוגרפיה, קרקע ונוף: יער ביריה הוא יער נטע האדם הגדול בגליל. הוא משתרע על פני כ-20 אלף דונם במדרונות המשתפלים מאיזור צפת מזרחה, לעבר ראש פינה וחצור הגלילית; צפונה לעבר נחל דלתון ומערבה לנחל עמוד. אין פלא שביער כה גדול ניתן למצוא מגוון של אתרים מעניינים ומרתקים: יערות, בוסתנים, מעיינות, בית כנסת עתיק, בור סיד, קברי צדיקים וצמחייה עשירה, דרכי נוף ושבילי טיול ולצדם חניונים ומצפורים.

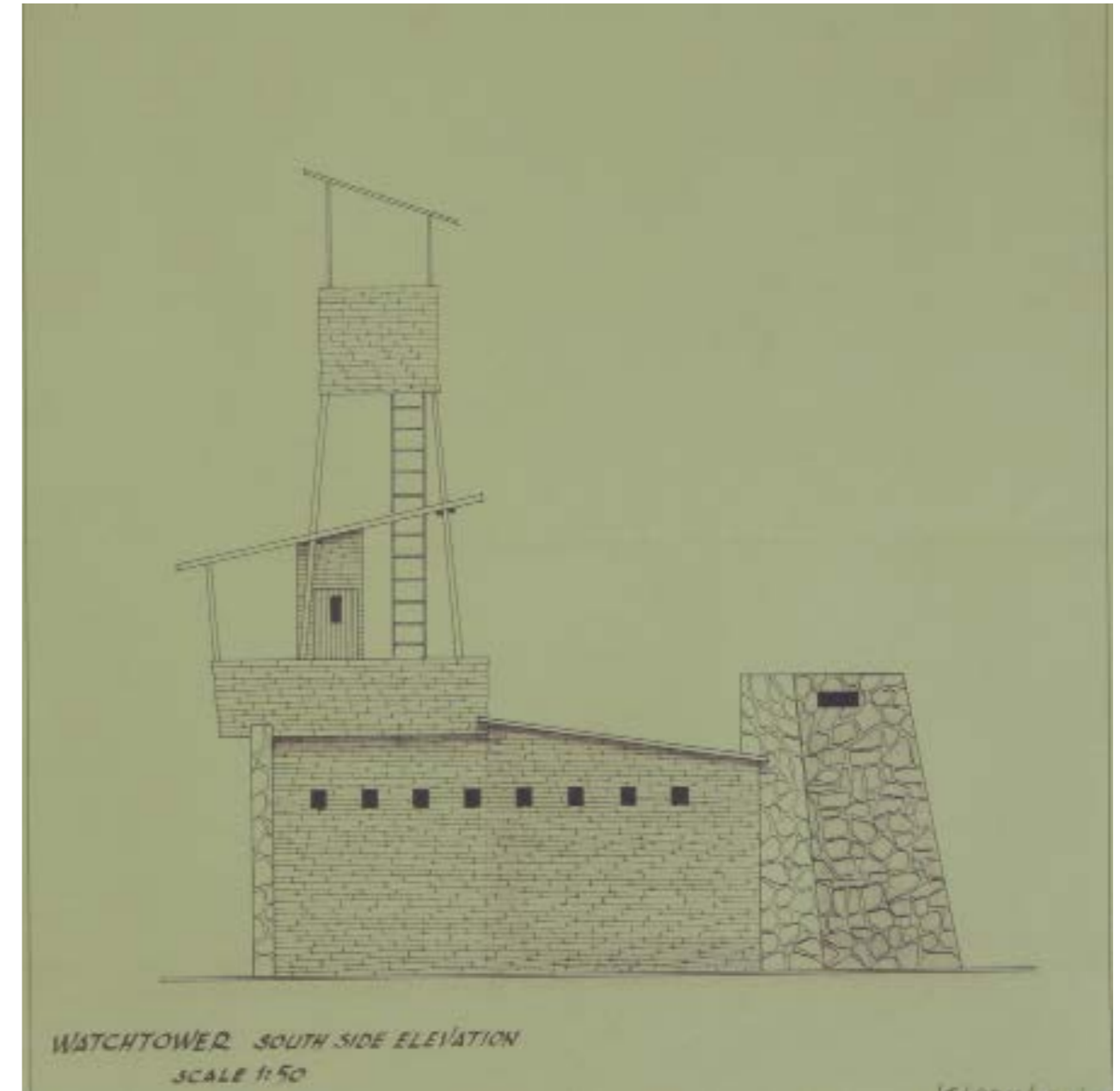
מגדל ביריה, חזית צפונית- 1961

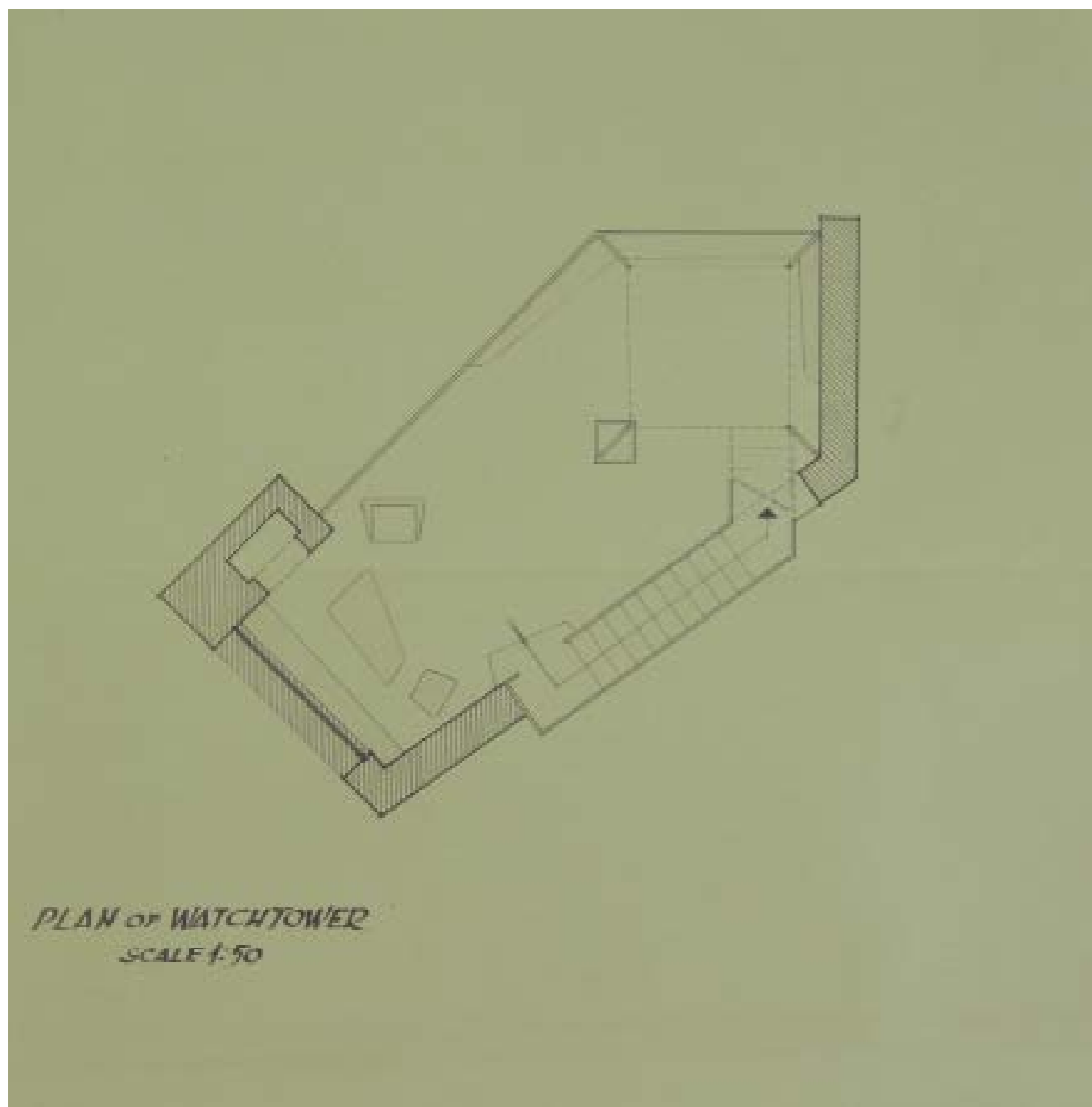
מגדל ביריה, חזית צפונית- שרטוט מקורי

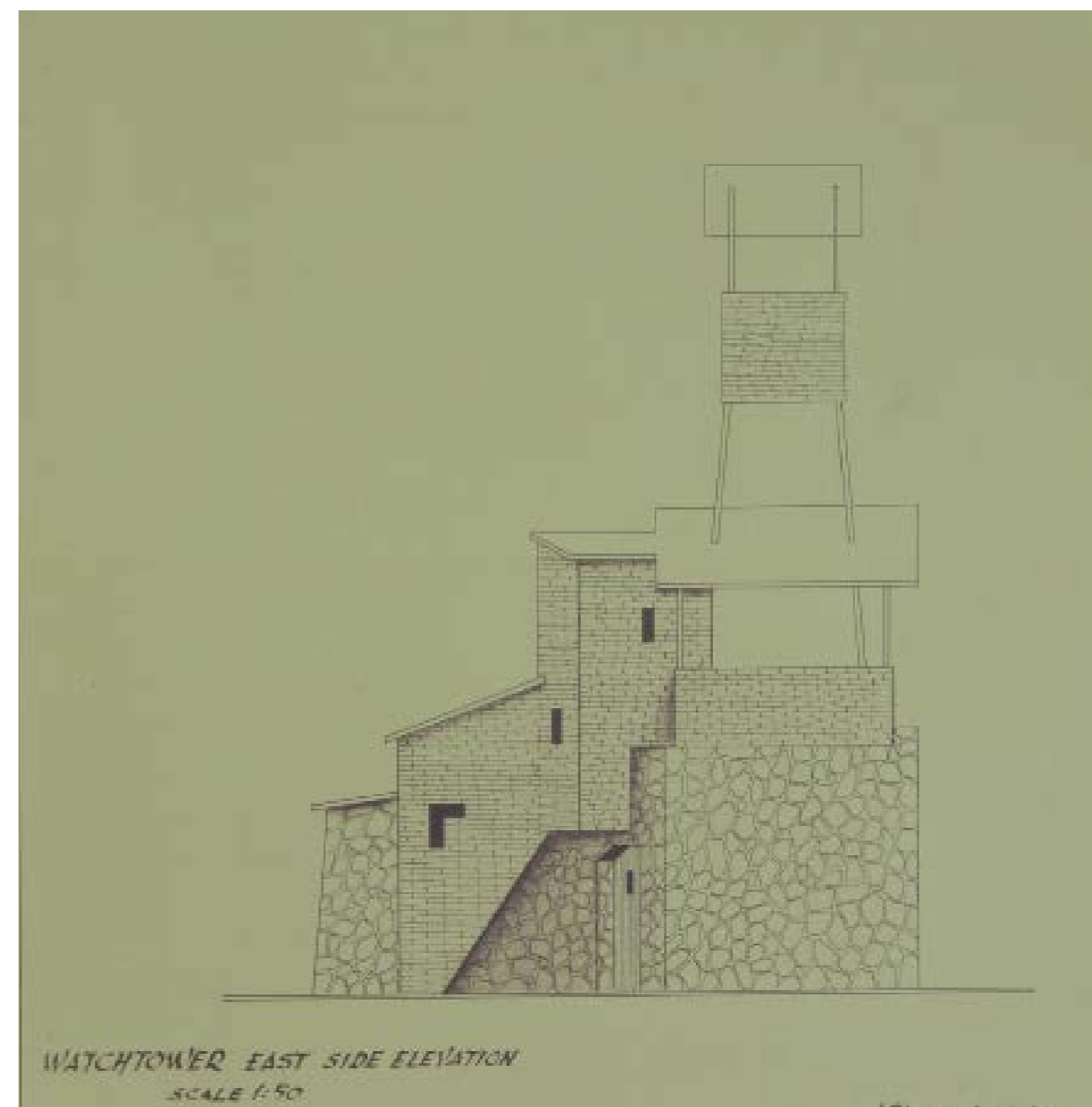
מגדל ביריה, חזית דרומית- 1958

מגדל ביריה, חזית דרומית- שרטוט מקורי

מגדל ביריה, תכנית- שרטוט מקורי

מגדל ביריה, חזית מזרחית- שרטוט מקורי

תרשים היסטורי של מיקום המגדל

סקס מתן פרסי עבודה לפועלי הייעור בביריה - 1957

הריסות המגדל - מצב המגדל כיום

מגדל אחיהוד

מגדל אחיהוד, יער אחיהוד, מגדל בטון
מס' סידורי 8 במפות הממ"ג

שם המגדל	מגדל אחיהוד
מקור השם	על פי המקרא, הגליל המערבי היה נחלתו של שבט אשר. השם "אחיהוד" שואב את השראתו מהמקרא. אחיהוד היה אחד מנשיאי שבט אשר שהתנחל באזור: "וַיִּלְמְטָה בְּנֵי אֲשֶׁר נָשְׂיָא אַחִיהוּד בְּן שְׁלֹמִי" (במדבר לד, כז).
שייכות למרחב בקק"ל	מרחב צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה א, נשמר, במצב טוב
מיקום גיאוגרפי כללי	גליל מערבי תחתון
תחום שיפוט	מועצה אזורית מטה אשר
גוש וחלקה	גוש: 19026 חלקה: 3
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מגדל בטון מחופה באבן פראית. מורכב מבסיס ומגדל מעליו עם פתחים משולשים לאורך המגדל להכנסת אור. מהלך העליה היא דרך גרם מדרגות מבטון בתוך המגדל עצמו. תאור השטח: אין גדר היקפית או מבנים נוספים. המגדל עומד לבדו.
גובה המבנה	12 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	241 מטר מעל פני הים (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
תיאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	היישובים הנצפים מהמגדל: מצפון: באופק: הכפר ירכא, ג'וליס מצפון מערב: היישוב טל אל, ג'דידה מדרום מערב: מושב אחיהוד, קיבוץ יסעור ממזרח: צורית, גילון, שעב היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: ממערב: יער אחיהוד ממזרח: שמורת הר גמל, שמורת נחל גמל מדרום: יער גילון מצפון מזרח: שמורת נחל יצרר
שנת בניה	משוער: סוף שנות ה-60
אדריכל המגדל	ידידיה אייזנשטאט
הנצחה ו/ תורמים	תרומה מצ'ין אשר ושרה מאנגליה
תפקוד המגדל כיום	המגדל מאויש חלקית: מתחילת מאי ועד סוף אוקטובר בין השעות 18:30-9:00.
תיאור יער אחיהוד	1. סה"כ שטח יער 7,638 דונם
	2. סיווג יער אחיהוד ע"פ תמ"א 1. יער נטע אדם קיים 2. יער טבעי לשימור 3. יער נטע אדם מוצע
	3. מידע היסטורי אודות היער יער אחיהוד ניטע בשנות ה 50 וה 60 של המאה ה 20.

*נתונים אלו נכתבו עפ"י סיורים בשטח ושיחות עם היערן או סייר האזור

תאור המבנה ופיתוח השטח

מבנה בטון המחופה באבן פראית מקומית. למגדל אחיהוד מראה ייחודי. המבנה נראה כצומח מן הקרקע. אפקט זה מתקבל כתוצאה משינוי ברוחב הגיאומטריה של מסת המבנה. בסיס המגדל רחב וככל שהמגדל מתרומם לפסגה ומטפס אל תא התצפית רוחבו של המבנה הולך ונהיה צר. בחזיתות המבנה פתחים משולשים בגדלים שונים המשמשים כפתחי תאורה ואורור לחלל העלייה אל תא התצפית. מסת המגדל הינה קונסטרוקציית בטון המחופה באבן פראית מקומית. למרגלות המגדל, חדר אשר שימש בעבר את היערן.

תיאור השטח:

מגדל התצפית ממוקם על שטח מפולס של אדמה מהודקת. אין פיתוח שטח: המתחם מוגדר על ידי סלעים גדולים שהונחו בצורה מעגלית סביב קרקע המבנה.

מיקום גיאוגרפי ודרכים בסביבת המגדל:

מגדל אחיהוד ממוקם בחלקו המזרחי של יער אחיהוד. הוראות הגעה לאתר:
הגעה מכביש עכו-כרמיאל (כביש 85) עד לצומת גילון. בצומת גילון פונים צפונה ושוב שמאלה לדרך נוף יער אחיהוד, בסמוך לתחנת הדלק "דור".

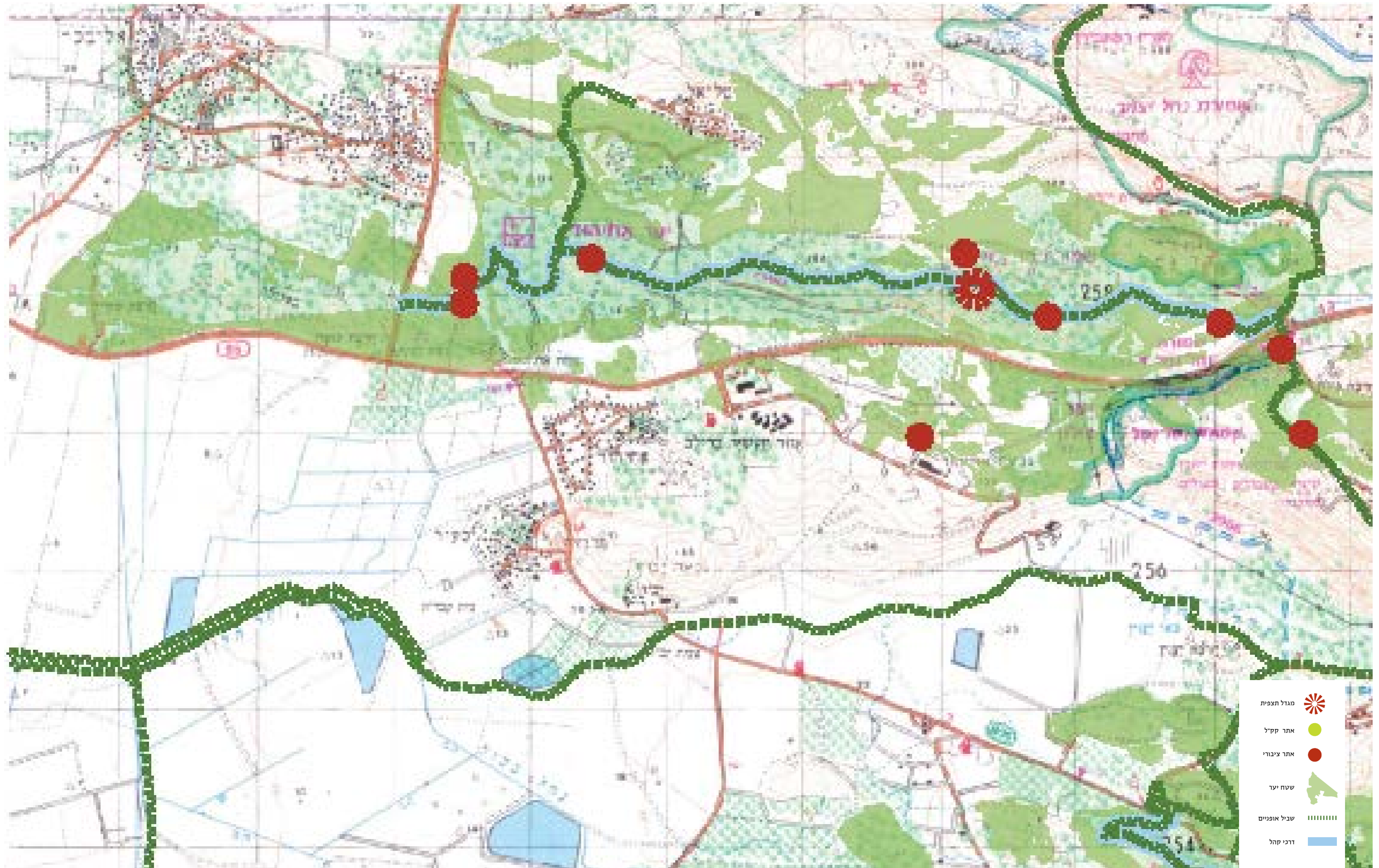
יישובים בסביבתו הקרובה של המגדל:

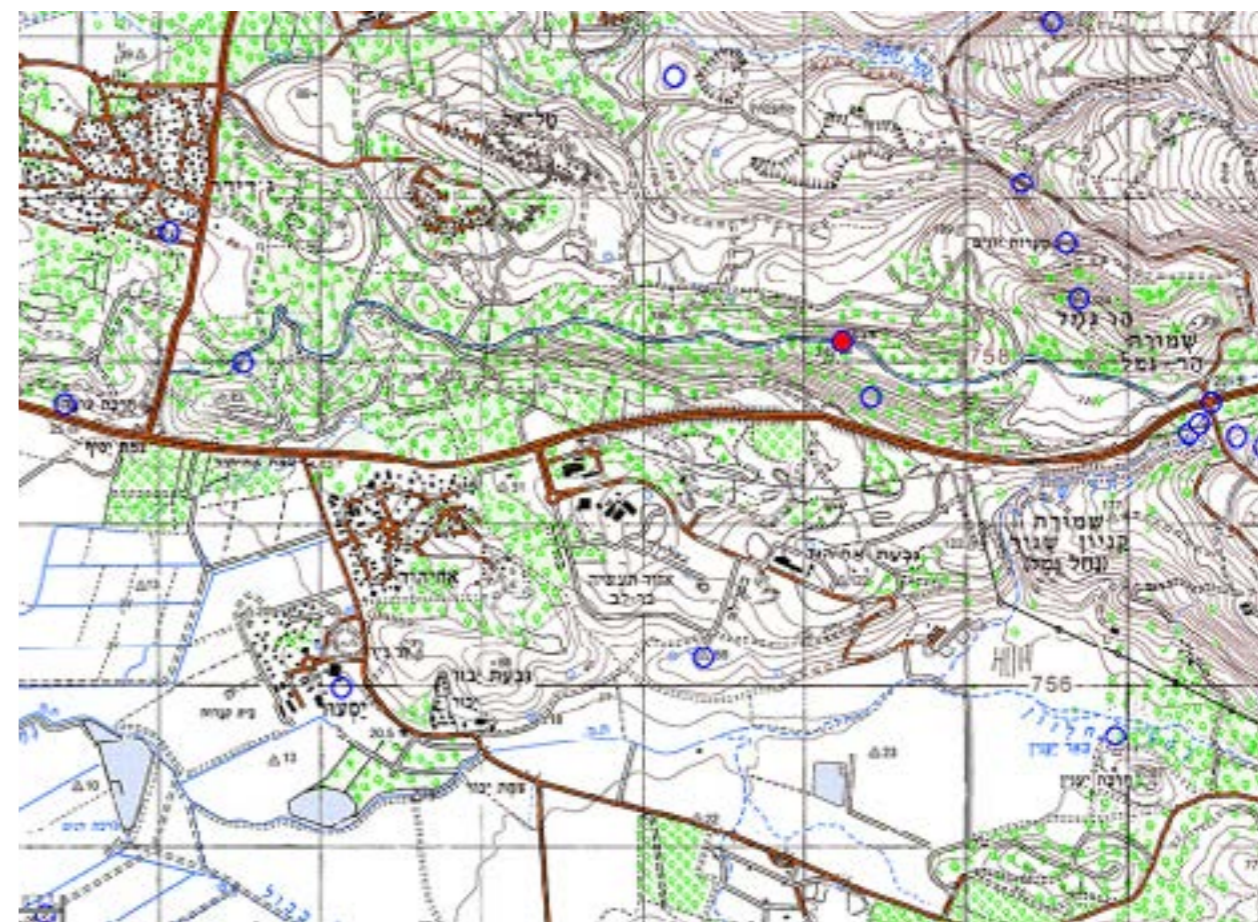
1. מדרום מערב: מושב אחיהוד, (הוקם ב-1950)
2. מדרום מזרח: יישוב קהילתי גילון (הוקם ב-1980)
3. מצפון מערב: יישוב קהילתי טל אל

4. נוף וסביבה	אקלים: אקלים ים תיכוני עם כמות משקעים קטנה טופוגרפיה, קרקע ונוף: יער אחיהוד משתרע לאורכה של שלוחה טופוגרפית היוצאת מהר גמל. בערבית נקרא הרכס ג'בל טאוויל (ההר הארוך).
5. צמחייה	-נטיעה ראשונה כללה: עצי מחט-אורן ירושלים וברוש מצוי. -נטיעה שנייה כללה: מיני איקליפטוס ומינים נוספים של עצי מחט: ברוש אריזוני, אורן קנרי, אורן הגלעין, אורן ברוטיה ועצים רחבי עלים. -בשנים האחרונות הועתקו אל היער יותר מאלף עצי חורש.
תכנית מתאר ליער אחיהוד	מס' תכנית: ג/12966 שטח התכנון: 11,012.1 דונם מטרת התכנית: קביעת הגבולות המדויקים והשימושים העיקריים ליער. סטאטוס: מאושרת.
ייעוד הקרקע של המגדל	יער נטע אדם קיים על פי תכנית מפורטת ליער אחיהוד.
מצב סטטוטורי של קרקע המגדל	שטח המגדל נכלל בתכנית המפורטת ליער אחיהוד. *אין התייחסות ספציפית למגדל בתכנית
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	דרגה ב, האתר נגיש, האתר פעיל חלקית.
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	1. חניונים: 1. חניון המגדל: ממוקם בנקודה הגבוהה ביותר ברכס, שם ממוקם מגדל התצפית. 2. חניון יער אחיהוד: חניון המהווה שער כניסה וחנייה מכיוון מערב. 3. חניון הר גמל: חניון המהווה שער כניסה מכיוון מזרח
תשתיות המגדל ובסביבתו	אין
קריטריונים לשימור ושימוש מחדש שהמגדל עונה עליהם	מגדל אחיהוד עונה על שלושה מתוך הקריטריונים לשימור ו/או שימוש מחדש: 1. ערך אדריכלי: מגדל אחיהוד נבנה על ידי אדריכל ידידיה אייזנשטט, ככל הנראה בשנות ה 60 של המאה הקודמת. שנת הבנייה המדויקת אינה ידועה. ההשערה כי המבנה נבנה בשנות ה 60 של המאה הקודמת מסתמכת על סגנון הבניה, סגנון המזוהה עם התפיסה שרווחה באגף התכנון של קק"ל בין השנים 1950-1970, כי על מגדל התצפית לתפקד כנקודת ציון דרך משמעותית בתוך היער ועליו להשתלב בנוף הטבעי. הבחירה בשילוב הבטון החשוף עם חומרי הגמר של האבן הפראית בשילוב עם צורתו הייחודית של המבנה, מקנה למבנה איכויות של השתלבות בסביבה הטבעית וניראות למרחוק כנקודת ציון דרך למטיילים. 3. ערכי הנוף הנשקף מהמגדל נוף היערות ושמורות הטבע הנשקף מהמגדל מאוד מגוון. יער אחיהוד בפרט מכיל מגוון מעניין שבא לידי ביטוי בתמ"א 22 בעצם היותו שילוב בין: יער נטע אדם קיים, יער טבעי לשימור וחורש. 4. פוטנציאל טיילות בסביבת המגדל קרבתו של המגדל לחניונים מסודרים מגדילה את הפוטנציאל שלו להפוך לאתר תיירותי.
מקורות מידע	1. אילנה פרידמן 2. יערן המגדל 3. מסמכים מהארכיון הציוני 4. מפות הממ"ג 5. אתר האינטרנט של קק"ל

מדרג מצב פיזי	נק'	מדרג טיילות	נק'	מידרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	<u>ערך אדריכלי</u> : חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	<u>ערך היסטורי</u> : חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	<u>ערך נופי</u> : חשיבות וייחודיות הנוף הנשקף מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	<u>ערך תיירותי</u> : קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 14

צילום פנורמי לכיוון מערב

צילום פנורמי לכיוון מזרח

תא צופה המגדל

מדרגות המגדל - מדרגות קונסוליות

חדר היערן בקומת הקרקע - כיום לא בשימוש

סולם עלייה לתא הצופה

מרפסת תצפית לציבור - כיום לא בשימוש קהל

ונדליזם- גרפיטי על הקירות

ונדליזם- גרפיטי

חלודה וקילוף צבע במעקה המגדל

סדקים בבטון וחשיפת ברזלי הזיון

סדקים בבטון וחשיפת ברזלי הזיון

סדקים בבטון

חיפוי חיצוני של קירות המגדל באבן פראית

קיר בטון ושפריץ - פנים המגדל

פרט מדרגה קונזולית

פרט חיבור מעקה לקיר

סורג עיטורי מברזל בפתחים לאורך המגדל

דלת סורגים בכניסה למגדל-נעולה. אין עליית קהל

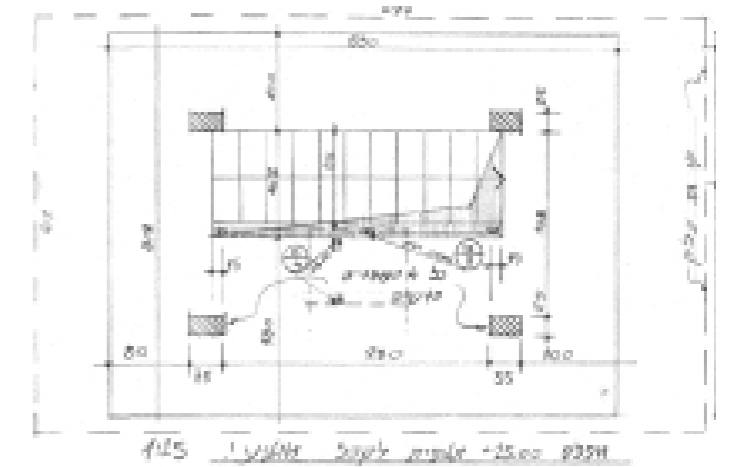
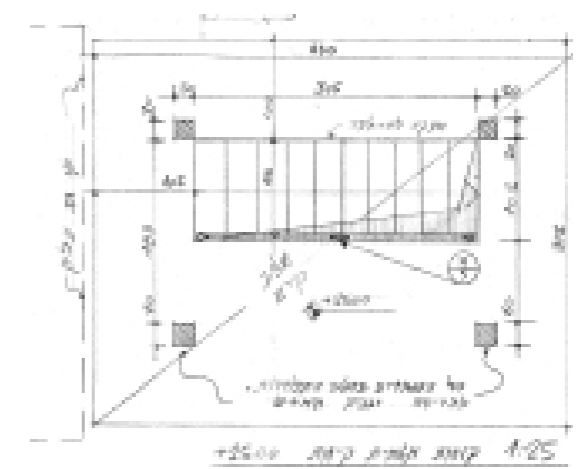
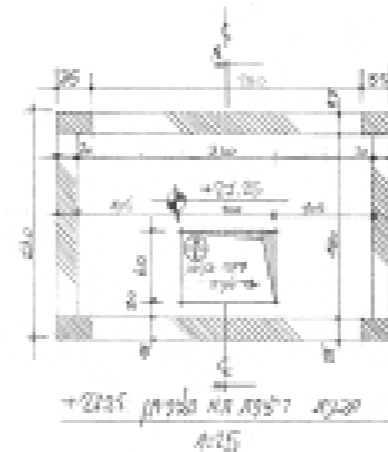
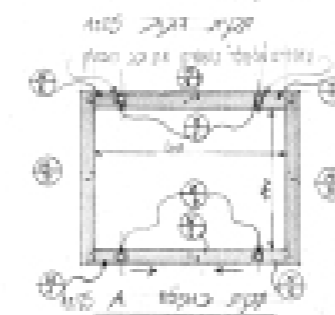
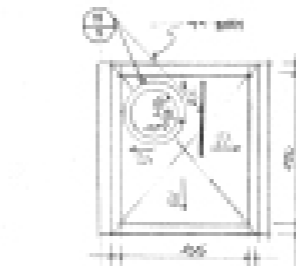
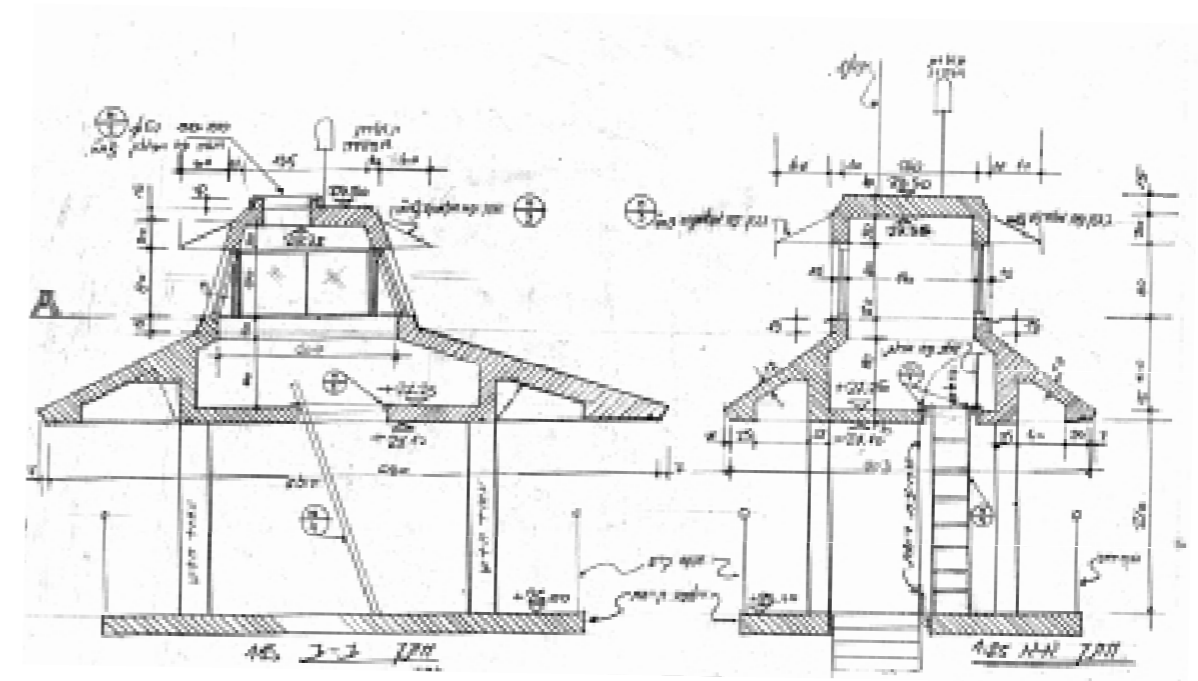
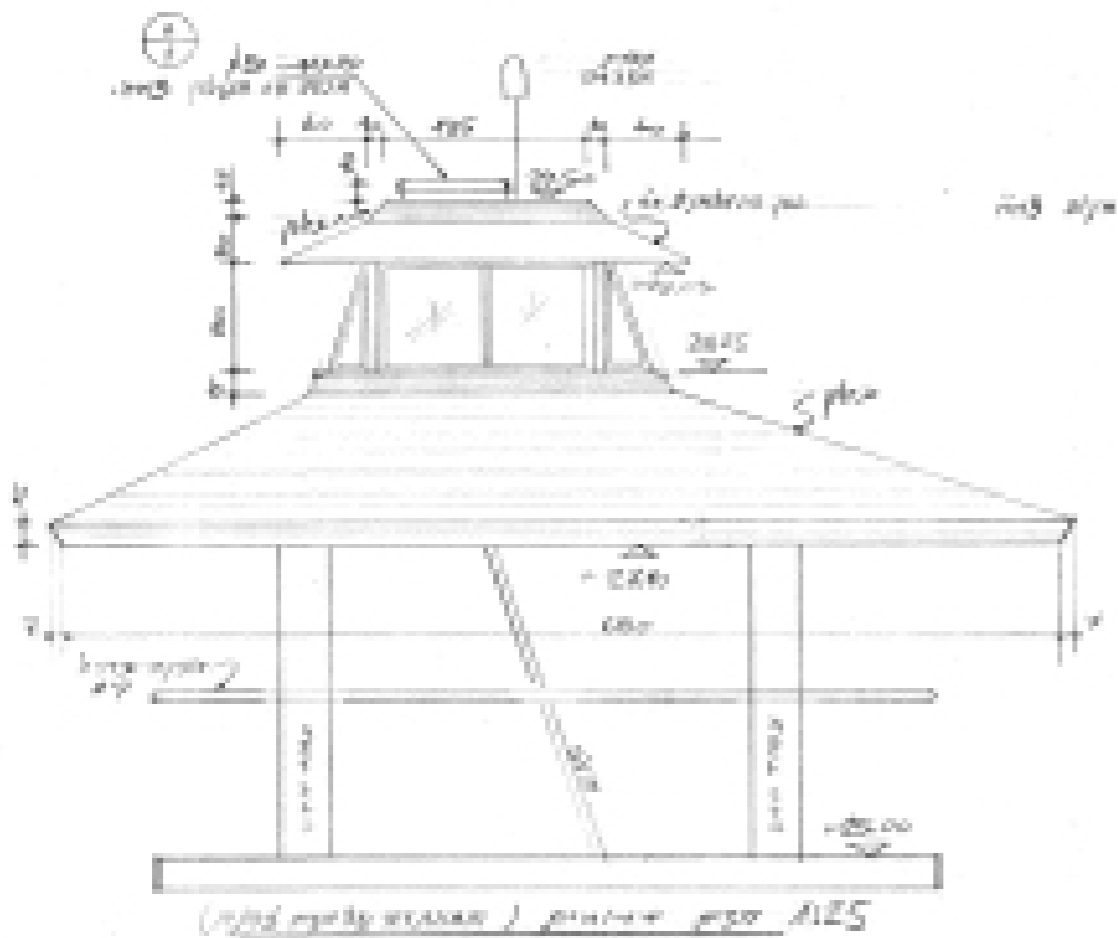
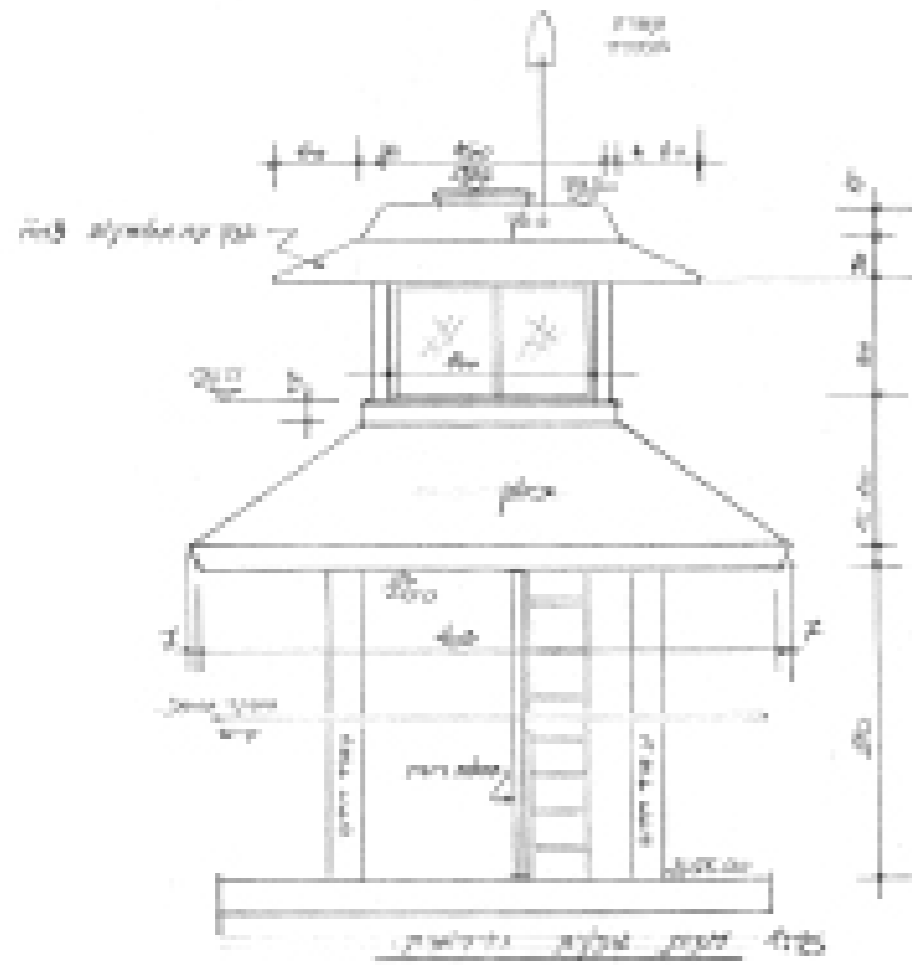
מגדל אחיהוד - 1964

מגדל אחיהוד - 1964

מגדל אחיהוד - 1964

מגדל חזון

מגדל חזון, יער חזון, מגדל מתכת
מס' סידורי 3 במפות הממ"ג

שם המגדל	מגדל חזון
מקור השם	על שם יער חזון אשר בשטחו יושב המגדל
שייכות למרחב בק"ל	מרחב צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה א: נשמר, במצב טוב
מיקום גיאוגרפי כללי	גליל עליון
תחום שיפוט	מועצה אזורית מרום הגליל
גוש וחלקה	גוש: 15557 חלקה: 5
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מבנה קל ממתכת. תא התצפית סגור ומקורה. העלייה אל עמדת התצפית הינה דרך גרם מדרגות לצד קונסטרוקציית המגדל. תאור השטח: המגדל ממוקם בראש ההר, מגודר ונעול.
גובה המבנה	6 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	584 מטר מעל פני הים (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
תיאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	היישובים הנצפים מהמגדל: מצפון: בסמוך למגדל מושב חזון, קיבוץ מורן ובאופק: בית דגן מצפון מערב: בסמוך למגדל כפר חנניה ובאופק כרמיאל ממערב: יישוב קהילתי לוטם (בעבר היה קיבוץ) מדרום מערב: באופק סחנין היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: מצפון: יער חזון מצפון מערב: יער כמון, שמורת כמון מדרום מערב: יער לטם, גבעת צלמון
שנת בניה	תחילת שנות ה - 90
אדריכל המגדל	יגאל רץ
הנצחה ו/ תורמים	אין
תפקוד המגדל כיום	המגדל מאויש מתחילת מאי ועד סוף אוקטובר בין השעות 9:00-18:30 .
תיאור יער חזון	1. שטח 8,310 דונם
2. סיווג יער חזון ע"פ תמ"א 22	יער נטע אדם קיים 1,848 דונם יער פארק קיים 23 דונם יער טבעי לטיפוח 6,439 דונם
3. מידע היסטורי אודות היער	במאה ה - 19 היו היער וסביבותיו מכוסים חורש טבעי ששמר על איזון עד לתקופת מלחמת העולם הראשונה. מאז פקודת היערות של השלטון הבריטי בשנת 1926, טופח החורש הטבעי ואף נטעו ביער עצים ושיחים מקומיים של היער והחורש הים תיכוני.

*נתונים אלו נכתבו עפ"י סיורים בשטח ושיחות עם היערן או סיר האזור

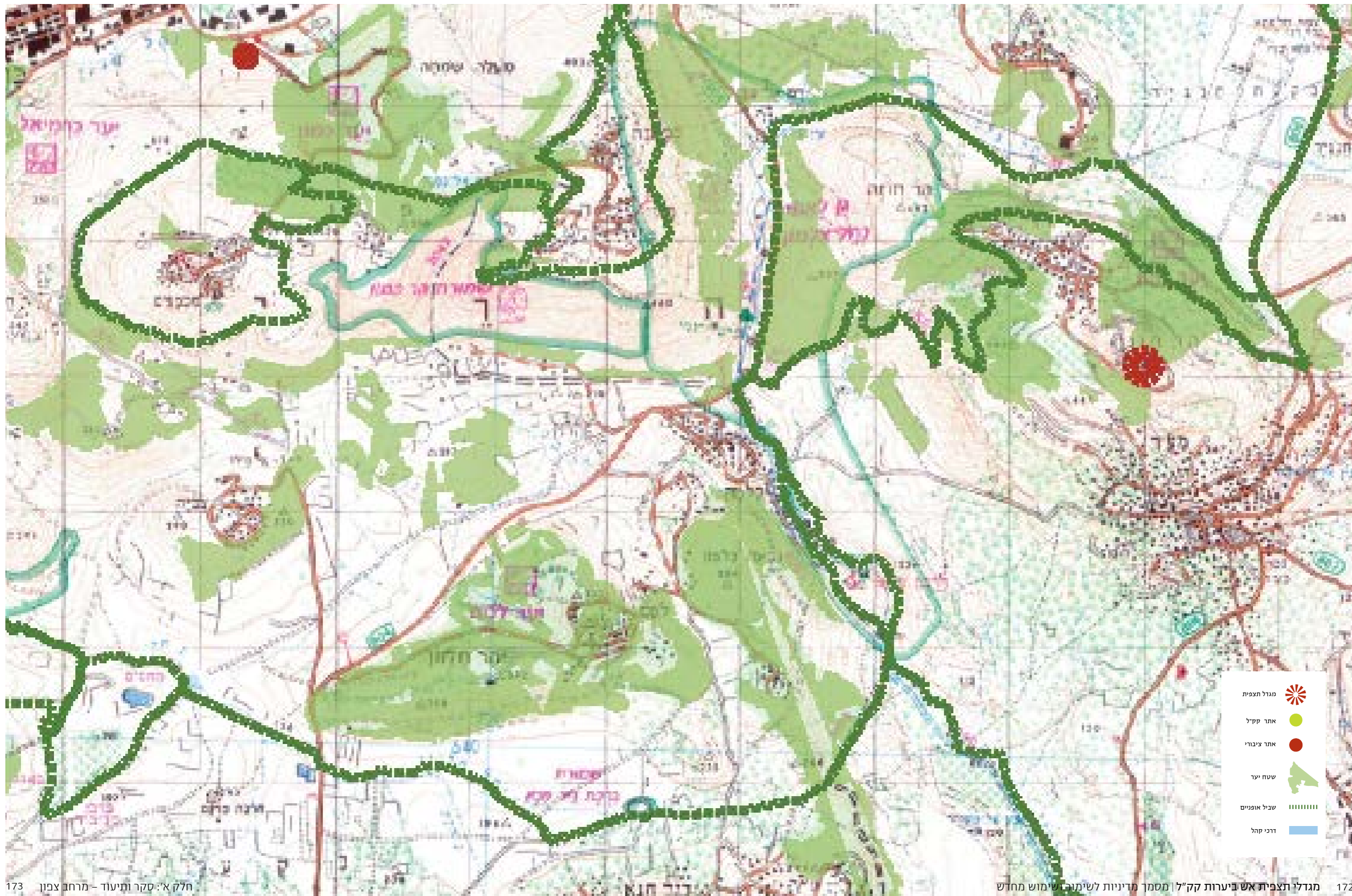
מיקום גיאוגרפי ותיאור סביבת המגדל
מגדל חזון נמצא על פסגת הר חזון בתוך שטח יער חזון הוראות הגעה לאתר:
ההגעה אל המגדל דרך כביש מס' 85, כביש מס' 806 יישובים בסביבתו הקרובה של המגדל:
מצפון: מושב חזון (הוקם בשנת 1969), קיבוץ מורן (הוקם בשנת 1977)
מצפון מערב: יישוב קהילתי כפר חנניה (הוקם בשנת 1977)
ממערב: יישוב קהילתי לוטם (הוקם בשנת 1978 בעבר היה קיבוץ)
תאור המבנה ופיתוח השטח
המגדל יושב בפסגת הר חזון, אין פיתוח שטח בסביבת המגדל. המגדל עצמו מגודר.
תיאור המבנה:
מבנה קל: מגדל מתכת הבנוי בשיטת מסבכים

4. נוף וסביבה	אקלים: אקלים סביבת המגדל הינו אקלים המאפיין את אזור הגליל העליון: אקלים ים תיכוני טופוגרפיה, קרקע ונוף: יער חזון ממוקם בגליל העליון בין רכס לבנים במזרח והר חוזה במערב. היער מאופיין בטופוגרפיה הררית והוא מורכב משתי יחידות נוף עיקריות: האחת, ממוקמת צפונית לישוב מעאר ודרום מזרחים להר חוזה. יחידת נוף זו מקיפה את מושב חזון ואת קיבוץ מורן ובחלקה הצפוני גובלת עם המועצה המקומית ראמה. יחידת הנוף השנייה נמצאת דרומית מזרחית לישוב מע'ר ומקיפה את הישוב טפחות. בחלקה הדרומי מגיע היער עד למאגר צלמון ובחלקה המזרחי היא נושקת לישוב כלנית.
5. צמחייה	-חרובים -אלה אטלנטית -אלה ארצישראלית -שקדים -אלון מצוי -אלון תבור
תכנית יער מפורטת יער חזון	ישנה תוכנית ליער חזון סטאטוס התכנית: מקודמת.
ייעוד הקרקע של המגדל	יער נטע אדם קיים
מצב סטטוטורי של קרקע המגדל	מגדל חזון נכלל בתכנית המפורטת ליער חזון, תכנית הנמצאת בשלבי הכנה. *אין התייחסות ספציפית למגדל בתכנית
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	דרגה ד', לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל.
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	אין שירותים תיירותיים בקרבת המגדל
תשתיות המגדל ובסביבתו	אין תשתיות
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	3. ערכי הנוף הנשקף מהמגדל: היער מאופיין במקטעים הפרושים בין הישובים השונים. היער, על חלקי החורש שבו ונטע האדם, בשילוב השטחים המעובדים, הישובים ודרכי הנוף, מייצרים יחידת נוף מורכבת ועשירה המשתנה לאורכה ולרוחבה. ליער מראה ייחודי, מדרונות הגליל העליון לצד כפרים ערביים ויישובים שעלו על הקרקע בשנות ה-70 של המאה הקודמת בצורות התיישבות טרם תקופת הפרטה בארץ. יישובים אלו שעברו הפרטה ונמצאים בסמוך לשטחים חקלאיים לוקחים חלק חשוב בסיפור ההיסטוריה ההתיישבותית בארץ בשנות ה-70 של המאה הקודמת.
מקורות מידע	1. אילנה פרידמן 2. יערן המגדל 3. מסמכים מהארכיון הציוני 4. מפות הממ"ג 5. אתר האינטרנט של קק"ל

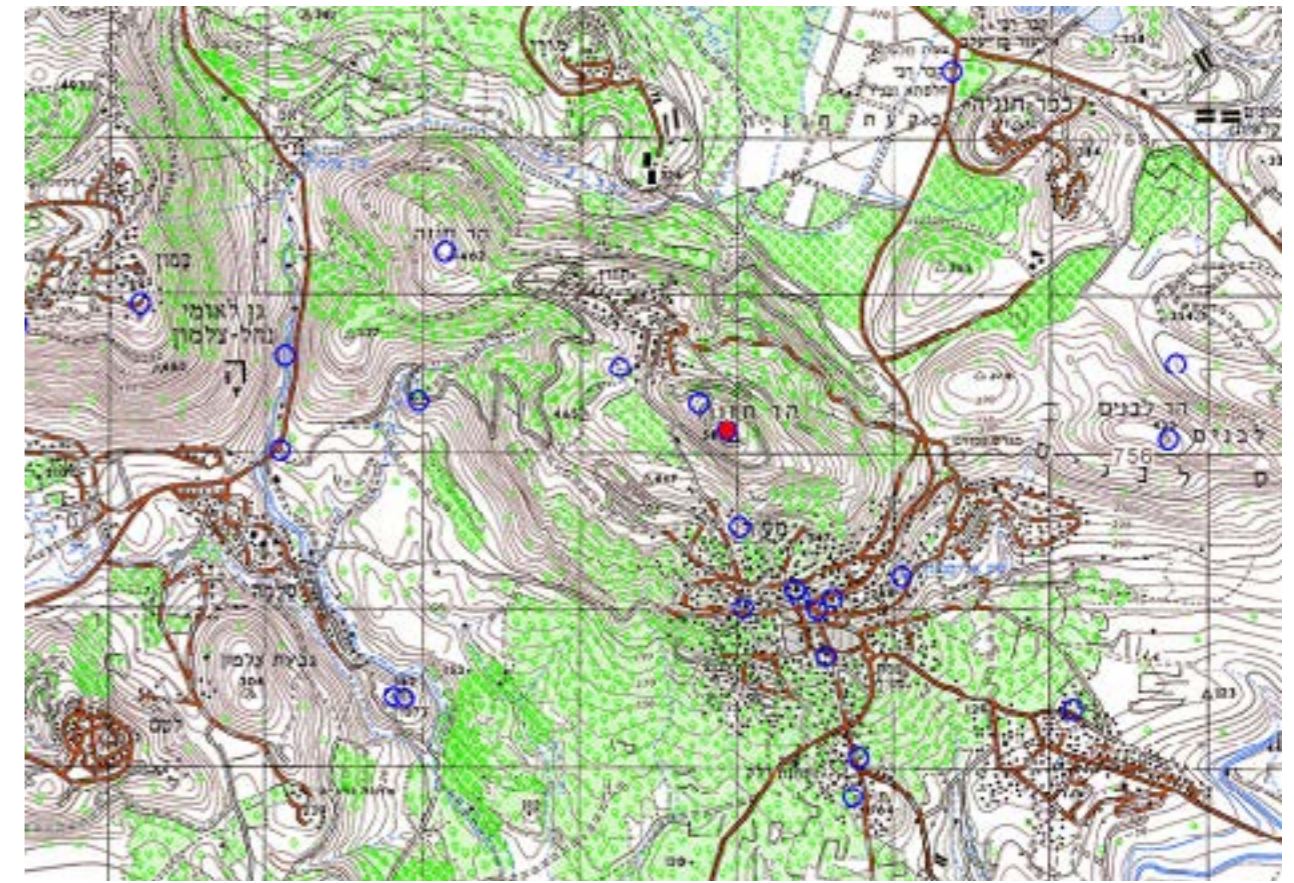
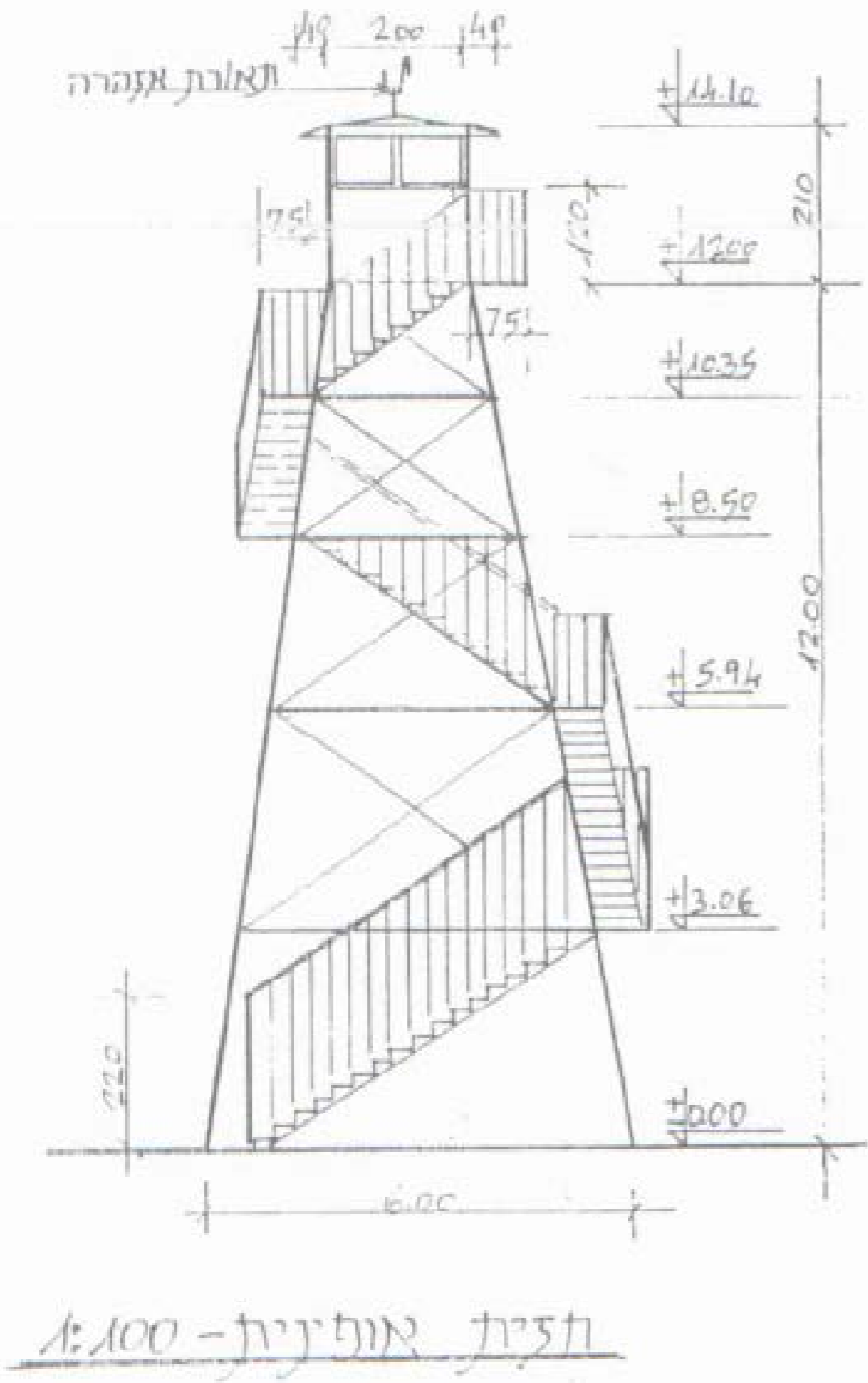
מדרג מצב פיזי	נק'	מדרג טיילות	נק'	מדרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	ערך אדריכלי: חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	ערך היסטורי: חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	ערך נופי: חשיבות וייחודיות הנוף הנשקף מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	ערך תיירותי: קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 6

- מגדל תצפית (Red starburst symbol)
- אתר קקיל (Green circle symbol)
- אתר ציבורי (Red circle symbol)
- שטח יער (Green shaded area symbol)
- שביל אופניים (Dashed line symbol)
- דרכי קהל (Blue line symbol)

*שרטוטים אופייניים לטיפוס מגדל מתכת זה - אינם תואמים במדויק את המגדל המוצג בפרק זה

המגדל וסביבתו – ממוקם בראש ההר, מגודר ונעול

צילום פנורמי לכיוון מזרח

מצבו הפיסי של המגדל

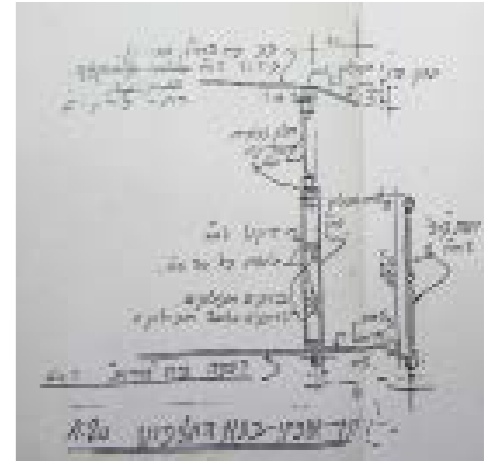
חלונות מנופצים בתא התצפיתן

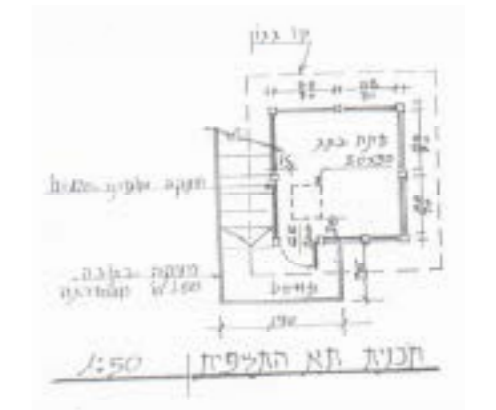
קילוף צבע וחלודה במדרגות המתכת

פנים המגדל

בשרטוט: חתך אופייני בתא התצפיתן בתמונה: הכניסה לתא התצפיתן

בשרטוט: תכנית תא התצפיתן בתמונה: פנים תא התצפיתן

מדרגות העלייה למגדל

*שרטוטים אופייניים לטיפוס מגדל מתכת זה - אינם תואמים במדויק את המגדל המוצג בפרק זה

מגדל שפרעם

מגדל שפרעם, יער שפרעם, מגדל מתכת
מס' סידורי 7 במפות הממ"ג

שם המגדל	שפרעם
מקור השם	מקור מקראי: צירוף של המילים שפר (שופר) ו-עם.
שייכות למרחב בק"ל	מרחב צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה ג, טובל ממכנעים
מיקום גיאוגרפי כללי	גליל תחתון
תחום שיפוט	קיבוץ אלונים
גוש וחלקה	גוש: 12216 חלקה: 11
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מבנה קל ממתכת. תא התצפית סגור ומקורה. העלייה אל עמדת התצפית הינה דרך גרם מדרגות ממתכת. תאור השטח: המגדל עומד ליד בית מגורים פרטי וחצר.
גובה המבנה	6 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	308 מטר מעל פני הים (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
תיאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	הישובים הנצפים מהמגדל: מצפון: היישוב תמרה מצפון מערב: הכפר אעבלין מדרום מזרח: ביר אל מכסור היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: מדרום: יער קריית אתא יער שפרעם ממערב ומצפון
שנת בניה	תחילת שנות ה - 90
אדריכל המגדל	יגאל רץ
הנצחה ו/ תורמים	למרגלות המגדל ישנו שלט עם כתובת הוקרה: "לכבוד שרי וקנט אנדלסון מרטה וברני פרידמן מרג'ורי ופול לרר ונאמני מגילת הכבוד סמואל והלן סורף"
תפקוד המגדל כיום	המגדל מאויש מתחילת מאי ועד סוף אוקטובר בין השעות 18:30-9:00.
תיאור יער שפרעם	1. שטח 9,076 דונם
2. סיווג היער	יער נטע אדם קיים: 4,698 דונם יער נטע אדם מוצע: 1,972 דונם יער טבעי לטיפוח: 2,406 דונם
3. מידע היסטורי אודות היער	במאה ה - 19 היו היער וסביבותיו מכוסים חורש טבעי ששמר על איזון עד לתקופת מלחמת העולם הראשונה. מאז פקודת היערות של השלטון הבריטי בשנת 1926, טופח החורש הטבעי ואף נטעו ביער עצים ושיחים מקומיים של היער והחורש הים תיכוני.
4. נוף וסביבה	אקלים האקלים בגליל התחתון הוא אקלים ים תיכוני אך כמות המשקעים באזור קטנה יותר. תאור גיאוגרפי שפלת הגליל התחתון בין שפרעם לעמק יזרעאל והרי נצרת, בגובה של 200-300 מ'. כולל גם את יער הסוללים ואלוני-אבא.

מגדל שפרעם כפי שנוראה מכביש הגישה

מיקום גיאוגרפי ותיאור סביבת המגדל
מגדל שפרעם יושב בתוך תחום יער שפרעם הוראות הגעה לאתר:
הגעה מצומת סומך, כביש 70.
יישובים בסביבתו הקרובה של המגדל:
מצפון מערב: הכפר אעבלין.

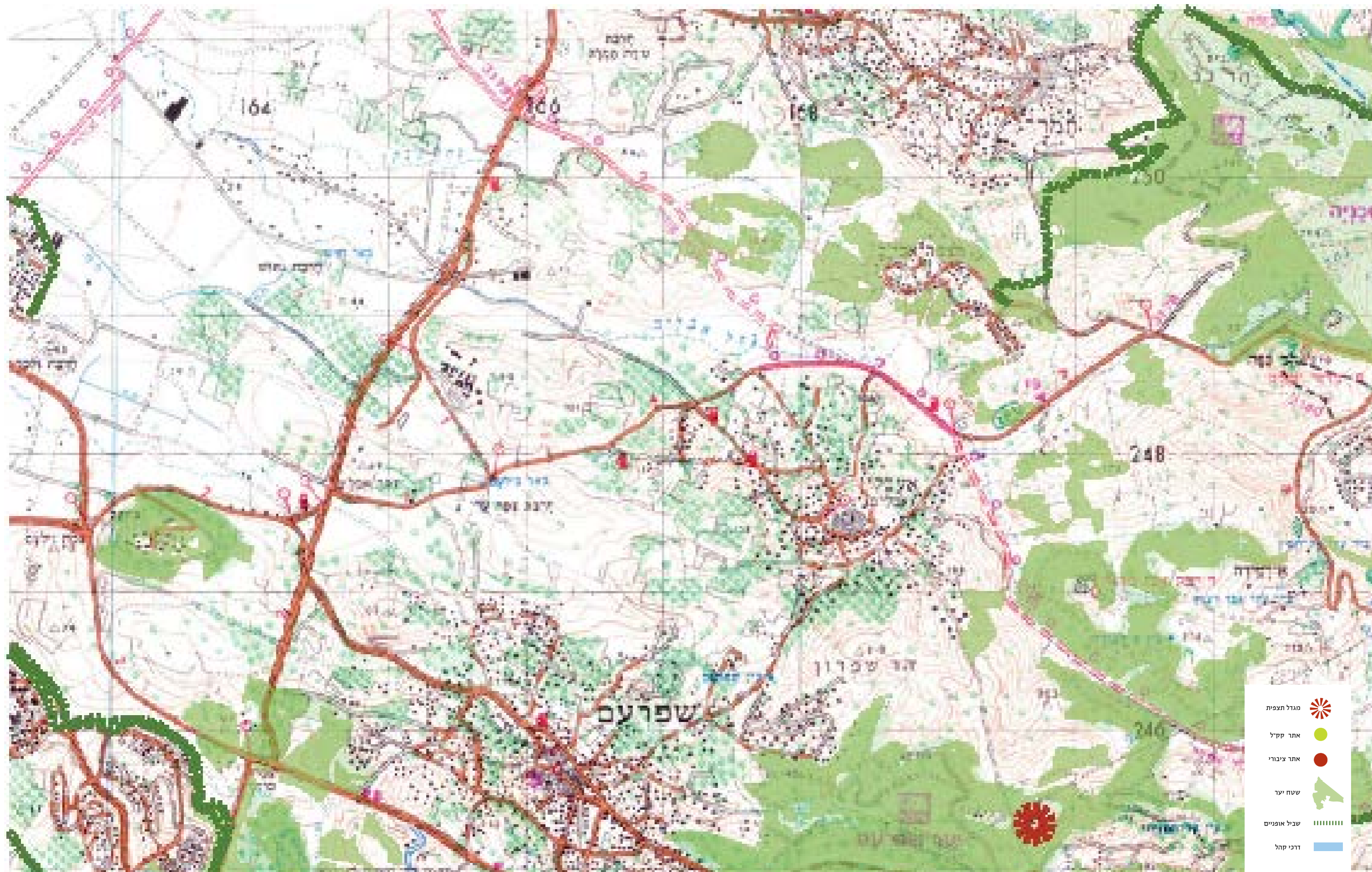
תאור המבנה ופיתוח השטח
מבנה קל: מבנה מתכת בנוי בשיטת מסבכים.
גרם המדרגות חיצוני ובעל מהלך עלייה אחד רציף.
אין פיתוח שטח למרגלות המגדל. המגדל עצמו מוקף בגדר.

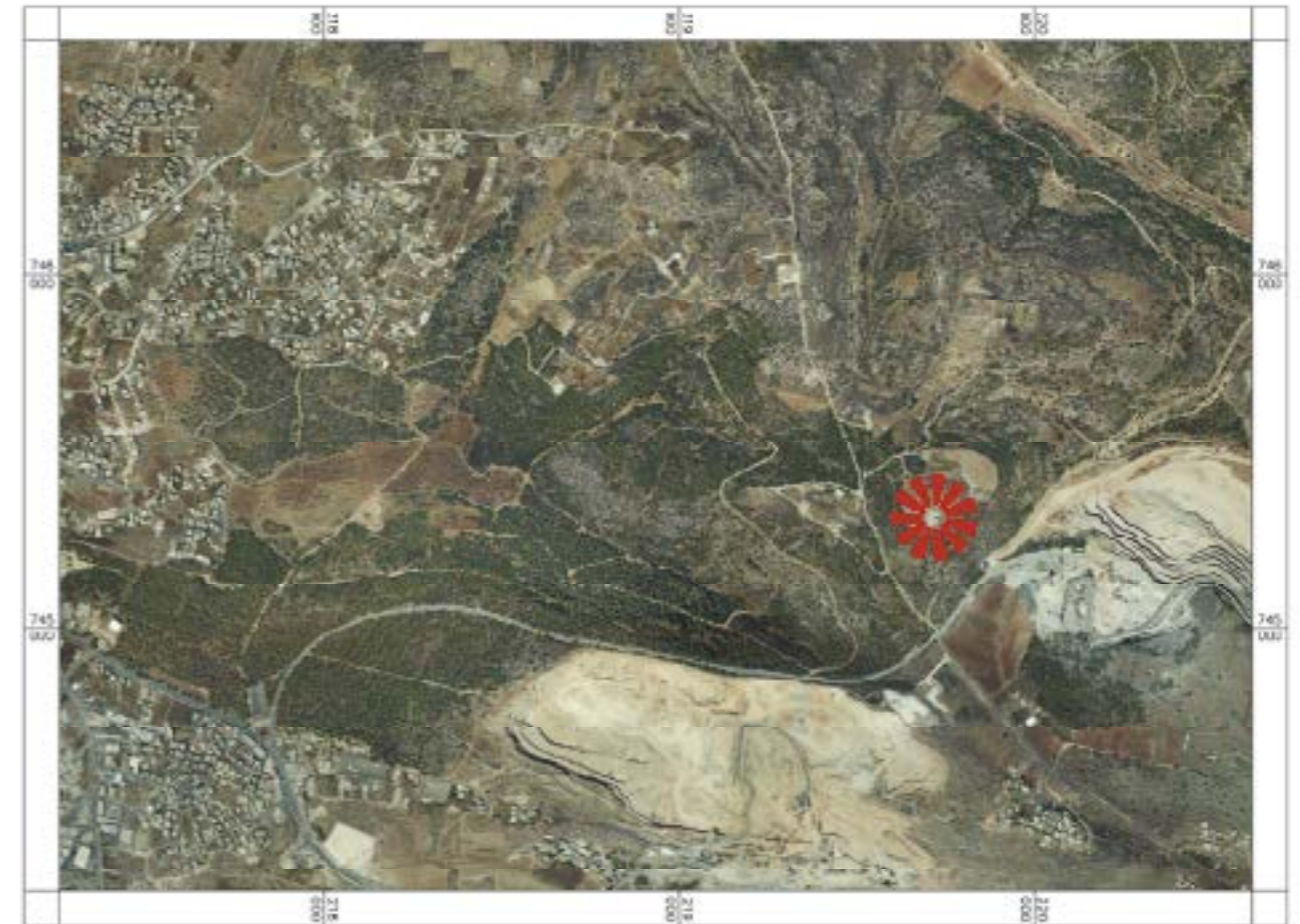

5. צמחייה	-אלון מצוי -אלון תבור -כליל החורש -אלה ארץ-ישראלית -לבנה רפואי -חורש טבעי
תכנית מתאר ליער שפרעם	מס' תכנית: ג/6130 שטח התכנון: 9,989 מטרת התכנית: פירוט ודיוק שטחים עפ"י תמא 22 לשטחי יער לסוגיו. סטאטוס: מופקדת
ייעוד הקרקע של המגדל	יער נטע אדם קיים
מצב סטטוטורי של קרקע המגדל	נכלל בתכנית יער שפרעם *אין התייחסות ספציפית למגדל בתכנית
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	דרגה ד. לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל.
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	1. חניונים: לא קיימים חניונים בסביבת המגדל 2. אתרים: לא קיימים אתרים בסביבת המגדל 3. מסלולים: דרך הנוף יערות ציפורי החוצה את גבעות אלונים-שפרעם
תשתיות המגדל ובסביבתו	אין תשתיות במגדל
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	המגדל אינו עונה על קריטריונים לשימור
מקורות מידע	1. אילנה פרידמן 2. יערן המגדל 3. מסמכים מהארכיון הציוני 4. מפות הממ"ג 5. אתר האינטרנט של קק"ל

מידרג מצב פיזי	נק'	מידרג טיילות	נק'	מידרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	<u>ערך אדריכלי</u> : חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	<u>ערך היסטורי</u> : חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	<u>ערך נופי</u> : חשיבות וייחודיות הנוף הנשקל מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	<u>ערך תיירותי</u> : קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 1

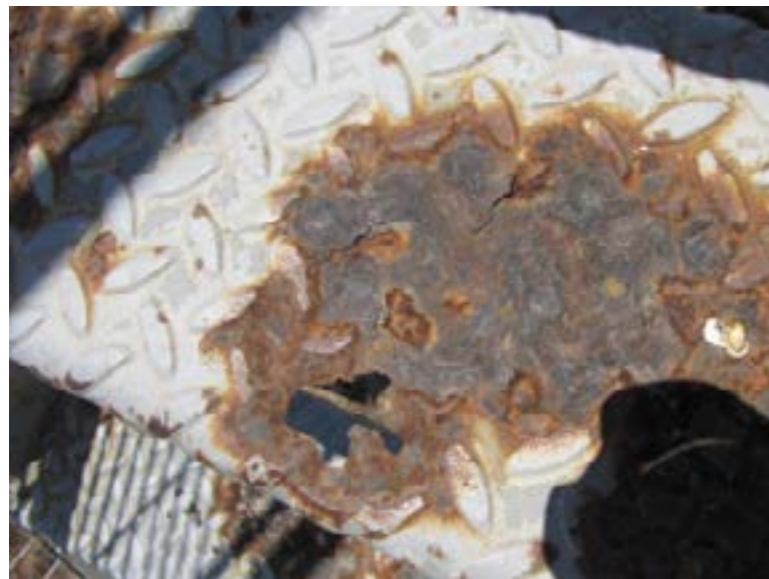
המגדל וסביבתו- בית מגורים פרטי וחצר

צילום פנורמי לכיוון מזרח

צילום פנורמי לכיוון מערב

חלודה וקורוזיה במדרגות המגדל

חלודה וקורוזיה במדרגות המגדל

חלודה וקורוזיה במדרגות המגדל

מצבו הפיסי של המגדל

שלט הנצחה ישן

שלט אזהרת הבטיחות דהוי

חלקו החיצוני של תא התצפיתן- ישן ומלא בחלודה

מגדל תורען

מגדל תורען, יער תורען, מגדל בטון
מס' סידורי 12 במפות הממ"ג

שם המגדל	מגדל תורען
מקור השם	קיימות שתי סברות: 1. מהשם הארמי טאראנה שמשמעותו סלע קשה והשתבש ללטינית TERAN , ואילו הצלבנים קראו למקום TORAN . 2. השם מקורו גם בארמנית מהמלה תור=הר, ועאן=צאן כלומר הר הצאן. (מקור: אתר האינטרנט של המועצה המקומית תורען)
שייכות למרחב בק"ל	מרחב צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה ג, סובל ממפגעים
מיקום גיאוגרפי כללי	גליל תחתון
תחום שיפוט	מועצה אזורית גליל תחתון
גוש וחלקה	גוש: 16603 חלקה: 6
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מגדל בטון מצופה באבן פראית. המגדל בצורת עמוד, על בסיס רחב כשמדרגות מבטון חשוף מובילות מבתוך ומחוץ למגדל אל מיקום התצפית. תאור השטח: בסביבת המגדל חניון, פינת ישיבה ואתר הנצחה.
גובה המבנה	15 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	545 מטר מעל פני הים (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
תיאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	הישובים הנצפים מהמגדל: מצפון מזרח: מצפה נטופה מצפון מערב: בויעינה-נוג'ידאת מדרום: מועצה אזורית תורען ממזרח: הישובים גבעת אבני ולביא ממערב: בית רימון היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: 1. מצפון, מזרח, מערב: יער תורען 2. מדרום: שמורת הר תורען 3. ממזרח: יער לביא
שנת בניה	שלב א: 1970 שלב ב: 1996
אדריכל המגדל	אדריכל שלב א: ס. גרוספלד אדריכל שלב ב: יגאל רץ
הנצחה ו/ תורמים	ישנו שלט באתר לזכר קבוצה של 17 מטיילים שנהרגו בתאונת דרכים באזור
תפקוד המגדל כיום	המגדל מאויש בכל ימות השנה בשעות 9:00 – 19:00
תיאור יער תורען 1. שטח	12,421 דונם
2. סיווג היער	יער טבעי לשימור: 3,079 יער טבעי לטיפוח: 3,517 יער נטע אדם קיים: 5,461 יער נטע אדם מוצע: 364
3. מידע היסטורי אודות היער	יער תורען ניטע בשלהי שנות ה 70 של המאה ה 20.

*נתונים אלו נכתבו עפ"י סיורים בשטח ושיחות עם היערן או סייר האזור

מגדל תורען כפי שנראה מכביש הגישה ביער

מיקום גיאוגרפי ודרכים בסביבת המגדל
מגדל תורען נמצא בשטח יער תורען: יער נטע אדם
קיים.
הוראות הגעה לאתר:
מגדל התצפית סמוך לכבישים: כביש מס' 65, כביש מס'
77
הישובים הקיימים בסביבתו הקרובה של מגדל תורען:
מצפון מזרח: מצפה נטופה
מצפון מערב: בויעינה-נוג'ידאת
מדרום: מועצה אזורית תורען
ממזרח: הישובים גבעת אבני ולביא
ממערב: בית רימון

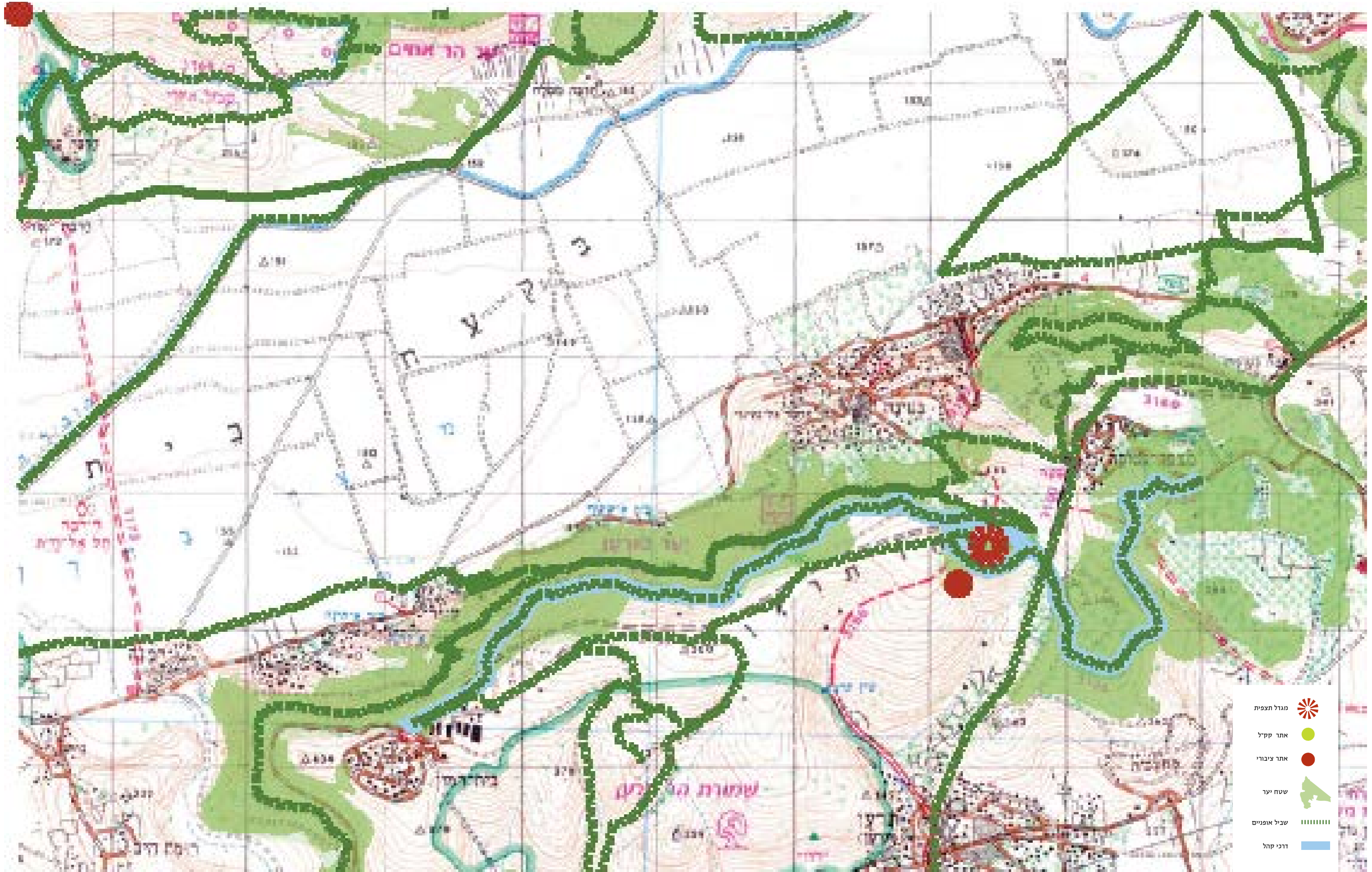
תאור המבנה ופיתוח השטח
קונסטרוקציית בטון בצורת משושה היושב על העתק
של אותו משושה רחב יותר בבסיסו.
בסיס המגדל וכן חלל העלייה לתא התצפית מחופים
באבן פראית. מחלל המדרגות המוביל אל תא התצפית
קיימות יציאות אל מרפסות זיזיות הבולטות מקונטר
המבנה. מרפסות אלו ממוקמות בסוף כל מהלך מדרגות
ויוצרות מערך של תצפיות בצורה מעגלית לכל הכיוונים.
גוף המגדל מחופה באבן פראית ואילו חומר הגמר של
המרפסות הינו בטון חשוף.

4. נוף וסביבה	אקלים: אקלים ים תיכוני, כמות משקעים באזור זה קטנה. טופוגרפיה, קרקע ונוף: מדרום להר, במבט מכביש נצרת - טבריה אפשר להבחין בתופעה גאומורפולוגית: בשיפוע ההר נחשף מבנה טבעתי מיוחד במינו. המבנה נוצר בשכבות סלעי גיר ודולומיט, כאשר סחיפה שחלה בעמק בדופן הקמר יצרה מבנה קונצנטרי.
5. צמחייה	עצים ושיחים של היער והחורש הים תיכוני עצים רחבי עלים עצי מחט עצי בוסתן
מצב סטטוטורי של היער ע"פ תמ"א 22	יער נטע אדם קיים
תכנית יער מפורטת ליער תורען	מס' תכנית: ג/12955 שטח תכנון: 17,370 דונם סטטוס: מאושרת חזון התכנית: פירוט ודיוק שטחים ע"פ תמ"א 22 לשטחי יער לסוגיו וחילופי יעודים
ייעוד הקרקע של המגדל	יער נטע אדם קיים
מצב סטטוטורי של קרקע המגדל	מגדל תורען נכלל בתכנית מתאר מפורטת ליער תורען מס' תכנית: ג/12955 סטטוס: מאושרת. מטרת התכנית: פירוט ודיוק שטחים ע"פ תמ"א 22 לשטחי יער לסוגיו וחילופי יעודים. התייחסות למגדל עצמו: המגדל מסומן כאייקון בתכנית בשטח יער נטע אדם קיים.
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	דרגה ג, קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל.

שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	1. חניונים: חניון הר תורען, בצומת מצפה נטופה. שירותים תיירותיים בחניון הר תורען: שולחנות פיקניק שירות יערני: מגדל תצפית. 2. אתרים: מידע חסר 3. מסלולים: מסלול אופניים: בין צומת גולני לכביש 77 בצפון ולהר תבור בדרום. נתוני שביל הרכיבה: אורך שביל הסינגל - 12.6 ק"מ, אורך יתר הדרכים - 10 ק"מ. אורך שבילי רכיבה מצטבר - 22.6 ק"מ. טיפוס מצטבר כ- 460 מטר, תכנית השטח: אדמת טרה רוטה ומסלע חלקי. זמן רכיבה: 1.5 - 3.5 שעות לפי רמת הרוכב. רוחב השביל: השביל צר ומיועד לרוכב אחד.
תשתיות	1. אין מים זורמים 2. אין חשמל
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	1. ערך אדריכלי מגדל תורען נכלל בין המגדלים הייחודיים אשר נבנו מבטון. תכנון המגדל ייחודי בנוף היערות בארץ. המסה העיקרית של המבנה מחופה באבן פראית, מרפסות התצפית הינן מבטון חשוף. השילוב בין האבן הפראית לבין הבטון החשוף מאפיינות את סגנון הבנייה אשר היה נהוג בקק"ל בתקופה בה נבנה המגדל. המגדל משמש כנקודת ציון ביער ומנסה להשתלב בסביבתו מבחינת הבחירה בחומר ועם זאת מזוהה עם סגנון הבנייה שרווח בארץ בתקופה בה המגדל נבנה.
מקורות מידע	1. אילנה פרידמן 2. יערן המגדל 3. מסמכים מהארכיון הציוני 4. מפות הממ"ג 5. אתר האינטרנט של קק"ל

מדרג מצב פיזי	נק'	מדרג טיילות	נק'	מדרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	<u>ערך אדריכלי</u> : חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	<u>ערך היסטורי</u> : חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	<u>ערך נופי</u> : חשיבות וייחודיות הנוף הנשקל מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	<u>ערך תיירותי</u> : קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 8

המגדל וסביבתו- חניון, אתר הנצחה וכינת ישיבה

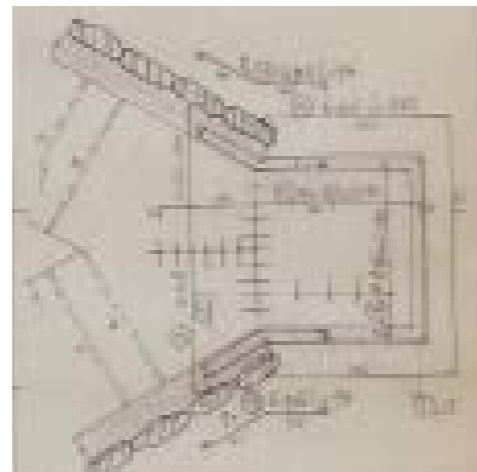
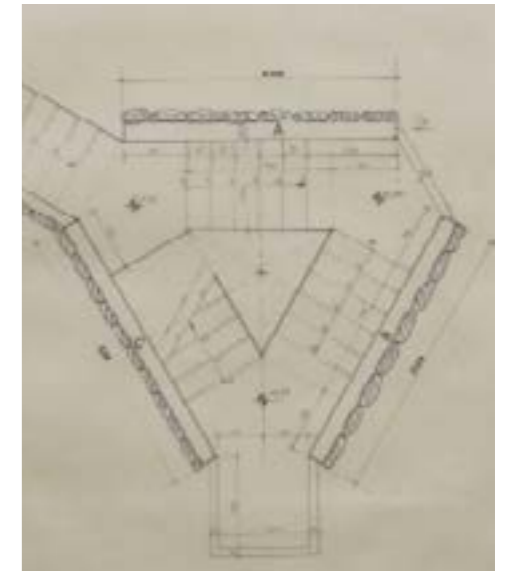
צילום פנורמי לכיוון דרום

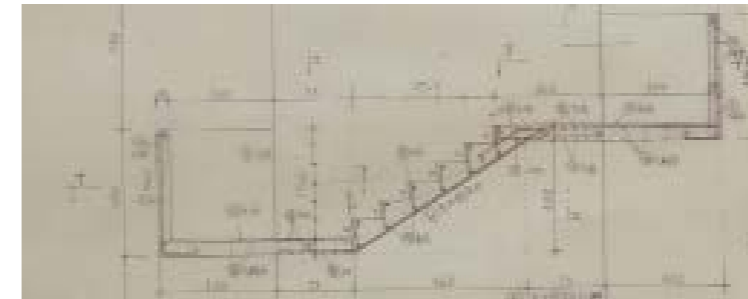
צילום פנורמי לכיוון צפון

שלט בכניסה למגדל אוסר עלייה עקב בטיחות לקויה

מרכסות תצפית אישיות לאורך המגדל

מדרגות המגדל - תכנית וחתך

מרכסות התצפית במעלה המגדל, חלונות חסרים, תקרה מתפוררת, גרפיטי והזנחה

חלל תחתון פוטנציאלי לשימוש הצופה או לקליטת קהל, מוזנח ולא מנוצל

התקלפות טיח מהתקרה וחשיפת ברזלי הזיון, סכנה של נפילת חלקי בנין על מבקרים.

התקלפות טיח מהתקרה וחשיפת ברזלי הזיון, סכנה של נפילת חלקי בנין על מבקרים.

ודליזם והשחתה של פינת הנצחה בסמוך למגדל

מצבו הפיסי של המגדל

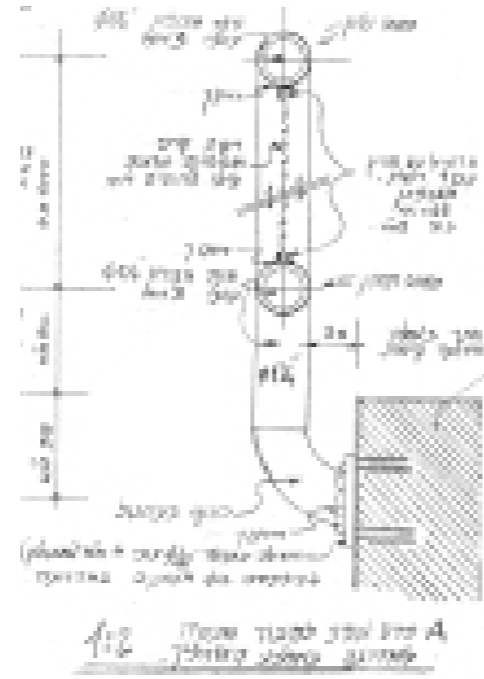
וודליזם- גרפיטי על הקירות

התקלפות הטיח כתוצאה מחוסר תחזוקה

חלודה וקורוזיה קשה במעקה בתא התצפיתן

פרט חיבור מעקה למדרגה.
המעקה מורכב ממאחז עליון, מאחז תחתון וביניהם רשת. במקומות מסוימים הרשת כבר אינה קיימת ועל כן העלייה למגדל מסוכנת

ריצוף אבן פראי בחלקו התחתון של המגדל

קירות המגדל - קירות בטון, במצב מוזנח, מלאים בסדקים.

מדרגת הבטון מתפרקת בחלקה.

חיפוי הבניין באבן פראית

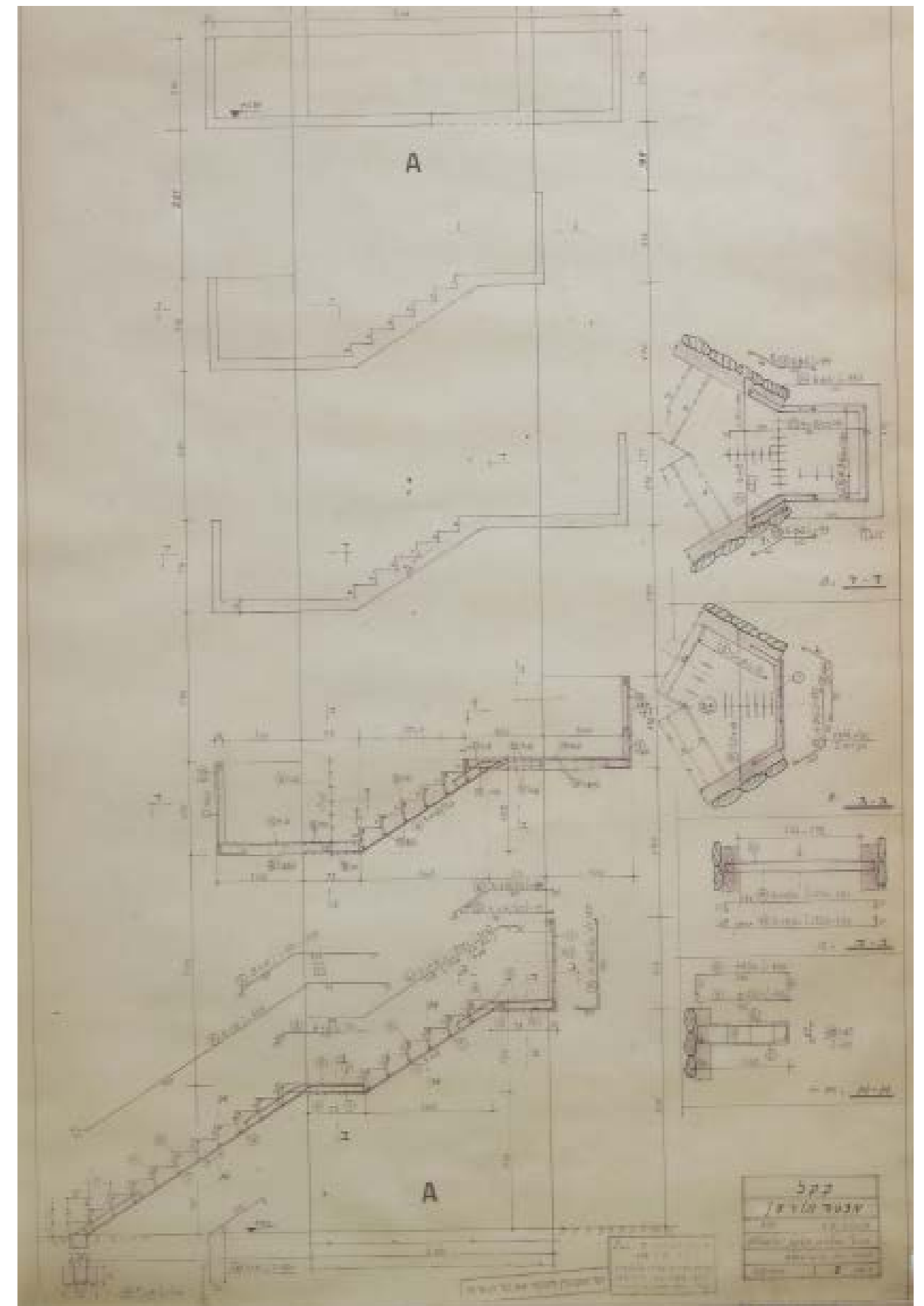
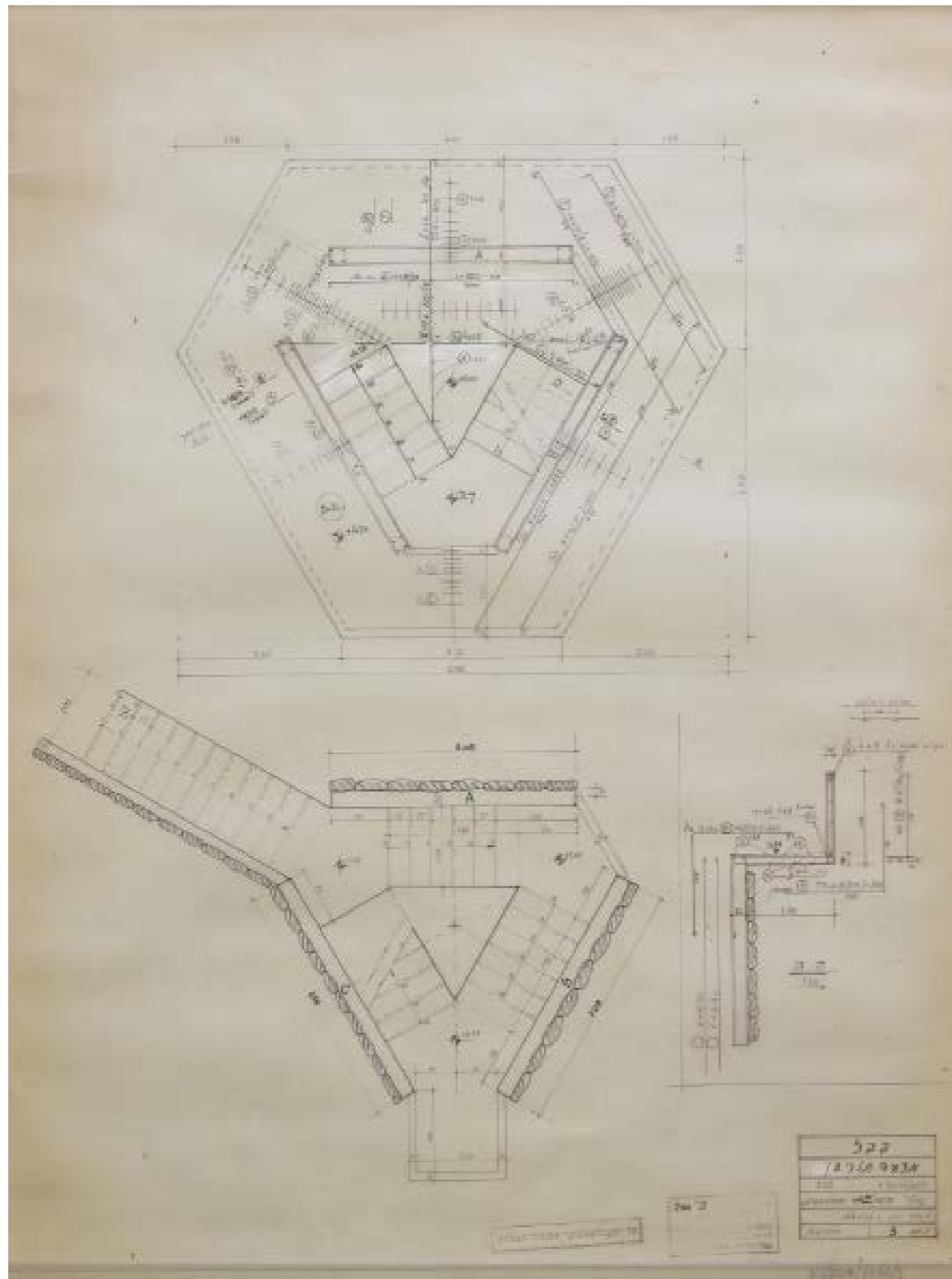
חזית מזרחית - 1980

המגדל מרחוק - 1970

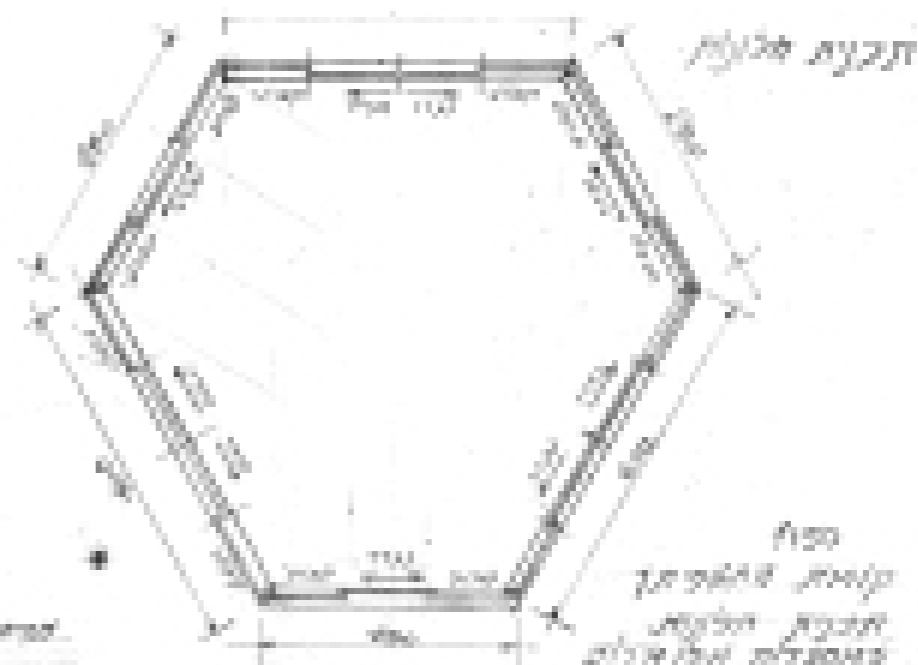
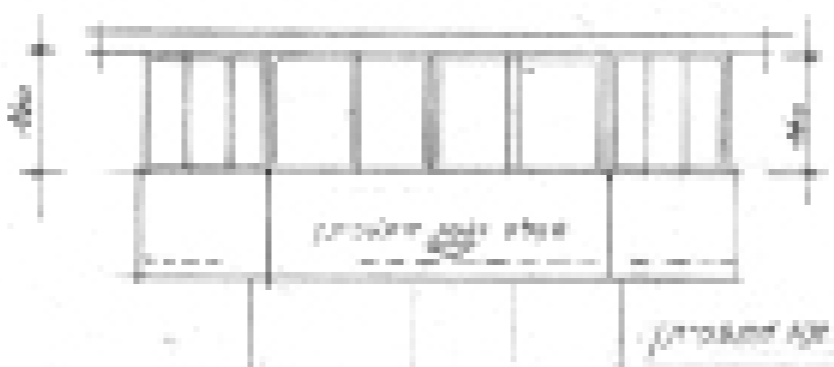

המגדל כפי שנראה מדרך הגישה - 1971

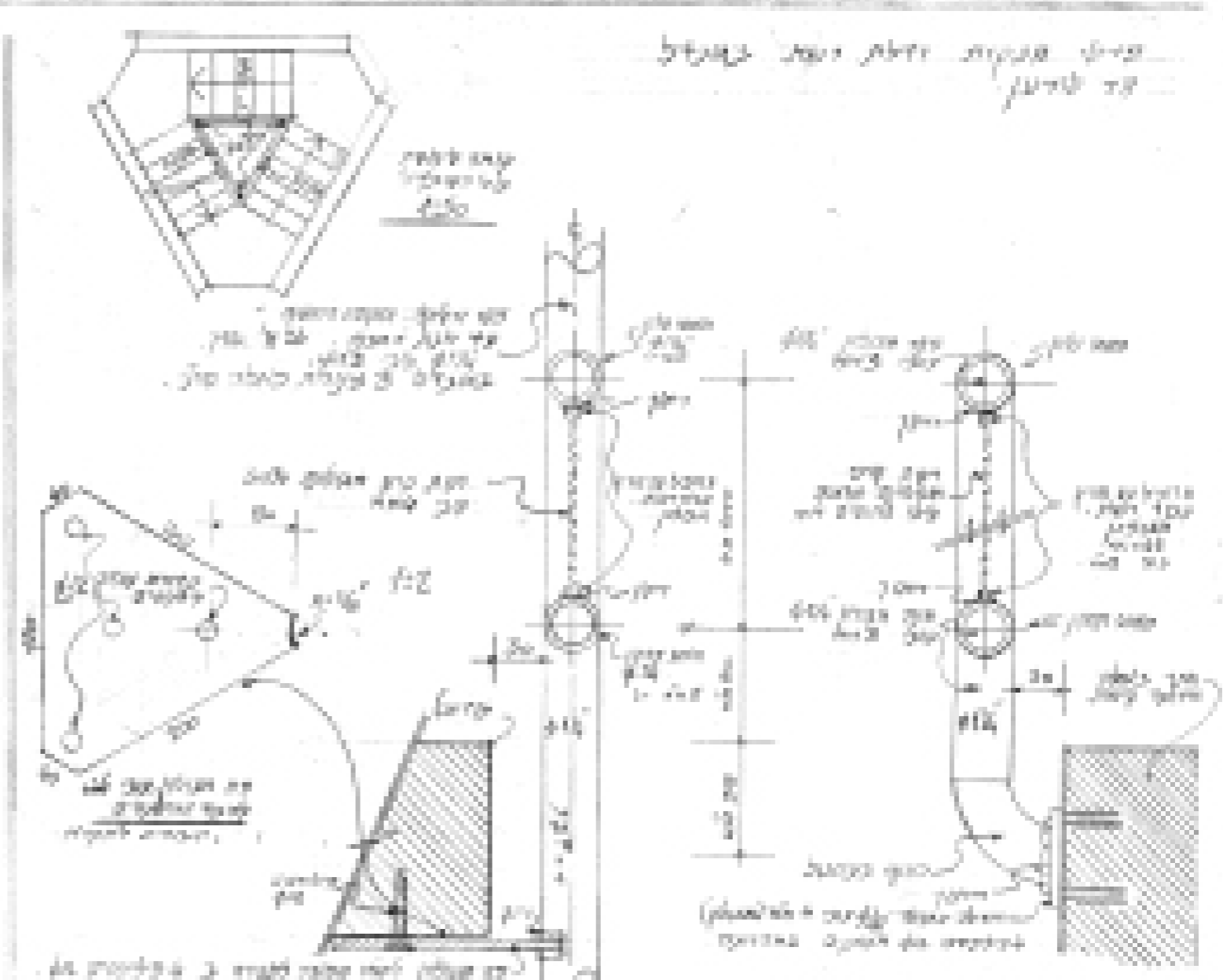
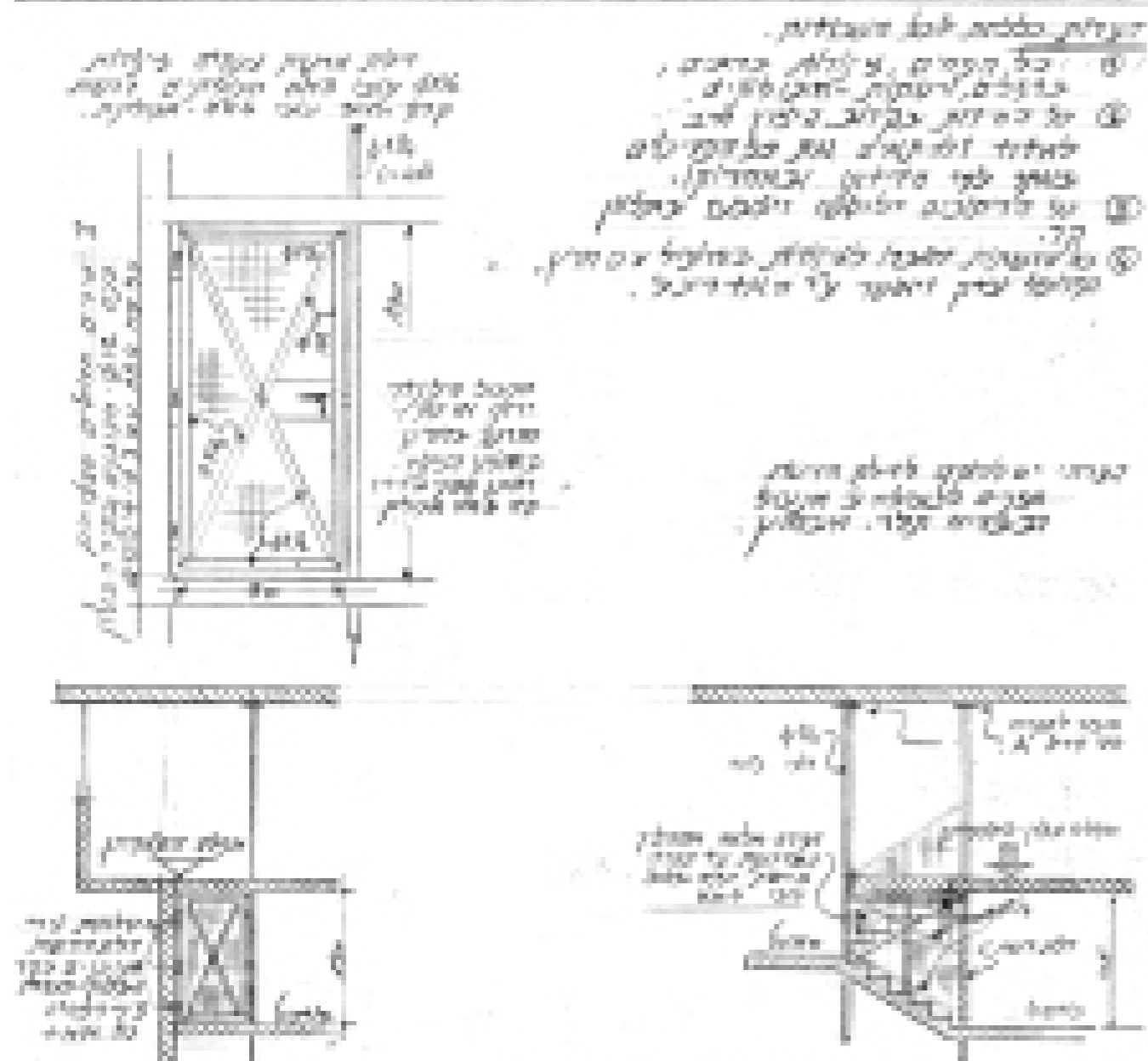

23. תוכנית סלון (במבט מן המדרגות) - תוכנית סלון

התוכנית מוצגת ברושור קביל לזווית של 45°.
 כל המדידות הן למחיצות.
 (1) חלון קשת עם רשת פלדה.
 (2) חלון פלדה עם רשת פלדה.
 (3) חלון פלדה עם רשת פלדה.

שם הפרויקט	מספר הפרויקט	תאריך
מספר התוכנית	מספר השרטוט	שם המעצב
מספר המסמך	מספר השרטוט	שם המעצב
מספר המסמך	מספר השרטוט	שם המעצב
מספר המסמך	מספר השרטוט	שם המעצב
מספר המסמך	מספר השרטוט	שם המעצב

מגדל טבריה

מגדל טבריה, יער שוויץ, מגדל מתכת
לא מופיע במפות ממ"ג

מגדל טבריה הישן (משמאל) והחדש (מימין) כפי שנראה מכביש הגישה

שם המגדל	טבריה החדש
מקור השם	על שם העיר טבריה הנמצאת בקרבת המגדל
שייכות למרחב בקק"ל	צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה ג, נשמר, טובל מהזנחה
מיקום גיאוגרפי כללי	גליל תחתון
גוש וחלקה	גוש: 15345 חלקה: 8
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור השטח: אין פיתוח שטח למרגלות המגדל תאור המבנה: מבנה קל: מבנה מתכת. גרם המדרגות לתא התצפית הינו חיצוני ובעל מהלך עליה רציף.
גובה המבנה	7 מטרים.
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	220 מטר מעל פני הים (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
תאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	הישובים הנצפים מהמגדל: מדרום: פוריה מצפון: העיר טבריה. היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: יער שוויץ מכל הכיוונים. מדרום: יער פוריה
שנת בניה	תחילת שנות ה - 90
אדריכל המגדל	יגאל רץ
הנצחה ו/ תורמים	אין
תפקוד המגדל כיום	אינו מאויש
תאור יער שוויץ 1. שטח	3,577 דונם
2. סיווג היער	-נופש בחיק הטבע -דרך נוף -אזור לשימור
3. מידע היסטורי אודות היער	היער קרוי על שם קהילת ידיד קק"ל בשוויץ שתרמו לפיתוח חניונים תיירותיים בסביבת היער.
4. נוף וסביבה	טופוגרפיה קרקע ונוף: המגדל צופה על נופי הגולן, הגליל והכנרת.
5. צמחייה	-אורן
תכנית יער מפורטת ליער	מס' תכנית: ג/8616 שטח תכנון: 3,557 דונם סטאטוס: מאושרת
ייעוד הקרקע של המגדל	-
מצב סטטוטורי של קרקע המגדל	מופיע בתכנית מס' תכנית: ג/8616

*נתונים אלו נכתבו עפ"י סיורים בשטח ושיחות עם היערן או סיר האזור

מדרג מצב פיזי	נק'	מידרג טיילות	נק'	מידרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	<u>ערך אדריכלי</u> : חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל	2	<u>ערך היסטורי</u> : חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	<u>ערך נופי</u> : חשיבות וייחודיות הנוף הנשקל מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	<u>ערך תיירותי</u> : קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 6

דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	אין
תשתיות במגדל ובסביבתו	אין תשתיות במגדל
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	ערך תיירותי: המגדל קרוב למסלולי טיול פעילים
מקורות מידע	1. יערן המגדל 2. מסמכים מהארכיון הציוני 3. מפות הממ"ג 4. אתר האינטרנט של קק"ל

המגדל וסביבתו – כביש גישה, מגדל מים סמוך שבעבר שימש כמגדל תצפית אש

צילום פנורמי לכיוון דרום מזרח

תא התצפיתן הישן

מגדל המים אשר שימש לתצפית הישנה

שער הכניסה לשטח המגדל- אינו נעול

סולם העליה למגדל המים

דלת תא התצפיתן- סובלת מחלודה וקורוזיה

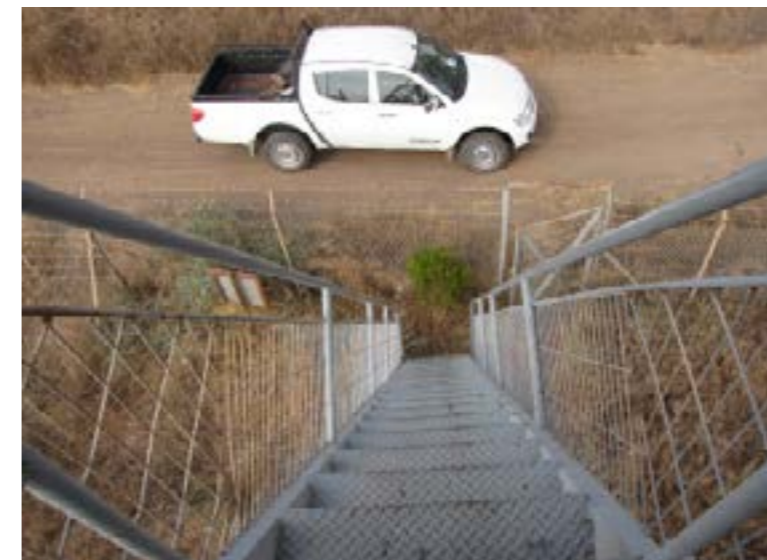
חלונות חסרים בתא התצפיתן

סולם העלייה למגדל המים הישן, חלוד, אינו מגודר ואינו בטיחותי

פנים תא התצפיתן

מדרגות העלייה למגדל

מגדל עופר

מגדל עופר, יער עופר (יער חוף הכרמל), מגדל בטון
מס' סידורי 1 במפות הממ"ג

שם המגדל	עופר
מקור השם	כשמו של היער בו הוא יושב, יער עופר
שייכות למרחב בק"ל	מרחב צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה א' נשמר במצב טוב
מיקום גיאוגרפי כללי	המורדות המערביים של הכרמל – בין מושב עופר לכרם מהרל.
תחום שיפוט	מועצה אזורית חוף הכרמל
גוש וחלקה	גוש: 11848 חלקה: 7
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מגדל בטון חשוף עם רגל במרכז ו 3 קומות תצפית מקיפות ביניהן מחבר גרם מדרגות מבטון הסובב את רגל הבניין. תאור השטח: רחבת דק, גן משחקים ומסעדה בהקמה
גובה המבנה	12 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	90 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
תיאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	הישובים הנצפים מהמגדל: מצפון מערב: קיבוץ עין כרמל (הוקם ב 1950) מדרום: מושב עופר (הוקם ב 1950) ממזרח: מושב כרם מהר"ל (הוקם ב 1949) מדרום מערב: מושב הבונים (הוקם ב 1949) ממערב: מושב צרופה (הוקם ב 1949) היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: המגדל ממוקם במרכז יערות חוף הכרמל.
שנת בניה	סוף שנות ה 60
אדריכל המגדל	ידידיה אייזנשטט
הנצחה ו/ תורמים	לא ידוע
תפקוד המגדל כיום	המגדל אינו מאויש.
תאור יער עופר (חוף הכרמל)	1. 20,134 דונם סה"כ
2. סיווג היער	1. יער נטע אדם קיים 7,564 דונם 2. יער פארק קיים 60 דונם 3. יער טבעי לשימור 12,159 דונם 4. יער נטע אדם מוצע 351 דונם
3. מידע היסטורי אודות היער	יער עופר (יער חוף הכרמל) ניטע ע"י קרן קימת לישראל בשנותיה הראשונות של המדינה.

מגדל עופר כפי שנראה מכביש 4

תאור המבנה והשטח

מבנה בטון חשוף היושב על קומת מסד המחופה באבן פראית מקומית. מהלכי מדרגות אורתוגוניים חיצוניים מקיפים את מסת המגדל. קומת המסד מוקפת במעקה ומשמשת כמרפסת תצפית. המפלס העליון של מהלך המדרגות מוצלל על ידי קירוי מלבני אשר מעליו תא התצפיתן אשר צורתו אף היא מלבנית. בפסגת המגדל נמצא תא התצפית.
תיאור השטח:

למרגלות המגדל שירותים ציבוריים, חדר הנצחה ובעתיד יפתחו גם מסעדה ומתקני שעשועים: גשר חבלים, אומגה, קיר טיפוס, ומגלשות למרגלות המגדל. פיתוח השטח כולל שולחנות פיקניק.

תאור המגדל וסביבתו

מיקום מגדל עופר ביחס ליערות:
מגדל עופר נמצא בתוך שטח יער עופר, שטח יער נטע אדם.

הוראות הגעה לאתר:

כביש מס' 4, כביש מס' 2.

יישובים בסביבתו הקרובה של המגדל:

מצפון מערב: קיבוץ עין כרמל (הוקם ב-1950)

מדרום: מושב עופר (הוקם ב-1950)

ממזרח: מושב כרם מהר"ל (הוקם ב-1949)

מדרום מערב: מושב הבונים (הוקם ב-1949)

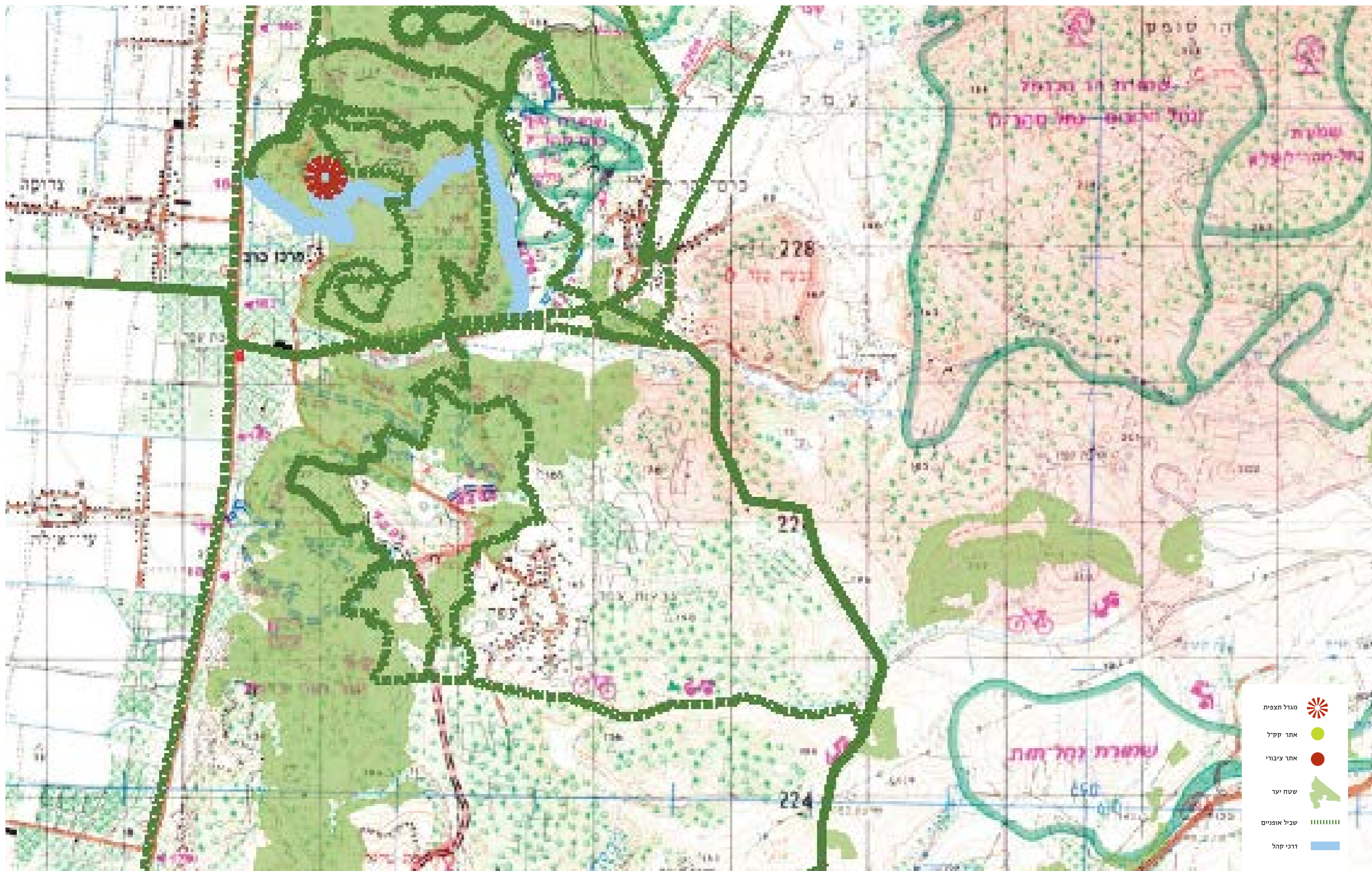
ממערב: מושב צרופה (הוקם ב 1949)

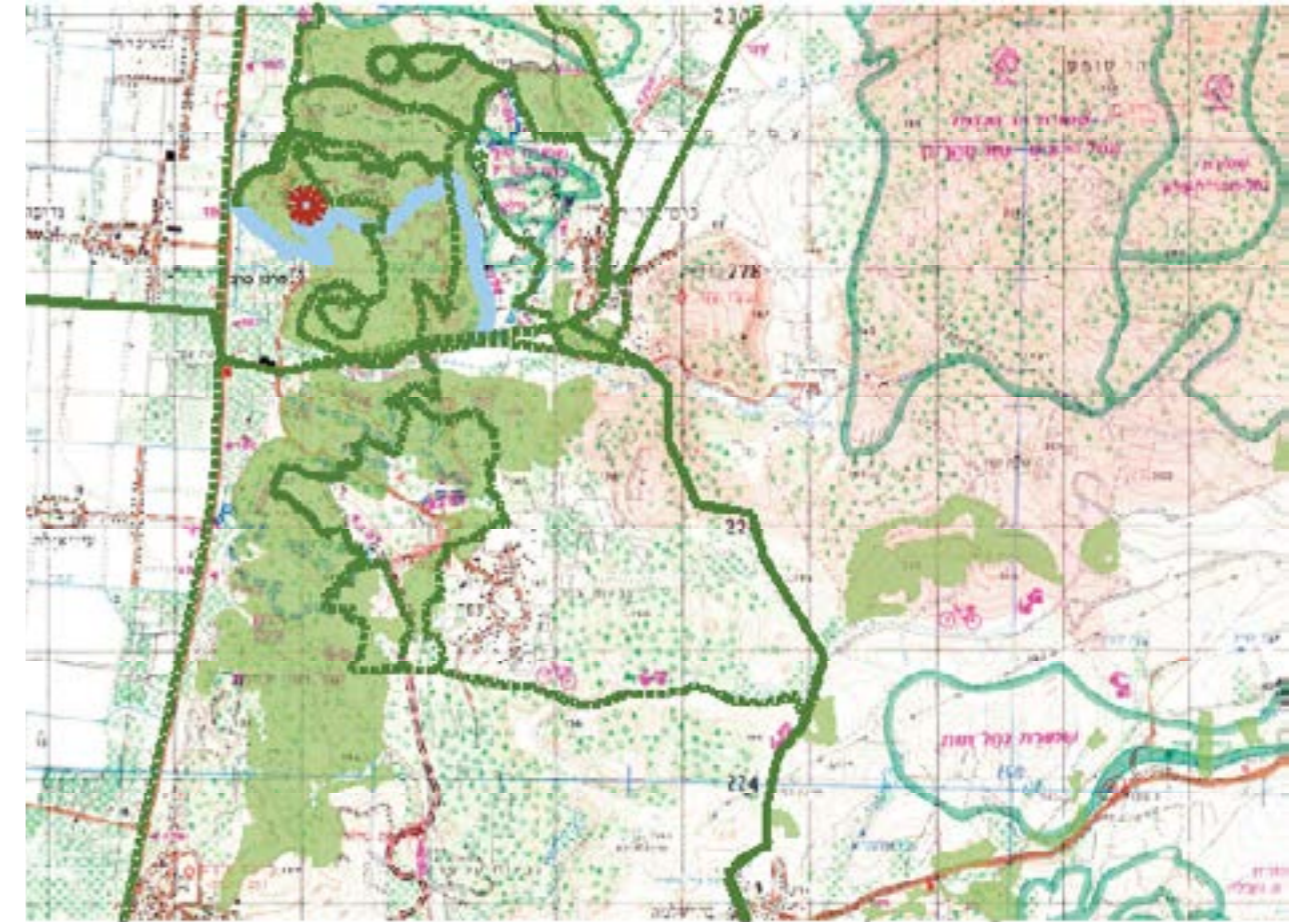
4. נוף וסביבה	אקלים אקלים ים תיכוני. טופוגרפיה, קרקע ונוף רובו של הר הכרמל, כמו גם אזור יער עופר, בנוי מסלעי גיר קשה. סלעים אלו מאופיינים בתופעות קרסטיות, בהן נוצרים נקיקים, טרשים ומערות. מצפון ליער עופר שוכנות המערות המפורסמות של הכרמל, שזכו לפרסום עולמי הודות לשרידי האדם הקדמון שנמצאו בהן. ממזרח ליער עופר נמצאת תופעה מיוחדת: שמורת סלעי טוף געשי, תזכורת להתפרצות הר געש תת-ימי בתקופות קדומות.
5. צמחייה	- עצי נטע אדם עם עצי חורש ים תיכוני. - לוטם מרווני - לוטם שעיר - קידה שעירה - רקפות - כלניות - מיני סחלבים
תכנית מתאר ליער עופר (נקרא גם יער חוף הכרמל)	מס' תכנית: חפאג/1328 שטח תכנון: 36,728 דונם סטאטוס: הוגשה תכנית לוועדה מחוזית
ייעוד הקרקע של המגדל	יער נטע אדם על פי תכנית חפאג/1328
מצב סטטוטורי של קרקע המגדל	המגדל נכלל בתכנית המפורטת ליער חוף הכרמל חפאג/1328 *אין התייחסות ספציפית למגדל בתכנית
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	דרגה א, פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל.
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	1. חניונים: חניון יער חוף הכרמל, הגעה לחניון דרך כביש פורדיס-חיפה. 2. אתרים ומרכזים תיירותיים: מרכז מירב ממוקם בסמוך לכביש מספר 4 (כביש חיפה תל אביב הישן). 3. מסלולים: * ישנם חלקים חופפים בין מסלולי אופניים למסלולי הולכי הרגל. 1. מסלול אופניים: מסלול אופניים שיוצא ממרכז מירב, עובר דרך נקודת התצפית, שם מתחבר לשביל ישראל. 2. מסלול רגלי המוביל לנחל המערות - מסלול הליכה משפחתי: נקודת התחלה וסיום: מרכז מירב - מסלול הליכה לחובבי לכת: אורך מסלול הליכה: כ-5 ק"מ במסלול מעגלי נקודת התחלה וסיום: מרכז מירב
תשתיות המגדל ובסביבתו	1. מים 2. חשמל

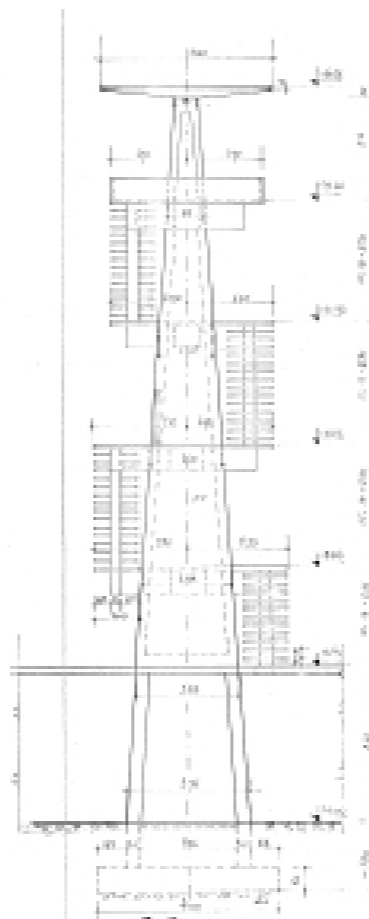
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	1. ערך אדריכלי: נימוק: המגדל נבנה בסגנון המזוהה עם התקופה בה נבנה, תקופה בה הדעה הרווחת בקק"ל הייתה כי על מגדלי התצפית ביערות לתפקד כנקודת ציון דרך ביער. 3. ערכי הנוף הנשקף מהמגדל מישור חוף הכרמל משתרע בין רכס הכרמל לבין הים התיכון. במקביל לקו החוף נפרסים במישור שלושה רכסי כורכר. ביניהם נמצאים עמקים פוריים, המכונים "אבוסים", שבהם נעשה עיקר העיבוד החקלאי. רכס הכורכר המערבי נושק לים, ובגלל הבלייה הרבה שהתרחשה בו הוא יוצר את החוף המפורץ ביותר בישראל. צוקי ההרים המתנשאים ממזרח למישור חוף הכרמל שוכנים בלבו של אזור חינוני, עטור יערות וחורשים. ממרומי ההר נשקפים הנופים המרהיבים של הכרמל הירוק ושל יישובי מישור החוף על השדות החקלאיים, מטעי הבננות ובריכות הדגים שלהם. מעבר להם-הים הכחול וחופו המפורץ. יערות חוף הכרמל הם חלק מהיערות שקק"ל נטעה והחורש הטבעי שהיא מטפחת על פני כרבע מיליון דונם. 4. פוטנציאל המקום כאתר טיילות הקרבה של המגדל לחניונים מסודרים, שבילי היער המסומנים, הקרבה למרכז מירב והנגישות של האתר מגדילים את פוטנציאל המקום כאתר טיילות.
מקורות מידע	1. אילנה פרידמן 2. יערן המגדל 3. מסמכים מהארכיון הציוני 4. מפות הממ"ג 5. אתר האינטרנט של קק"ל

מדרג מצב פיזי	נק'	מדרג טיילות	נק'	מדרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	ערך אדריכלי: חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	ערך היסטורי: חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	ערך נופי: חשיבות וייחודיות הנוף הנשקף מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	ערך תיירותי: קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 15

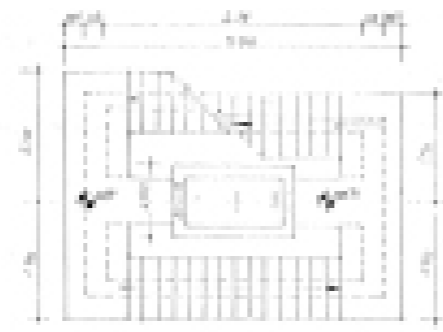
המגדל וסביבתו- רחבת דק, גן משחקים ומסעדה בהקמה

צילום פנורמי לכיוון מערב

צילום פנורמי לכיוון מזרח

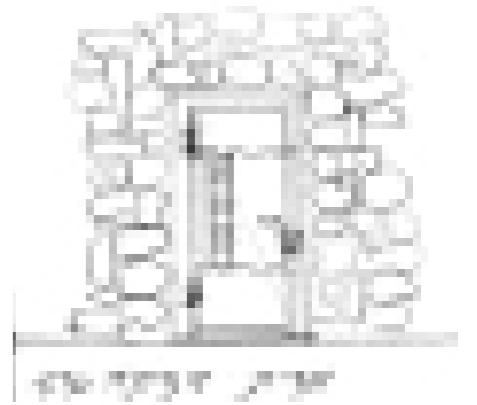
תכנית טיפוסית- מדרגות המגדל

סולם העלייה לתא הצופה ופתח הכניסה

מדרגות העלייה למגדל- מדרגות קונזוליות

דלת הכניסה למגדל

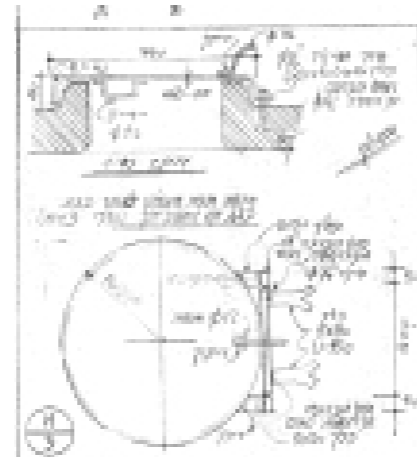
מדרגות המגדל התחתונות- קבועות, לעומת מדרגות המגדל הקונזוליות העליונות

חדר הנצחה למרגלות המגדל- מצבו שמור וטוב היות ונמצא מאחורי שער נעול

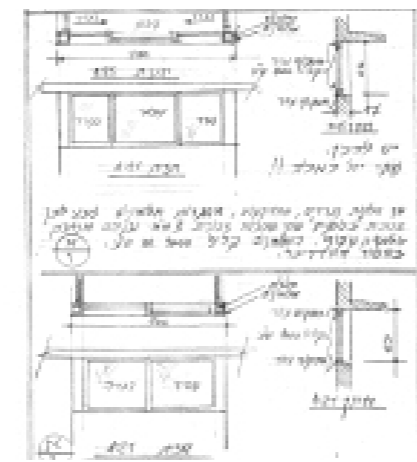
פתחים וחלונות

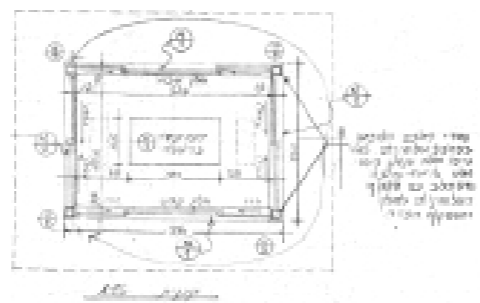
צוהר עגול בגג תא התצפיתן

ונדליזם- גרפיטי על הקירות

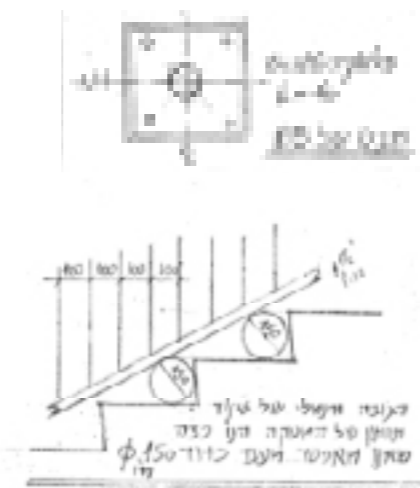
חזית חלונות בתא הצופה. כיום החלונות לא קיימים

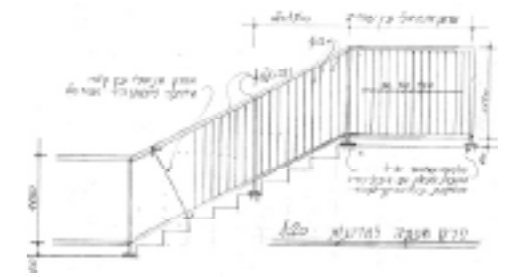
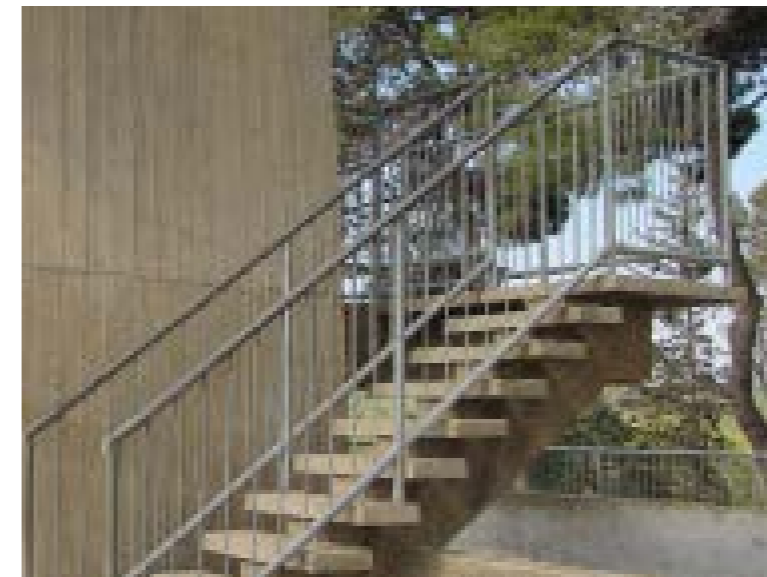
רצפת תא התצפיתן ופתח העליה בגודל 55x140 ס"מ

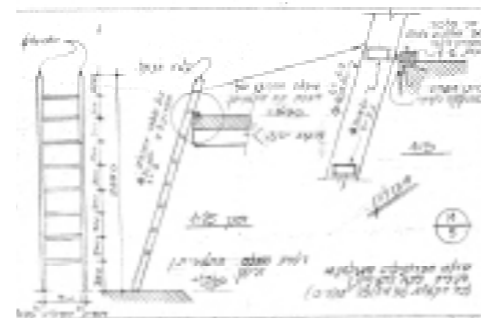
סדקים בבטון וחשיפת ברזלי הזיון

פרט חיבור המעקה למדרגות במגדל

פרט חיבור המעקה למדרגות הקונזוליות במגדל

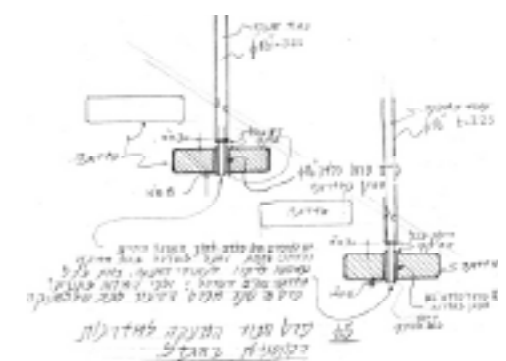
סולם עליה לתא התצפיתן- עשוי מפרופילים מגולוונים

פרט חיבור המעקה למדרגות הקונזוליות במגדל

חיפוי המגדל באבן פראית ופתחי איורור ודקורציה מבטון ושפריץ

בשרטוט- פרט חיבור המעקה למדרגות- מצב מקורי בתמונה- חורים קיימים שנשארו בבטון מהמעקה הישן

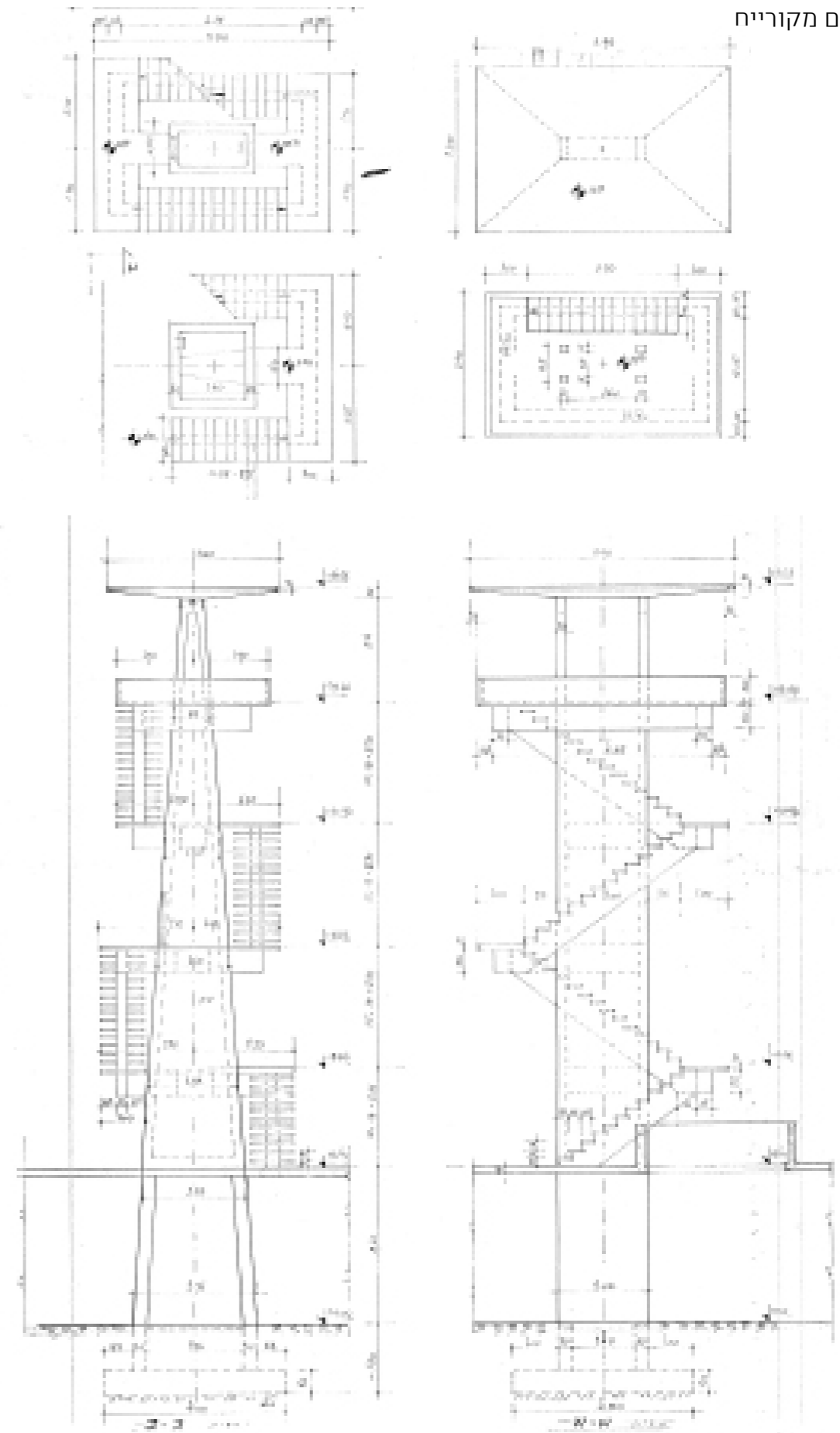
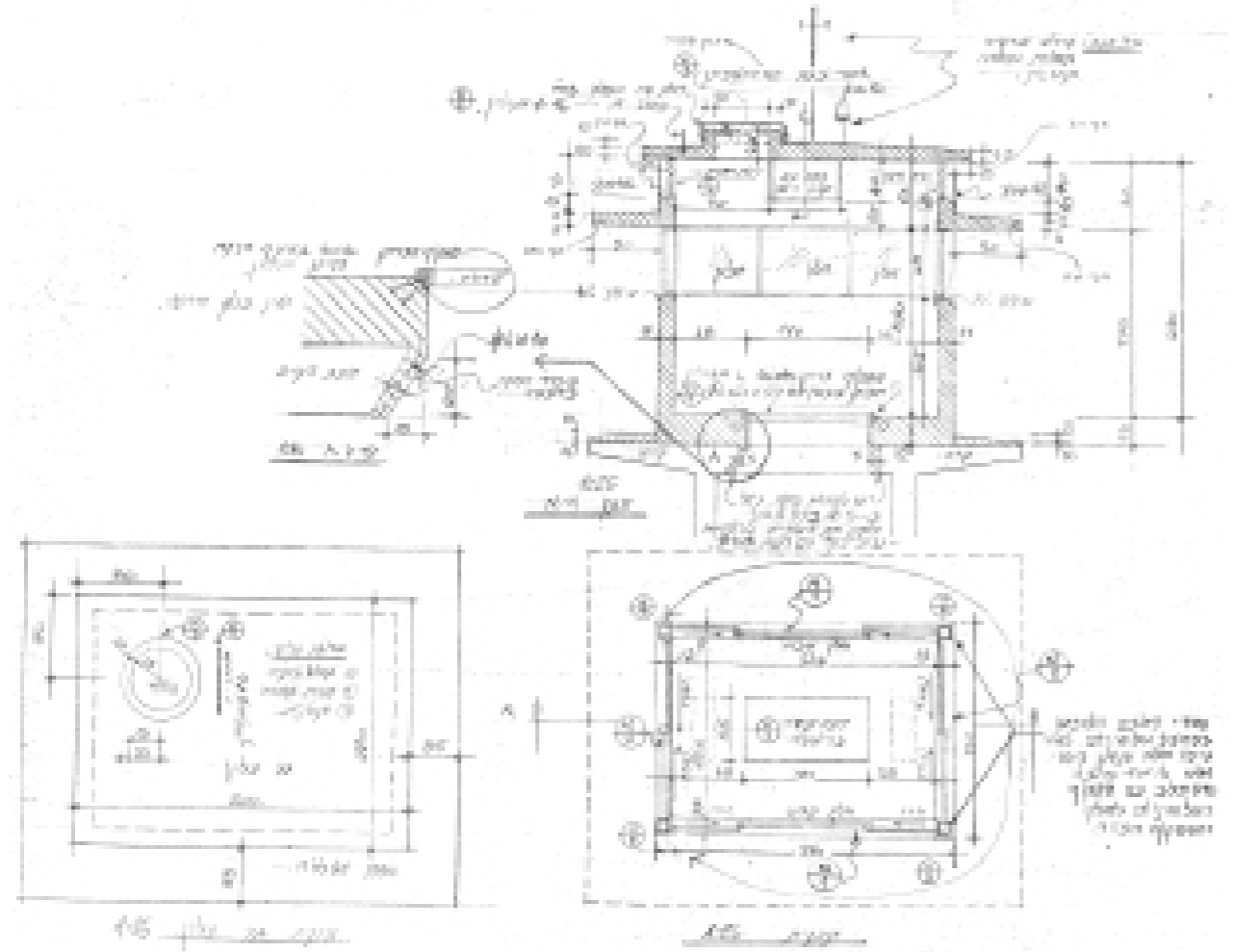
חזית צפונית- 1976

חזית צפון מערבית- 1970

הקמת פינת נופש- 1970

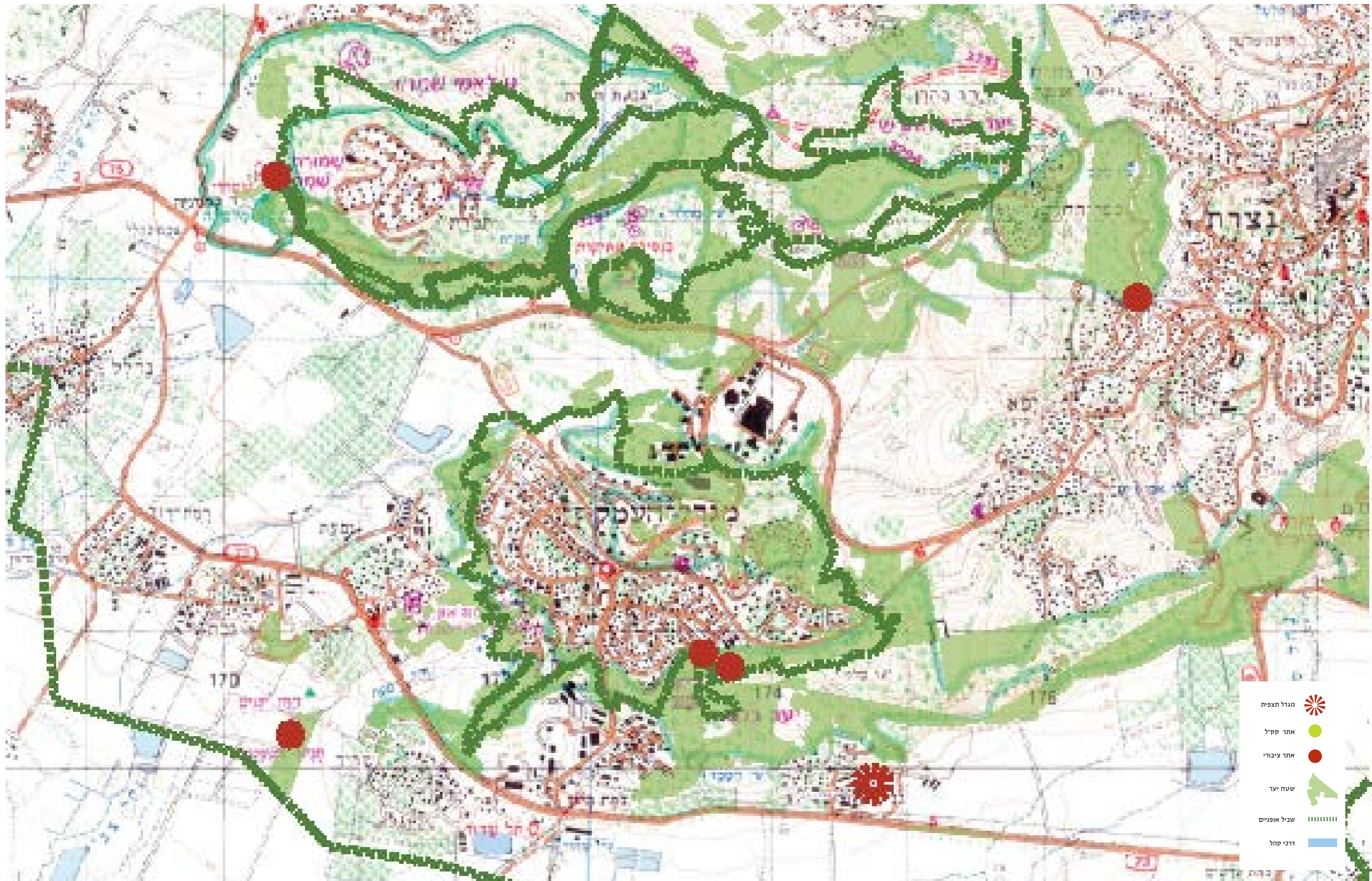
מגדל גניגר

שם המגדל	גניגר / "הגמל"
מקור השם	על שם היישוב גניגר בו נמצא המגדל וצורתו
שייכות למרחב בק"ל	צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה א, נשמר, במצב טוב
מיקום גיאוגרפי כללי	עמק יזרעאל
תחום שיפוט	מועצה אזורית עמק יזרעאל
גוש וחלקה	גוש: 17197
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מבנה בטון בצורת גליל אשר בפסגתו קשתי בעל פתחים אופקיים.
גובה המבנה	6 מטר
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	116 מטר
תיאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	הישובים הנצפים מהמגדל: מצפון: מגדל העמק מדרום מזרח: מזרע היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: מצפון: יער בלפור ובאופק יער כפר החורש
שנת בניה	1935
אדריכל המגדל	את "מגדל הגמל" תיכננו האדריכלים יוחנן רטנר ועמנואל ילן (וילנסקי).
הנצחה ו/ תורמים	אין
תפקוד המגדל כיום	ב-2003 שוקם על ידי המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, בשיתוף עם קרן קיימת לישראל, המועצה האזורית עמק יזרעאל וקיבוץ גניגר.
תיאור יער בלפור 1. שטח	3,630 דונם
2. סיווג היער ע"פ תמ"א 22 יער בלפור	יער נטע אדם קיים 610 דונם יער טבעי לשימור 3,020 דונם
3. מידע היסטורי אודות היער	מפעל יער בלפור החל בשנת 1928. היער היה הראשון שניטע לכבוד אישיות לא יהודית - הלורד בלפור. התרומות ליער נאספו מיהודי אנגליה ומיהודים ברחבי העולם.
4. נוף וסביבה	אקלים: כמויות הגשמים בעמק נעות בין כ- 450 מ"מ לשנה (במזרח העמק) ל- 600 מ"מ לשנה (במערב העמק). טמפרטורות ממוצעות: לאוגוסט - 24-26 בכל העמק, לינואר - 10-12 במערב העמק ו- 14-12 במזרח העמק. טופוגרפיה, קרקע ונוף: תצפית נוף אל עמק יזרעאל, השדות המעובדים, מאגרי המים שמנצנצים בשמש, בתיה של עפולה, גבעת המורה, עמק רמת מנשה וקיבוץ גניגר.
5. צמחייה	- אורן

תכנית מתאר יער בלפור	מס' תכנית: ג/17304 יערות הקשת הגדולה מהות: תכנון יערות הקשת הגדולה, כמרחב משולב של יערות ושטחים פתוחים לשימוש רב תכליתי לרווחת הציבור, פירוט ודיוק תמ"א 22, שינוי סיווג שטח היער חש/60 וחש/62 (מיער טבעי לשימור ליער נטע אדם קיים), יעוד שטחים לסוג יער שונים והגדרת דרכי יער ומוקדי נופש ותיירות ביער. סטטוס: מופקדת
ייעוד הקרקע של המגדל	-
מצב סטטוטורי של קרקע המגדל	* אין התייחסות ספציפית למגדל בתכנית
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	א. פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	אין
תשתיות המגדל ובסביבתו	אין
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	1. ערך אדריכלי את "מגדל הגמל" תיכננו האדריכלים יוחנן רטנר ועמנואל ילן (וילנסקי), שתי דמויות בולטות ביישוב העברי: בוגרי בתי ספר לאדריכלות בגרמניה שהגיעו למעמד גבוה הן כאנשי מודיעין וביטחון ב"הגנה", הן כאדריכלים ומתכננים פעילים, והן כמרצים לאדריכלות בטכניון. רטנר, שהשתחרר מהצבא בדרגת אלוף, אף עמד בראש הפקולטה. מבנה אסטטי בעל מראה ייחודי, נשמר במצב טוב והינו בעל תכנון מוקפד ברמת פרטי הבניין וחומרי הגמר. סגנון הבניה של מגדל זה מזוהה עם התקופה בה נבנה כמו גם עם סגנון הבניה האישי של רטנר וילן.
מקורות מידע	1. אילנה פרידמן 2. יערן המגדל 3. אתר האינטרנט של קק"ל

מדרג מצב פיזי	נק'	מידרג טיילות	נק'	מידרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	<u>ערך אדריכלי</u> : חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	<u>ערך היסטורי</u> : חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	<u>ערך נופי</u> : חשיבות וייחודיות הנוף הנשקל מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	<u>ערך תיירותי</u> : קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

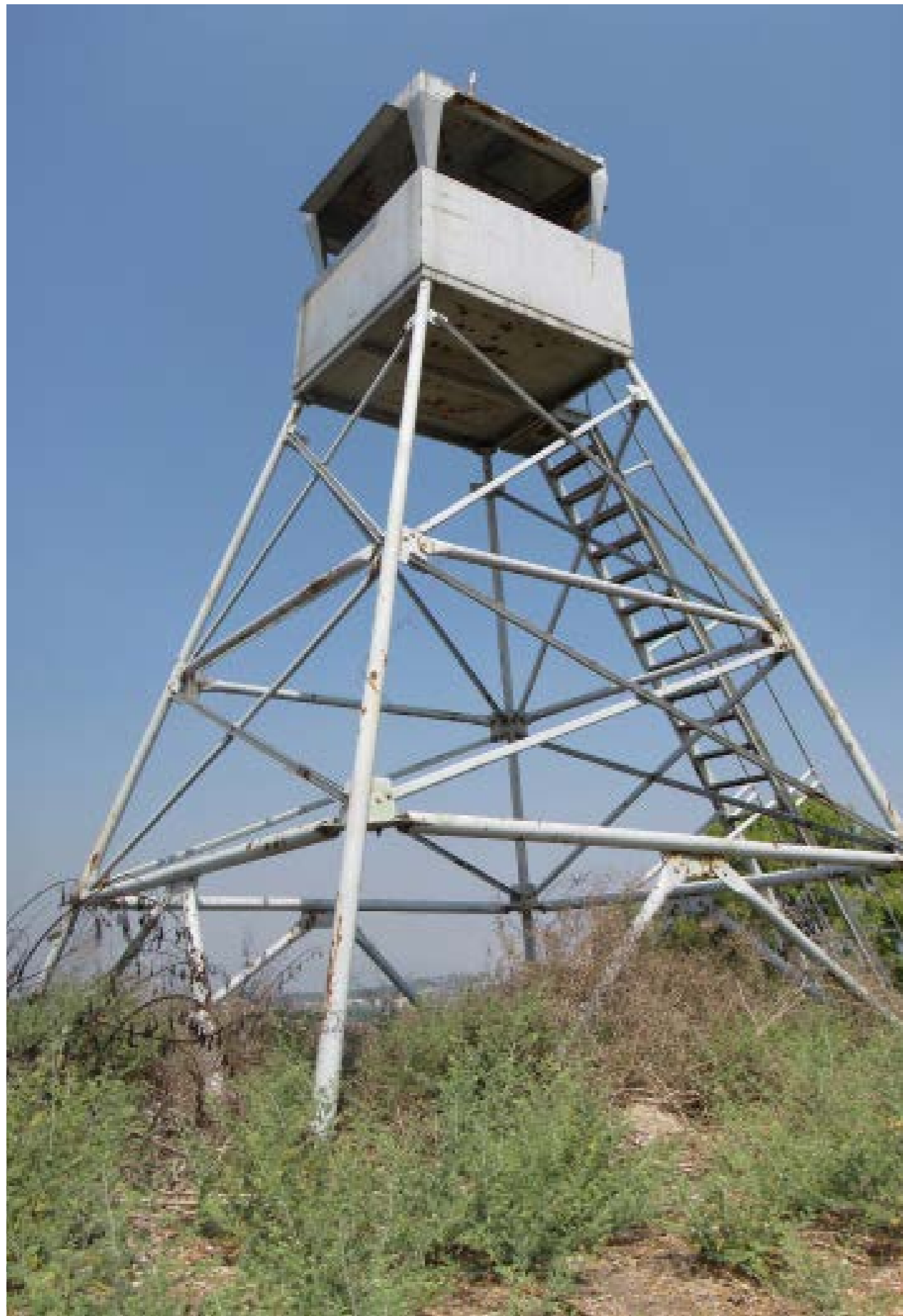
ניקוד כולל: 9

מגדל גניגר - "מגדל הגמל", 1935

מגדל מזרע

מגדל מזרע, סמוך ליישוב מזרע, מגדל מתכת
מס' סידורי 37 במפות הממ"ג

שם המגדל	מגדל מזרע
מקור השם	מגדל מזרע סמוך לקיבוץ מזרע
שייכות למרחב בק"ל	מרחב צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה ג: סובל ממפגעים
מיקום גיאוגרפי כללי	עמק יזרעאל
תחום שיפוט	מועצה אזורית עמק יזרעאל
גוש וחלקה	גוש: 16765 חלקה: 1
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מבנה קל ממתכת. תא התצפית סגור ומקורה. העלייה אל עמדת התצפית היא דרך גרם מדרגות מתכת. תאור השטח: ליד המגדל ישנו מאגר מים ושדות.
גובה המבנה	6 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	115 מטר מעל פני הים (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
תיאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	הישובים הנצפים מהמגדל: מצפון מזרח: קיבוץ מזרע (הוקם ב-1923), תל עדשים (הוקם ב-1913) מצפון: גניגר מדרום מזרח: מושב בלפוריה (הוקם ב-1919) ובאופק העיר עפולה. מצפון מערב: מגדל העמק ממערב: מושב כפר ברוך (הוקם ב-1926) היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: מצפון: יער בלפור מדרום מזרח: שמורת בלפוריה
שנת בניה	תחילת שנות ה - 90
אדריכל המגדל	יגאל רץ
הנצחה ו/ תורמים	אין
תפקוד המגדל כיום	המגדל אינו מאויש
תאור אזור חקלאי	1. שטח 3,345 דונם
2. סיווג	שטח חקלאי
3. מידע היסטורי אודות היער	לא נמצא מידע רלוונטי הנוגע בסקר זה
4. נוף וסביבה	אקלים: עמק יזרעאל מצוי בתחום האקלים הים תיכוני. כמויות הגשמים בעמק נעות בין כ- 450 מ"מ לשנה (במזרח העמק) ל- 600 מ"מ לשנה (במערב העמק). טופוגרפיה, קרקע ונוף: המגדל יושב על קרקע חקלאית מישורית מעובדת.
5. צמחייה	שטחי גידול חקלאי

מגדל מזרע כפי שנראה משביל הגישה בשדות הקיבוץ

תאור המבנה ופיתוח השטח
מבנה קל: מבנה מתכת הונבנה בשיטת מסבכים.
גרם המדרגות חיצוני ובעל מהלך עלייה אחד רציף.
תיאור השטח:
אין פיתוח למרגלות המגדל. המגדל יושב בשטח חלקאי
בבעלות קיבוץ מזרע.

מיקום גיאוגרפי ותיאור סביבת המגדל
המגדל נמצא בתוך שטח חקלאי בסמוך לקיבוץ מזרע
ובסמוך לשמורת בלפוריה.
הוראות הגעה לאתר:
הגעה מכביש מס' 60
יישובים בסביבתו הקרובה של המגדל:
מצפון: מזרע
מדרום מזרח: בלפוריה

*נתונים אלו נכתבו עפ"י סיורים בשטח ושיחות עם היערן או סייר האזור

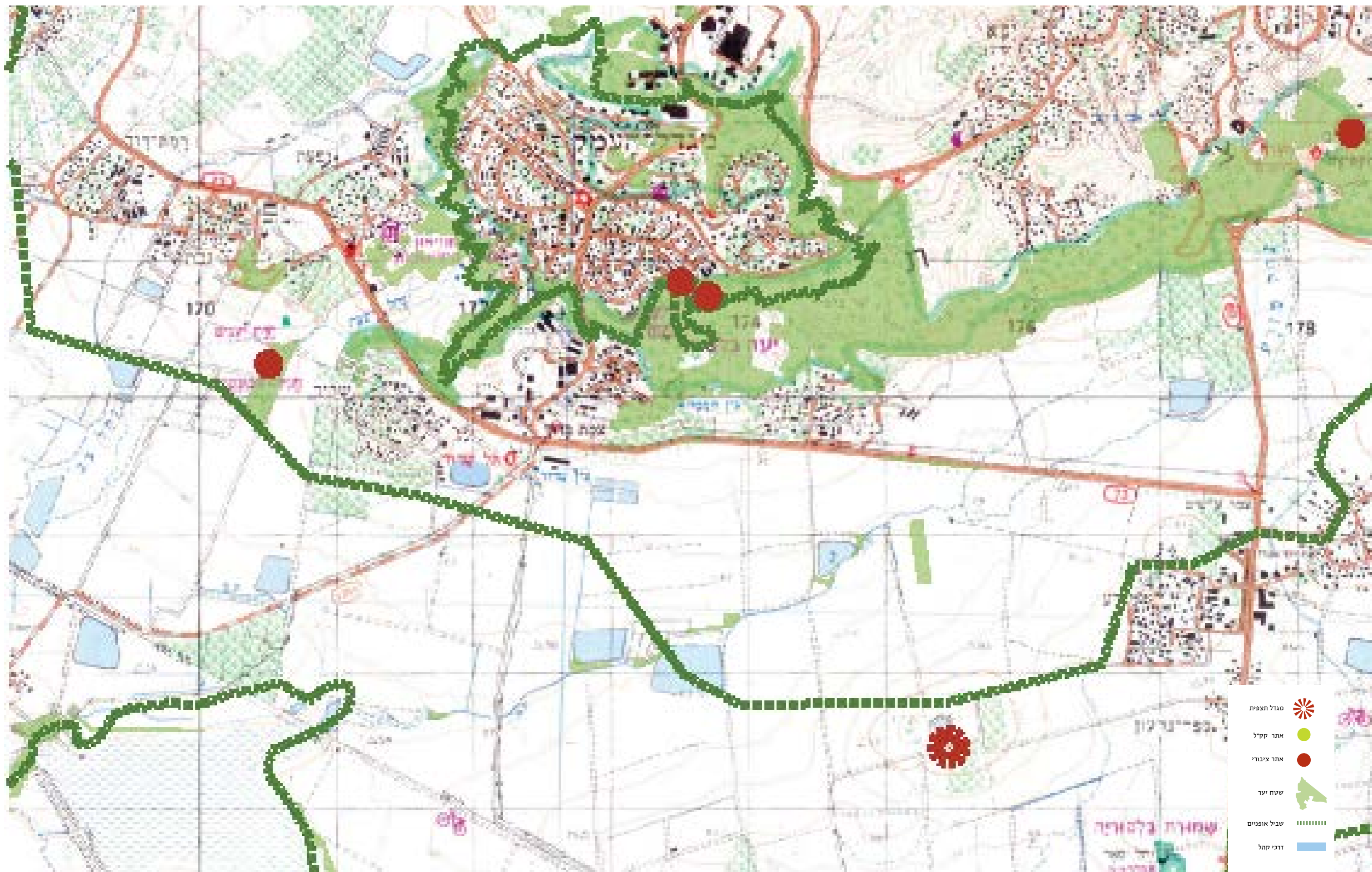

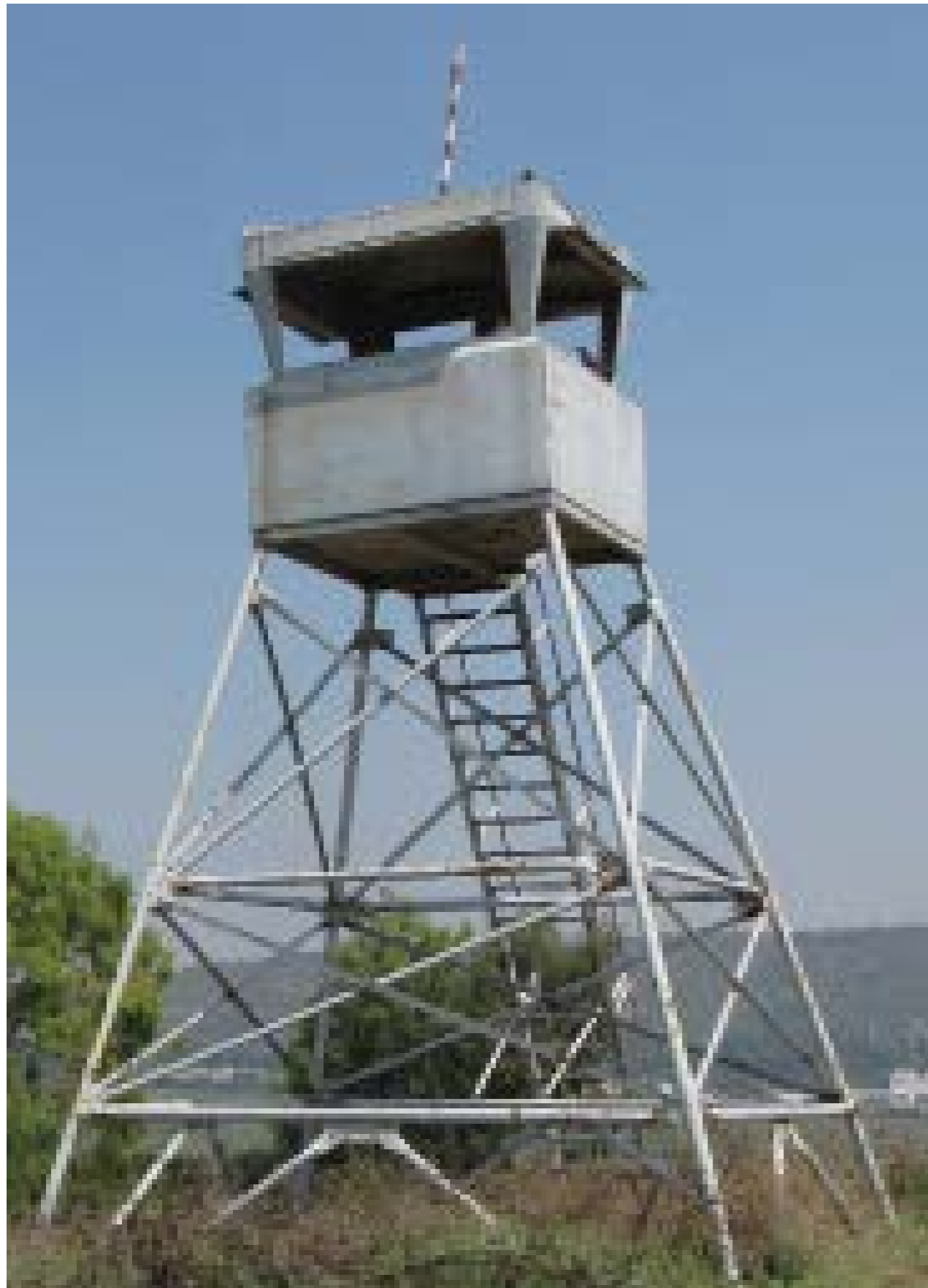
תכנית מתאר מפורטת	תוכנית: משצ/2 מהות: רשום אדמות קבוץ מזרע בספרי המקרקעין, לפי התשריט, בטול גושים קיימים, ביטול ואחוד חלקות קיימות וחלוקתן מחדש בהתאם למצב הקיים והפתוח בעתיד, קביעת יעדים ואזורים, בטול דרכים קיימות והתווית דרכים חדשות, בטול מקרקעי ייעוד וביטול הוראות תכניות קודמות בכל הנוגע לחלוקת השטח לצרכי רשום. שטח התכנון: 4,755 דונם
ייעוד הקרקע של המגדל	שטח חקלאי פרטי (בבעלות קיבוץ מזרע)
מצב סטאטוטורי של קרקע המגדל	המגדל נכלל בשטחים חקלאיים, * צמוד לתכנית משצ/2 * אין התייחסות ספציפית למגדל בתכנית
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	ד. לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל.
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	1. חניונים: לא קיימים חניונים סמוכים למגדל 2. אתרים: המגדל סמוך לשמורת בלפוריה 3. מסלולים: אין מסלולים מסומנים בקרבת המגדל
תשתיות המגדל וסביבתו	אין תשתיות
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	3. ערכי הנוף הנשקף מהמגדל נוף שטחי חקלאות לצד מאגרי מים ובאופק יישובים. תמונה המייצגת את צורת ההתיישבות הקיבוצית: יישוב מבודד אשר בבעלותו שטחים חקלאיים. צורת התיישבות ייחודית בנוף הארץ ישראלי.
מקורות מידע	1. אילנה פרידמן 2. יערן המגדל 3. מסמכים מהארכיון הציוני 4. מפות הממ"ג 5. אתר האינטרנט של קק"ל

מדרג מצב פיזי	מדרג טיילות	מדרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	ערכ אדריכלי: חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	ערכ היסטורי: חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	2
דרגה ג': סובל ממפגעים	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	ערכ נופי: חשיבות וייחודיות הנוף הנשקף מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	1
דרגה ד': לא נשמר	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	ערכ תיירותי: קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	0

ניקוד כולל: 4

צילום פנורמי לכיוון מזרח

צילום פנורמי לכיוון מערב

המגדל וסביבתו - מאגר מים ושדות

פנים תא התצפיתן- חלונות חסרים

פנים תא התצפיתן- מזנח ונטוש

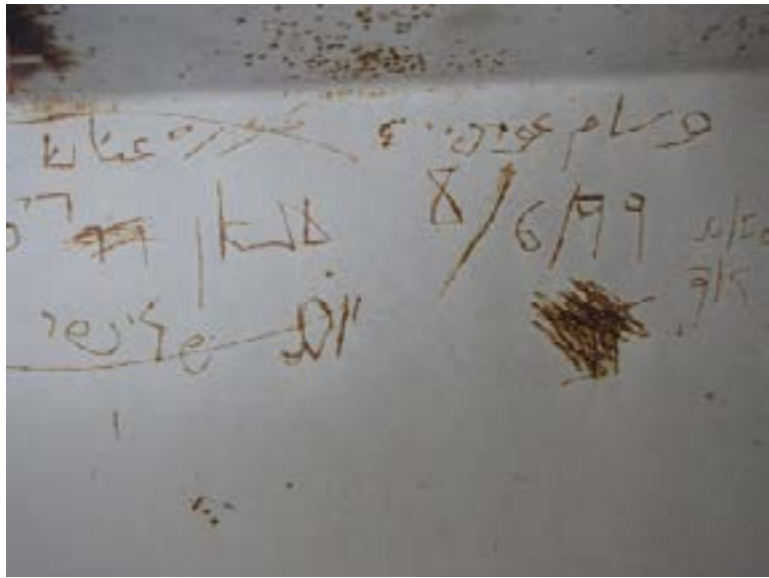
קיר פנימי בתא התצפיתן

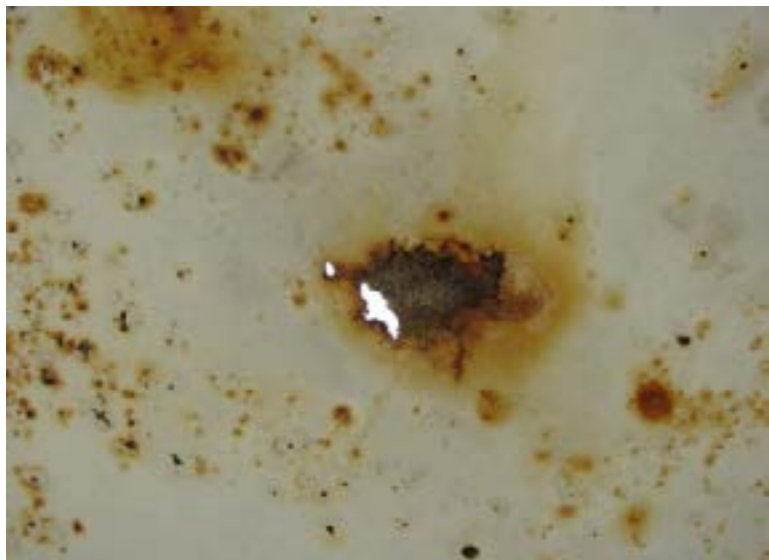
מבט אל מדרגות המתכת ותא התצפיתן

מבט מתא התצפיתן לעבר המדרגות

ונדליזם- חריטות על קירות תא התצפיתן

חלודה וקורוזיה של המתכת

חלודה וקילוף צבע במדרגות המגדל

חלודה וקילוף צבע בתחתית תא התצפיתן

חלודה וקילוף צבע במחברים השונים

מגדל גבעת המורה

מגדל גבעת המורה, יער גבעת המורה, מגדל בטון
מס' סידורי 10 במפות הממ"ג

שם המגדל	מגדל גבעת המורה
מקור השם	המקום מוזכר לראשונה בספר שופטים בתיאור מלחמתו של גדעון במדיינים: "וישכם ירבעל הוא גדעון וכל-העם אשר אתו ויחנו על-עין חרד ומחנה מדין היה-לו מצפון מגבעת המורה בעמק". ישנן שתי סברות למשמעות השם גבעת המורה: 1. מלשון "מורה דרך". 2. בשל צורתה המחודדת של פסגת הגבעה ומריבוי אבני הבזלת על מדרונותיה, ניתן לשער כי הגבעה הייתה בתקופות קודמות הר געש פעיל. יש המייחסים את השם גבעת המורה לפעולה הוולקנית של ההר ה"מורה", כלומר: "יורה" לבה.
שייכות למרחב בק"ל	מרחב צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה א, נשמר במצב טוב
מיקום גיאוגרפי כללי	עמק יזרעאל, צפון מזרחית לעפולה
תחום שיפוט	מועצה אזורית הגלבוע
גוש וחלקה	גוש: 17236 חלקה: 7
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מגדל בטון מחופה באבן פראית. מבנה המגדל בצורת גליל עם מרפסת תצפית מעוגלת למטה ולמעלה עמדת תצפית מקורה. תאור השטח: בסביבת המגדל מדרגות בנויות לטובת נגישות ופחי אשפה.
גובה המבנה	12 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	520 מטר מעל פני הים (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
תיאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	היישובים הנצפים מהמגדל: מצפון: דברת מדרום: עין חרוד, גבע, כפר יחזקאל ממערב: עפולה היערות והפארקים הנצפים מהמגדל: המגדל שוכן במרכז יערות גבעת המורה וצפוה על כל היערות בסביבתו מצפון: חרבת אנדור
שנת בניה	סוף שנות ה 60
אדריכל המגדל	ידידיה אייזנשטט
הנצחה ו/ תורמים	אין
תפקוד המגדל כיום	המגדל מאויש בכל עונה על פי מזג האוויר מלפני הצהריים עד הערב. בשישי ושבת המגדל מאויש מתשע בבוקר
תאור יער גבעת המורה	1. שטח 8,807 דונם
2. סיווג היער ע"פ תמ"א	יער נטע אדם קיים 4,663 דונם יער טבעי לשימור 3,214 דונם יער נטע אדם מוצע 930 דונם

ידידיה אייזנשטט עם מודל מגדל גבעת המורה

תאור המבנה ופיתוח השטח.
מבנה בטון הממוקם על מדרון בפסגת גבעת המורה.
מסת המגדל עצמו, ובה מערך העלייה לתא התצפיתן
יושבת על מסד רחב המשמש כמרפסת תצפית פתוחה.
תא התצפית עצמו ממוקם בפסגת המגדל וצורתו
קעורה ומתחברת באופן רציף לשטח הפנים של מסת
המגדל עצמו. מעל תא התצפית קיים קירוי מבטון
בעל ניתוק עדין מתא התצפית הקעור. חומר הגמר של
המגדל, כולל קומת המסד שלו הינו חיפוי אבן בזלת
מקומית.
תיאור השטח:
מגדל התצפית יושב בפסגת ההר ונתמך בטופוגרפיה
הטבעית.

מיקום גיאוגרפי ודרכים בסביבת המגדל
מגדל גבעת המורה ממוקם במרכז יערות גבעת המורה
הוראות הגעה לאתר:
מכביש עפולה, כביש מס' 65
יישובים בסביבתו הקרובה של המגדל:
מצפון מערב: עפולה עלית. ממערב: עפולה

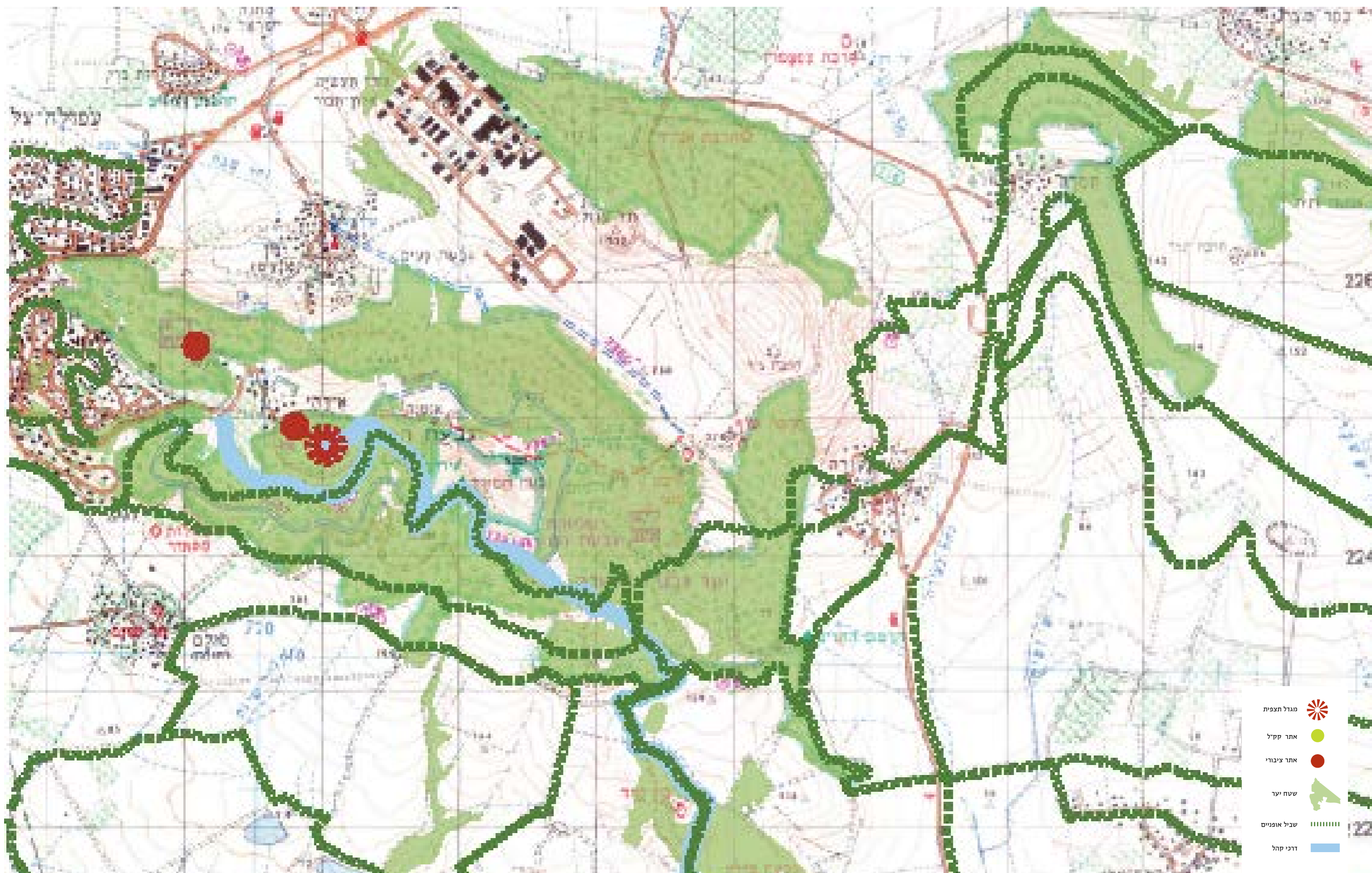
*נתונים אלו נכתבו ע"י סיורים בשטח ושיחות עם היערן או סייר האזור

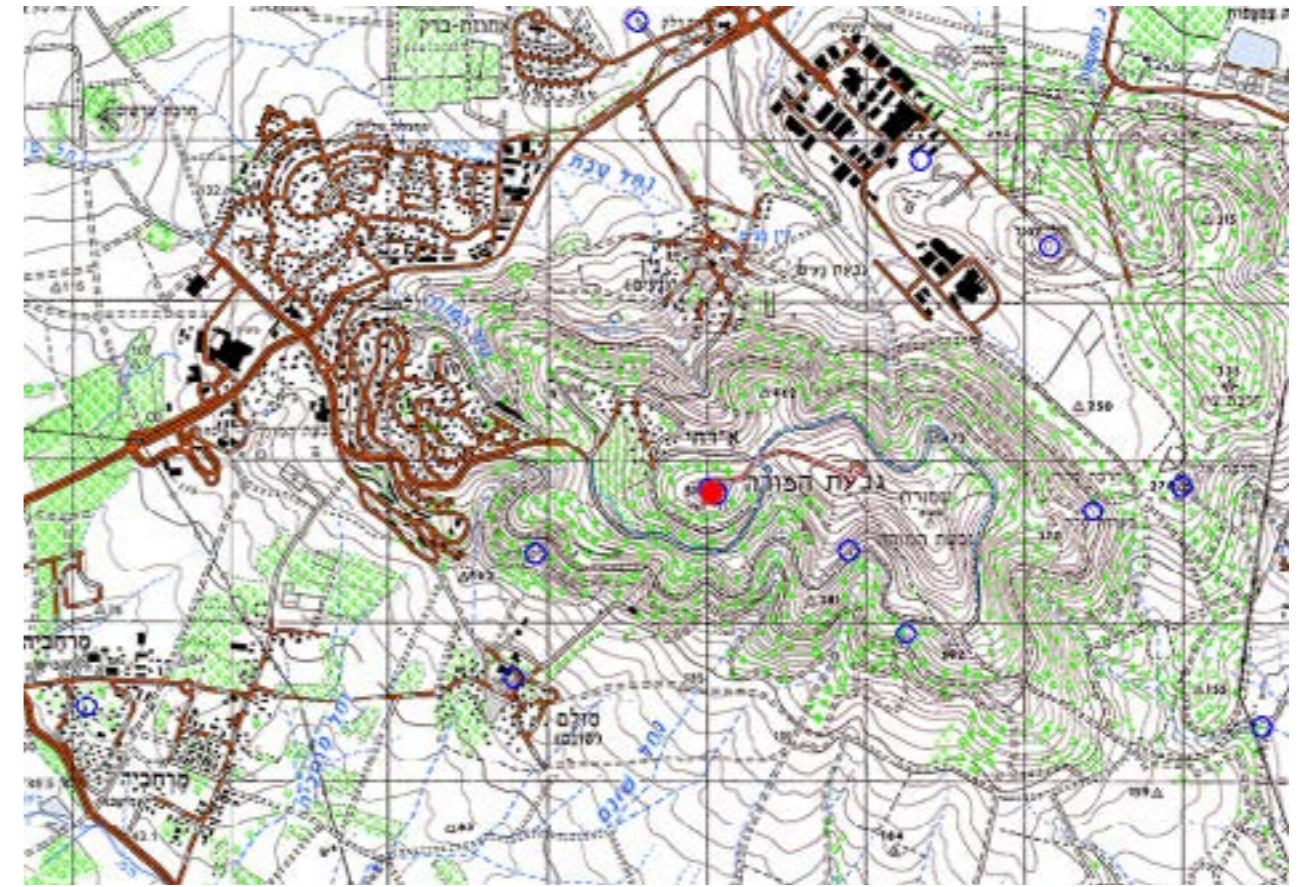
3. מידע היסטורי אודות היער	רכישת אדמות עמק יזרעאל ויישובן היה אחד מהמפעלים הגדולים הראשונים של קרן קיימת לישראל. בשנות ה 90 של המאה העשרים קק"ל פעלה בטיפול בתופעת המלחתם של הקרקעות החקלאיות: ניקוז עודפי מי התהום ושטיפת הקרקע באמצעות התקנת מערכות ניקוז תת קרקעיות חדשניות. הוטמנה בקרקע מערכת ניקוז אשר תפקידה לפנות את המים המלוחים בקרקע לערוץ ניקוז עילי (נחל או תעלה). השטחים שהומלחו הפכו לשטחים מניבים, לרבות שטחי היער הטבעי הקיים בסביבתו של המגדל.
4. נוף וסביבה	אקלים: עמק יזרעאל מצוי בתחום האקלים הים תיכוני. כמויות הגשמים בעמק נעות בין כ- 450 מ'. טופוגרפיה, קרקע ונוף: גבעת המורה, הוא רכס הררי קצר ומבודד בגליל התחתון, הנישא מעל עמק יזרעאל ועמק חרוד המקיפים אותו מכל עבריו.
5. צמחייה	-עצי בוסתן רחבי עלים. -עצי מים במפגש הנחלים. -עצי אלון בוגרים.
תכנית מתאר ליער גבעת המורה	מס' תכנית: ג/13445 שטח התכנון: 12,836 דונם מטרת התכנית: פירוט ודיוק יער גבעת המורה על פי תמ"א 22, הסדרת גבולות שמורת טבע ושמורת נוף, הגדרה וקביעת אתרים קולטי קהל ודרכי יער. סטאטוס: מאושרת
ייעוד הקרקע של המגדל	יער טבעי לשימור
מצב סטטוטורי של קרקע המגדל	התייחסות למגדל בתכנית מס' ג/13445, תכנית מפורטת ליערות גבעת המורה: בסעיף 3.1.4- מגדל תצפית לצורך התרעה בפני שריפות ולצורך תצפית על הנוף של הנופשים ביער. היתר בניה יינתן על פי תוכנית בינוי על ידי הועדה המקומית.
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	דרגה א, פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל.
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	1. חניונים: 1. חניון גבעת המורה 2. חניון הפסגה המזרחית 2. אתרים: 1. קבר השיח' נבי דחי 2. שמורת האירוס הנצרתי 3. אנדרטת יזכור לאנשי בלפוריה 4. חורשת אקליפטוס. החורשה ניטעה עם ייסוד בלפוריה במטרה לייבש ביצות. 5. שמורת האירוסים של גבעת המורה 3. דרכי יער: דרך הנוף מגבעת המורה אל שמורת בלפוריה 4. מסלולי אופניים: קיימים שבילי אופניים, מידע מפורט חסר.
תשתיות המגדל ובסביבתו	1. מים זורמים 2. חשמל

קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	1. ערך אדריכלי: מבנה מגדל התצפית בגבעת המורה שנבנה על ידי אדריכל ידידיה אייזנשטט הינו המגדל היחידי אשר נעשה בו שימוש באבן בזלת כחומר גמר. המגדל מתפקד כנקודת ציון למטיילים ביער. מגדל גבעת המורה מזוהה עם סגנון הבנייה של האדריכל ידידיה אייזנשטט ומייצג תקופה בה מגדל התצפית היווה סימן ההיכר של היער בו הוא יושב ועל כך המבנה ייחודי וחד פעמי. 3. ערכי הנוף הנשקף מהמגדל מפסגת גבעת המורה, עליה יושב המגדל קיימים מבטים אל העמקים, המושבים, הקיבוצים, השדות החקלאיים ומאגרי מים. מגוון נופי זה, שילוב טיפוסי התיישבויות לצד נופי טבע וחקלאות מהווים חלק בסיפור ההיסטוריה של המקום. 4. פוטנציאל המקום כאתר טיילות הקרבה של המגדל לחניונים מסודרים, שבילי היער המסומנים, כמו גם, נוכחות הגבעה עליה ניצב למרחוק מגבירים את פוטנציאל המקום כאתר טיילות.
מקורות מידע	1. אילנה פרידמן 2. יערן המגדל 3. מסמכים מהארכיון הציוני 4. מפות הממ"ג 5. אתר האינטרנט של קק"ל

מדרג מצב פיזי	נק'	מדרג טיילות	נק'	מדרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	<u>ערך אדריכלי</u> : חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	<u>ערך היסטורי</u> : חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	<u>ערך נופי</u> : חשיבות וייחודיות הנוף הנשקל מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	<u>ערך תיירותי</u> : קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 15

המגדל וסביבתו- מדרגות בנויות לטובת נגישות, פחי אשפה

חזיתות

המגדל וסביבתו – מרפסת תצפית ציבורית נגישה ללקהל

צילום פנורמי לכיוון מערב

צילום פנורמי לכיוון מזרח

מרפסת התצפיתן

פנים המגדל
מבט מפתח הכניסה אל מדרגות העליה למגדל

פתח הכניסה למגדל

מדרגות המגדל - מדרגות בטון

מדרגות המגדל - מבט מלמטה

סדקים בבטון, חשיפת ברזלי הזיון

ונדליזם- גרפיטי על הקירות

סדקים בבטון

ונדליזם- גרפיטי על הקירות

סדקים בבטון

קילופי צבע במעקה

קירות פנים המגדל- בטון חשוף

תקריבים: פרטים וחומרים

רצפת מדרגות המגדל- בטון חשוף

מעקה מתכת צבוע לאורך המדרגות

חיפוי קירות חיצוניים- אבן בזלת. ישנם פתחי אוורור עגולים לאורך המגדל

פתח האוורור מבפנים- מקום משכון של היונים

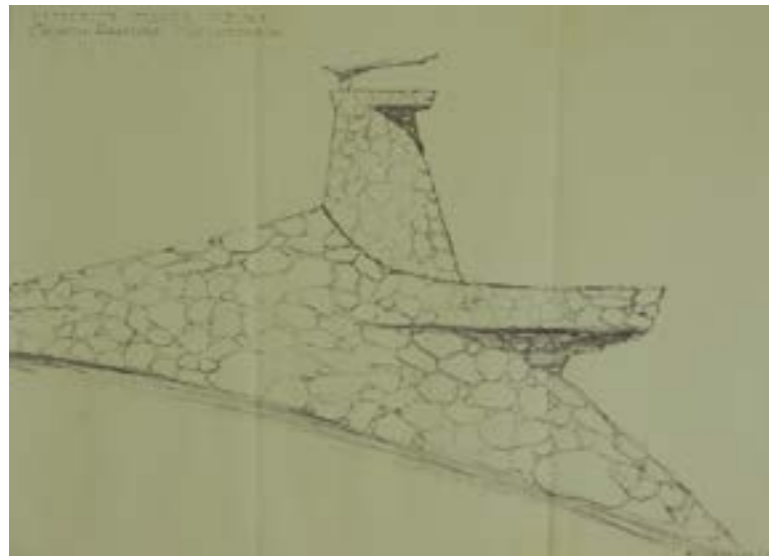
ריצוף קומת הקרקע- אבן פראית

מבט צד - 1972

חזית קדמית - 1972

מגדל גבעת המורה - סקיצה היסטורית

מגדל ברקן

מגדל תצפית ברקן, יער ברקן שביערות הגלבע, מגדל מתכת
מס' סידורי 11 במפות הממ"ג

שם המגדל	תצפית ברקן
מקור השם	על שם הר ברקן אשר בפסגתו יושב המגדל
שייכות למרחב בק"ל	מרחב צפון
דירוג מצב פיזי	דרגה ב: נשמר, סובל מהזנחה
מיקום גיאוגרפי כללי	הרי הגלבע
תחום שיפוט	מועצה אזורית הגלבע
גוש וחלקה	גוש: 20876 חלקה: 1
תאור המבנה ופיתוח השטח	תאור המבנה: מבנה קל ממתכת. תא התצפית סגור ומקורה. העלייה אל עמדת התצפית הינה דרך גרם מדרגות המקיף את קונסטרוקצית המגדל. תאור השטח: עמדת תצפית עם שלטי הסבר וחניון סמוך.
גובה המבנה	12 מטר (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
גובה פסגת המגדל מעל פני הים	506 מטר מעל פני הים (מקור: מפת פריסת מגדלי תצפית קק"ל אשר הופקה על ידי הממ"ג, אגף היעור)
תיאור גיאוגרפי של הנוף הנשקף מהמגדל	הישובים הנוצפים מהמגדל: מצפון מזרח: קיבוץ בית אלפא (עלה על הקרקע בשנת 1922), קיבוץ חפציבא (הוקם ב 1922) ובאופק קיבוץ בית השיטה (עלה על הקרקע בשנת 1935) מדרום: כפר פקועה ממערב: כפר ערבונה מדרום מערב: באופק: ג'נין ממזרח: באופק: בית שאן היערות והפארקים הנוצפים מהמגדל: מגדל ברקן נמצא במרכז יערות הגלבע
שנת בניה	תחילת שנות ה - 90
אדריכל המגדל	יגאל רץ
הנצחה ו/ תורמים	מצפה הר ברקן הוקם לזכרו של סמ"ר אדוארד (אדי) קורול ז"ל אשר נהרג בקרב עם מחבלים בעיר טול כרם בשנת 2002
תפקוד המגדל כיום	לא מאויש
תיאור יער ברקן	1. שטח 11,502 דונם
2. סיווג היער ע"פ תמ"א 22	1. יער נטע אדם קיים 9,940 דונם 2. יער טבעי לשימור 1,230 דונם 3. 332 דונם
3. מידע היסטורי אודות היער	1. במלחמת העצמאות כבש צה"ל את מחציתו הצפונית של הגלבע עד שולי הרכס ובמלחמת ששת הימים נכבש גם יתר הגלבע. כיום מצויים על ההר 12 כפרים ערביים ו-4 יישובים יהודיים: מלכישוע, מירב, מעלה גלבע וגן נר.

מגדל ברקן כפי שנראה מכביש הגישה בגלבע

תאור המבנה ופיתוח השטח
מבנה קל: מבנה מתכת הבנוי בשיטת מסבכים.
מהלכי המדרגות מטפסים בהיקף הקונסטרוקציה.
תיאור השטח:
מגדל התצפית יושב על מישור טבעי עליו הוקם חניון מסודר.

מיקום גיאוגרפי ותיאור סביבת המגדל
מגדל ברקן ממוקם במרכז יערות הגלבע הוראות הגעה לאתר:
מכביש מס' 667
יישובים בסביבתו הקרובה של המגדל:
מצפון מזרח:
1. קיבוץ חפציבא
2. קיבוץ בית אלפא

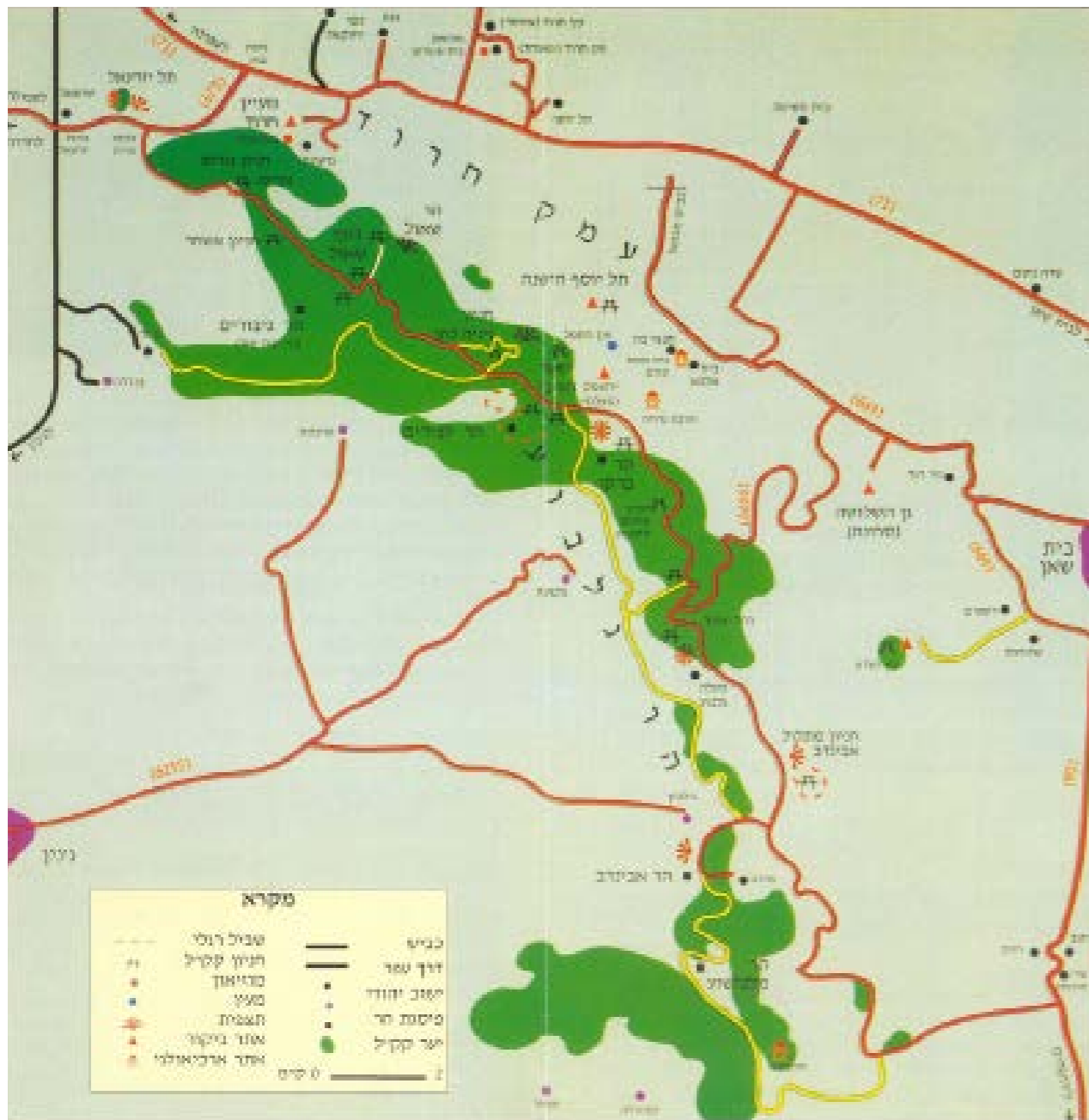
*נתונים אלו נכתבו עפ"י סיורים בשטח ושיחות עם היערן או סייר האזור

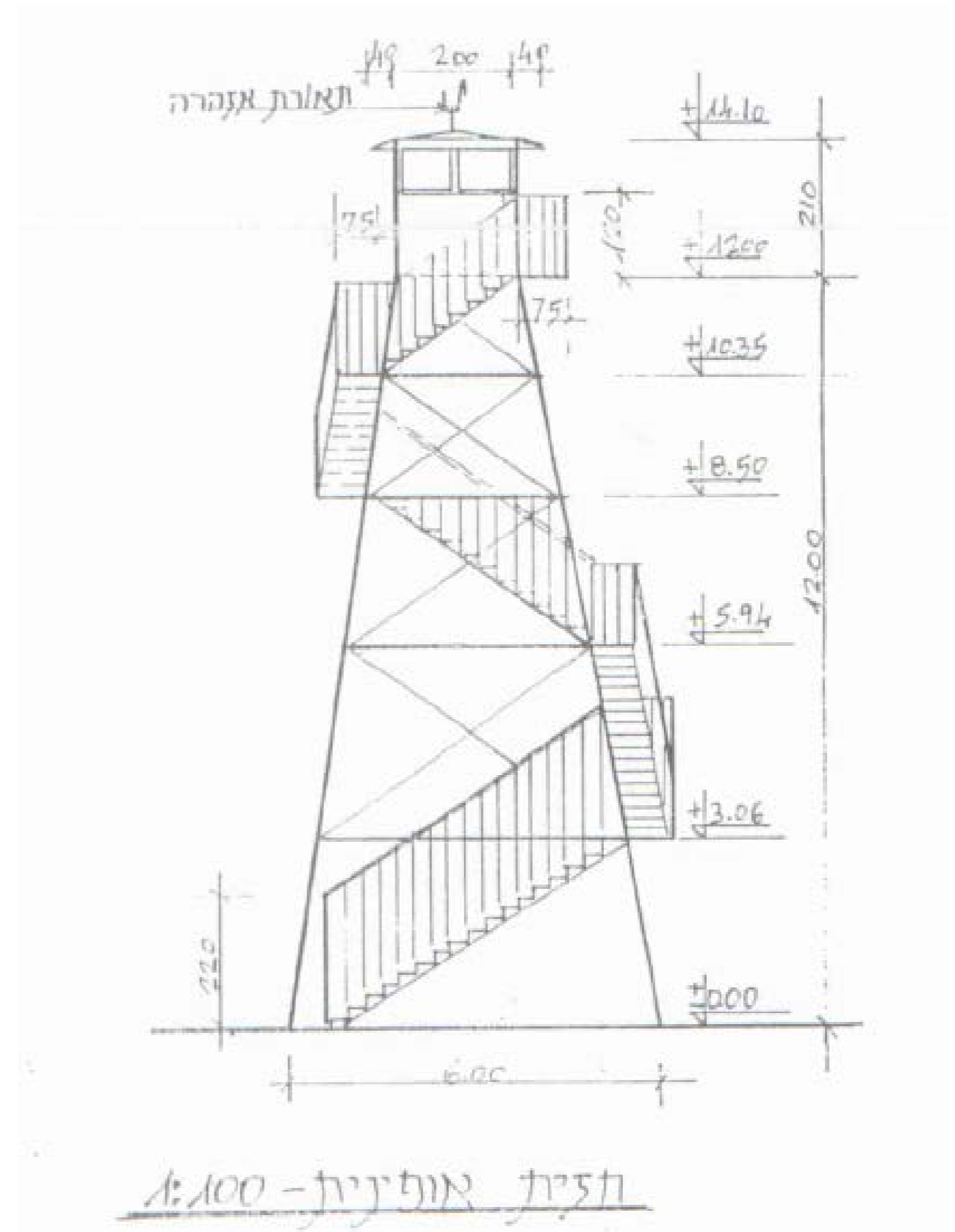
4. נוף וסביבה	<p>אקלים: ברוב שטחו של הגלבוע האקלים הוא ים-תיכוני ויורדים בו כ-450 מ"מ משקעים בשנה. טופוגרפיה, נוף וקרע: רובו של ההר בנוי אבן גיר קשה מתקופת האיאוקן. גם מדרונו הצפוני תלול עשוי אבן גיר קשה, אך מתקופה קדומה יותר – קנומן-טורון, ובין שכבות הסלעים הללו קיימת רצועה צרה של גיר רך, מתקופת סנון-פליאוקן. בשולי הגלבוע יש אזורים וולקניים. קו שבר גיאולוגי עובר בשיפוליו, המפריד אותו מעמק חרוד שלרגליו. בקו שבר זה נובעים כמה מעיינות שמקור מימיהם באקוויפר ההר, הגדול והידוע במעיינות הצפוניים הוא נחל חרוד.</p>
5. צמחייה	<p>מיני הצומח המאפיינים את אזור הגלבוע הם ים-תיכוניים במורדותיו הצפון מערביים וערבתיים במורדות הדרום-מזרחיים.</p>
תכנית מתאר ליערות הגלבוע	<p>מס' תכנית: ג/17287 שטח התכנון: 20,575 דונם סטאטוס התכנית: הוגשה לוועדה מחוזית</p>
ייעוד הקרקע של המגדל	שמורת טבע
מצב סטטוטורי של קרקע המגדל	מגדל ברקן אינו נכלל בתכנית המפורטת ליערות הגלבוע
דירוג מימוש פוטנציאל טיילות בסביבתו הקרובה של המגדל	דרגה ב, האתר נגיש, פעיל חלקית.
שירותים תיירותיים + קהל וקהילה	<p>1. חניונים: חניון לזכרו של החייל סמ"ר אדוארד (אדי) קורול ז"ל. מיקום החניון: הר ברקן 2. אתרים: לא קיימים אתרים בסביבת המגדל 3. מסלולים: 1. מחניון ברקן הוכשר מסלול הליכה דרך עין הסמל ל"עמק הנעלם" ומסלול לימודי אל חניון "שער הזהב". 2. מסלול המתחיל מחניון הר ברקן ועולה למצפור שעל הפיסגה לכיוון דרום מערב בסמוך למגדל.</p>
תשתיות המגדל ובסביבתו	לא קיימות תשתיות במגדל ובסביבתו
קריטריונים לשימור שהמגדל עונה עליהם	<p>3. ערכי הנוף הנשקף מהמגדל ההר נמצא במקום החיבור של עמק הירדן ועמק זרעאל. הפעילות לאורך הגלבוע – כרמל עיצבה את דמותו של ההר. ההעתק הפועל במגמה צפונית-מערבית, נוצר כתוצאה מתזוזה צפונית של השבר הסורי-אפריקאי, לכן מתרומם קצהו המזרחי והוא תלול יותר מקצהו המערבי. במבט אל ההר מעמק חרוד, הנמצא 100 מטר מתחת לפני הים, נראה הרכס כמערכת צוקים גדולה ותלולה – גובה של 700 מטר מעל פני השטח. רכס הגלבוע מורכב מ-11 פסגות, ביניהן פסגת הר ברקן עליה יושב מגדל ברקן. תופעה גיאולוגית זו מהווה ערך מוסף לתצפית הנשקפת ממגדל זה.</p>
מקורות מידע	<p>1. אילנה פרידמן 2. יערן המגדל 3. מסמכים מהארכיון הציוני 4. מפות הממ"ג 5. אתר האינטרנט של קק"ל</p>

מדרג מצב פיזי	נק'	מדרג טיילות	נק'	מדרג ערכי שימור ושימוש מחדש	נק'
דרגה א': נשמר במצב טוב	3	דרגה א': פוטנציאל טיילות ממומש, האתר נגיש ופעיל	3	ערך אדריכלי: חשיבות אדריכלית של מבנה מגדל התצפית או סביבתו הקרובה	3
דרגה ב': נשמר, סובל מהזנחה	2	דרגה ב': האתר נגיש, האתר פעיל חלקית	2	ערך היסטורי: חשיבות היסטורית לאתר המגדל, סיפור הקמת המגדל, אתר הנצחה באתר וכד'	3
דרגה ג': סובל ממפגעים	1	דרגה ג': קיים פוטנציאל טיילות, המגדל וסביבתו הקרובה אינם נגישים לקהל	1	ערך נופי: חשיבות וייחודיות הנוף הנשקף מהמגדל, קשר לסיפור מורשת או ערכים נופיים אחרים	3
דרגה ד': לא נשמר	0	דרגה ד': לא קיים פוטנציאל טיילות, האתר אינו מתאים כלל לקליטת קהל	0	ערך תיירותי: קרבה לאתרים תיירותיים מרכזיים, מסלולי טיול, חניונים וכד'	3

ניקוד כולל: 7

*שרטוטים אופייניים לטיפוס מגדל מתכת זה - אינם תואמים במדויק את המגדל המוצג בפרק זה

המגדל וסביבתו- עמדת תצפית עם שלטי הסבר

המגדל וסביבתו- חניון סמוך

צילום פנורמי לכיוון צפון מזרח

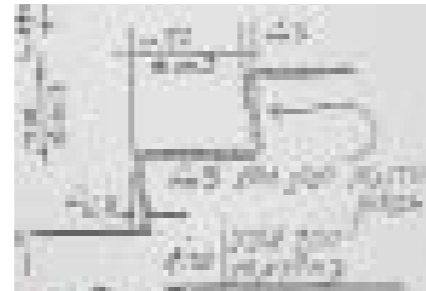

צילום פנורמי לכיוון צפון מערב

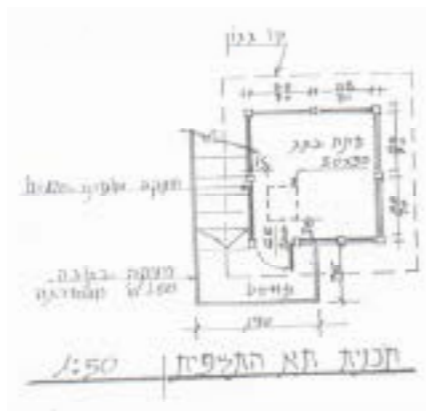

פנים המגדל

חלון בגג תא התצפיתן

מדרגות העלייה למגדל

בשרטוט: תכנית תא התצפיתן
בתמונה: פנים תא התצפיתן

המגדל וסביבתו

פינת הנצחה

מבט מהמגדל אל עמדת התצפית ושלטי ההסבר

שלט הסבר - סובל מונדליזם

חלונות שבורים בתא התצפיתן

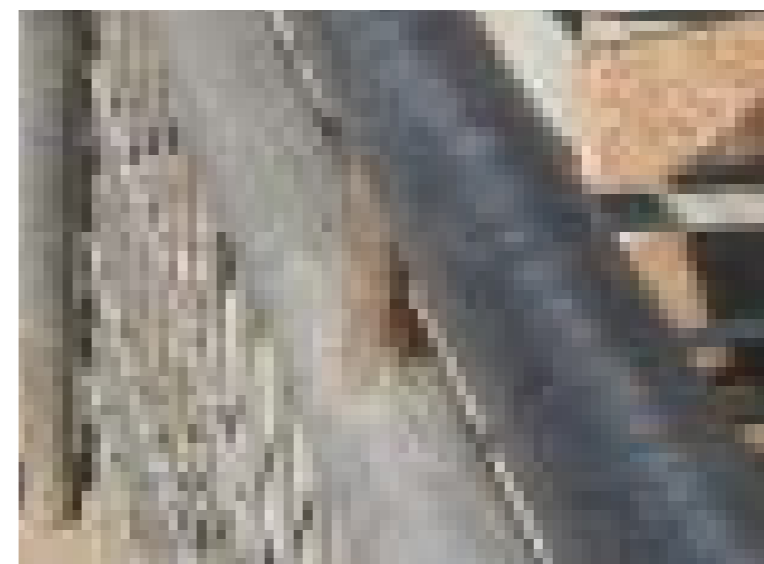
כתובות וגרפיטי על קירות תא התצפיתן

קיר תא התצפיתן- גרפיטי וחלון שבור

כתובות וגרפיטי על קירות תא התצפיתן

חלודה במעקה המתכת

ארכיונים

1. הארכיון הציוני
2. ארכיון קק"ל
3. אי ארכיון אדריכלות ישראל - צבי אלחייני
4. אוסף התצלומים הלאומי

אתרי אינטרנט

1. קק"ל: קרן קימת לישראל, מתוך www.kkl.org.il
2. עמוד ענן: המדריך השיתופי לידיעת הארץ, מתוך www.amudanan.co.il
3. רשות מקרקעי ישראל, מתוך www.mmi.gov.il

מפות

1. מפות הממ"ג של קק"ל
2. מפות קק"ל ממחלקת הפרסומים

ראיונות

1. מילוסלבסקי, גיא, ראיון אישי, יולי 2013
2. חייט, יעקב, ראיון אישי, 22 באוקטובר 2013

מאמרים ומסמכים

1. קפלן, מוטי, תכנית מתאר ארצית ליער ולייעור תמ"א 22 מסמך מדיניות, קק"ל, ירושלים
2. עומר, מרדכי, המגדל והמים כארכיטיפים, מתוך תחרות מגדלי המים, www.bezalel.ac.il/watertowers/history.html
3. רוטברד, שרון, חומה ומגדל: התבנית של האדריכלות הישראלית, מתוך חלל וכו' וכו', <http://sharonrotbard.wordpress.com>

ספרים

1. ויץ, יוסף, היער והיעור בישראל, מסדה, רמת-גן, 1970
2. אלחנני, אבא, המאבק לעצמאות של האדריכלות הישראלית במאה ה-20, משרד הבטחון - ההוצאה לאור, 1998
3. אפרת, צבי, הפרויקט הישראלי: בנייה ואדריכלות, 1948-1973, מוזיאון תל-אביב לאמנות, תל-אביב 2004